

02
B - 51

ISSN-1811-900X

Bibliio Polis

Biblioteca Municipală «B. P. Hasdeu» Vol. 14(2005) Nr.2

Biblio Polis

Revistă de biblioteconomie și
științe ale informării,
editată de Biblioteca Municipală
"B. P. Hasdeu" din Chișinău
Apare din anul 2002
Vol.14 (2005) Nr.2

Director:
Conf. univ. dr. Lidia KULIKOVSKI

Redactor-șef:
Vlad POHILĂ

Colegiul de redacție:
Mariana HARJEVSCHI, Tatiana COȘERIU, Ludmila PĂNZARU, Elena VULPE,
Alexandru-Horațiu FRIȘCU, Geneveva SCOBIOALĂ, Tatiana ISCHIMJI,
acad. Mihai CIMPOI, dr. conf. univ. Natalia GOIAN, dr. conf. univ. Nelly TURCANU

Lector: Geneveva SCOBIOALĂ
Procesare computerizată: Rodica BRÎNZĂ

Tel. redacției: 22.11.86

Tipar executat la "ELAN-POLIGRAF", Tel.: 72.82.07.

CUPRINS / СОДЕРЖАНИЕ / CONTENTS

EDITORIAL / ПЕРЕДОВАЯ / EDITORIAL

Vlad POHILĂ
Greu estimabila valoare a instituțiilor de cultură
Неоцененные по заслугам учреждения культуры
Invaluable institutions of culture 3

TEORIE ȘI PRACTICĂ / ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА / THEORY AND PRACTICE

Olesia COBLEAN
Viziuni privind rolul resurselor informaționale
In comunicarea științifică
О роли информационных ресурсов в
научной коммуникации
The information resources role in scientific
communication 5

POLITICI DE BIBLIOTECĂ / БИБЛИОТЕЧНАЯ ПОЛИТИКА / LIBRARY POLICIES

Nelly TURCANU
Spre spațiul european al învățământului superior
Интеграция высших учебных заведений в
европейское пространство
The way of the High Schools to the European
space 9

VIATA FILIALELOR / ЖИЗНЬ ФИЛИАЛОВ / LIBRARY'S BRANCHES LIFE

Elena BUTUCEL
Veșminte noi pentru "Ovidius"
Новое платье для "Овидиус"
The new look of the "Ovidius" 13

Tamara CIOBANU
Frumosul renaște legendele, scoțindu-ne
din amorie
Прекрасное порождает легенды
The beautiful gives birth
to the legends 15

Angela OLĂRESCU
Servicii noi de informare electronică
Новые электронные услуги
The new electronic services 18

Elena TAMAZLĂCARU
Unirea noastră cea de toate zilele
"Наше насыщенное" объединение
Our sacred union 20

ITINERARELE FRĂȚIEI / МАРШРУТЫ БРАТСТВА / FRIENDSHIP'S ROUTE

Cultura și conștiința națională - factorii ce ne
reunesc
Культура и национальное самосознание нас
объединяют
Culture & national identification unite us
(Tamara GORINCIOI) 22

TOP - 2004 / ЛУЧШИЕ В 2004 / TOP - 2004

Un bilanț, mai multe surprize frumoase
Сюрпризы года
Beautiful surprises 24

Premiile Salonului Internațional de carte pentru copii	
Премии международного салона детской книги	
Rewards of the International Saloon of children book	25

A PROPOS

Să nu uităm de cei mai triști ca noi...	
Не забудем тех кому трудно	
Don't forget the deasable people	
(<i>Ecaterina TULGARA</i>)	27

SINTEZE / СИНТЕЗЫ / SYNTHESIS

<i>Cătălin BORDEIANU</i>	
Identitate și cunoaștere în proza clasică a copilăriei	
Самосознание и познание в классической детской прозе	
Identification & knowledge in classical prose for children	28

EXPERIENȚE AVANSATE / ПЕРЕДОВОЙ ОПЫТ / ADVANCED EXPERIENCE

<i>Mariana HARJEVSCHI</i>	
Vreți studii solide în bibliologie?	
Veniți la SBSI, Bloomington! (II)	
Хотите получить солидное библиотечное образование? Приезжайте в Блумингтон! (II)	
If you want to have a good librarian education, come to Bloomington! (II)	32

LA COLEGIU NOȘTRI / ИЗ ОПЫТА НАШИХ КОЛЛЕГ / OUR COLLEAGUES EXPERIENCE

<i>Elena RĂILEAN, Natalia CHERADI, Ina NICUȚĂ</i>	
Studentii și calculatoarele	
Студенты и компьютеры	
Students & computers	35

BIBLIOLOGI DE SEAMĂ / ЗНАМЕНИТЫЕ БИБЛИОЛОГИ / GREAT THEORISTS OF BIBLIOGRAPHY

<i>Paul MIHAIL (Ion SPAC, Vlad POHILĂ)</i>	41
<i>Barbu THEODORESCU (Genoveva SCOBIALĂ)</i>	43

OMAGIERI

A câștigat toată stima și prețuirea colegilor și discipolilor	
Пользуясь уважением и авторитетом среди коллег и учеников	
Respected by colleagues and disciples	45

REFLECȚII ANIVERSARE / К ЮБИЛЕЮ / ANIVERSARIES

O națiune imaginară: Basarabia, mon amour	
Взгляд на нацию: Бессарабия – моя любовь	
A look about the nation: Bessarabia, my love	47

RECENZII ȘI CONSEMNĂRI / РЕЦЕНЗИИ И ЗАМЕТКИ / REVIEWS AND NOTES

<i>Semnale bibliografice (Ludmila PĂNZARU)</i>	
Библиографические новинки	
New bibliographies	49

<i>Certe valori bibliofile (CRONICAR)</i>	
Настоящие ценности для библиофилов	
The veritable bibliophilic values	51

Un studiu rezistent prin trăinicia documentării și eleganța expunerii... (<i>Vlad POHILĂ</i>)	
Качественное исследование для студентов журналистов	
A qualitative study for students in communications	52

Șansa de A Fi sensibil la freamătul din jur... (<i>Vlad PRISĂCARU</i>)	
Дар БЫТЬ восприимчивым к тому что вокруг нас	
The gift TO BE sensitive to the around world	54

IN MEMORIAM

Памяти дорогой Наташи...	
Adio, dragă Natalia...	
Good bye, dear Nathalia...	57

STAȚI ȘI REFLECȚATE / ПОДУМАЙТЕ / WAIT AND THINK

Ce spun alții, mai deștepți ca noi!...	
Афоризмы	
What others say, more wiser that us	58

PENTRU AGENDA DVS / НА ЗАМЕТКУ / FOR NOTES

Calendarul aniversărilor culturale 2005	
Календарь памятных дат на 2005	
Cultural Anniversaries Calendar	59

ULTIMĂ ORĂ / В ПОСЛЕДНИЙ ЧАС / FOR NOTES

<i>Enescu - Însăși muzica: marea, imensa muzică</i>	
Оригинальная библиография посвященная Джордже Энеску	
The original bibliography dedicated to George Enescu	64

Greu estimabila valoare a instituțiilor de cultură

Vlad POHILĂ

Vom începe acest articol prin a vă relata câteva evenimente de ultimă oră din viața bibliotecilor în unele țări cîndva frățești nouă. Cu regret, evenimentele sînt cam triste, dar parcă viața noastră e marcată numai de bucurii? În plus, anumite concluzii judicioase, învățături utile, se trag și din fapte, realități, adevăruri mai puțin îmbucurătoare.

Tocmai de aceea ne și grăbim să derulăm banda de știri...

...În Turkmenia, printr-un decret al președintelui dictator Saparmurat Niyazov, supranumit Turkmen-bași, au fost închise/lichidate toate bibliotecile din provincie, rămînînd să funcționeze numai Biblioteca Națională. Motivul: așa a decis *Tatăl turkmenilor* (astfel se traduce supranumele *Turkmen-bași*), *cel mai înțelept turkmen* (altul, din zecile de calificative ce i le atribuie presa locală, dar, în primul rînd, lingăii de la curtea tiranului din Așhabad)... De fapt, motivul oficial e că "poporul turkmen oricum nu citește, nu are timp pentru asemenea distracție" (!!!). În treacăt fie spus, acest *Turkmen-bași*, ajuns printr-un macabru rinjet al istoriei post-comuniste președinte de stat suveran post-sovietic, mai e și "scriitor"... Exact că în bancul ceta de pe timpul URSS: "...e scriitor, nu e cititor!"...

...În mai multe regiuni din Rusia (în Ural, Siberia, Extremul Orient) se închid lunar zeci de biblioteci comunale și orașenești. Motivația aici e de altă natură, obiectivă: situația demografică de-a dreptul catastrofală - populația din aceste zone îmbătrînește, moare sau... pleacă în partea europeană a Rusiei, pentru a duce o viață mai așezată. Și dacă un sat sau un orașel siberian rămîne efectiv fără locuitori, iar pe alocuri și fără case, atunci la ce ar mai trebui să fie acolo biblioteci?!

...În Bulgaria, situația demografică este, de câteva decenii deja, *constant problematică*, dar nici ca în regiunile ruse de care am amintit mai sus nu e. La fel, de mai mulți ani în această țară balcanică se edifică un fel de capitalism democratic, așadar, nici de dictatură ca în Turkmenia nu se poate vorbi. Și totuși, și în Bulgaria se închid biblioteci, mai exact - unele biblioteci "mai bogate" le înghit pe altele, "mai sărace". Nu, nu am confundat imbinările de cuvinte, nu e vorba de biblioteci "mai mari", respectiv, "mai mici", ci exact așa: "mai bogate" și/sau "mai sărace".

Desigur, vă veți întreba: cum vine asta? Explicația ar fi, pe scurt și simplificînd nitel lucrurile, cam următoarea: niște funcționari în ale culturii, din Sofia, promovează, de la un timp, o idee ce ar fi originală, de nu ar fi atît de prostească: "sustinerea liberei inițiative în vederea pătrunderii (și a) instituțiilor de cultură pe piață". Care piață? vă veți întreba. Căci piață presupune anumite bunuri materiale și anumiți clienți. Da, instituțiile de cultură au și ele clienți... (să nu le fie cu supărare utilizatorilor, beneficiarilor de biblioteci, muzee, teatre...). Dar bunurile culturale, spirituale... sînt oare ele comparabile cu bunurile economice, materiale?

Problema este ceva mai complexă decît am prezentat-o noi aici, însă, în linii mari, cam așa stau lucrurile în ceea ce privește "tristetea activității bibliotecare" în unele țări pînă mai deunăzi cu un destin similar celui al nostru. Sînt acele neliniști și nereguli despre care îmi anunțasem din start intenția de a vă povesti, pentru că ele vizează nu numai spațiile geografice sus-numite.

Dar ce treabă avem noi cu toate astea? se vor întreba unii, sincer contrariați.

Cu adevărat, pericolul unei dictaturi de tipul celei turkmene parcă ar fi exclus la noi. (Pur și simplu, *dalse nekuda*, cum ar zice unii consilieri prezidențiali ce nu știu *limba de stat* a acestui stat). Nici depopularea, pustiirea/golirea satelor și orașelor noastre de locuitori nu pare a fi o primejdie reală, cel puțin într-o perspectivă apropiată. Cît despre provocările "capitalismului democratic" - așa cum se întîmplă în Bulgaria (dar, se pare, și în alte țări ce au aderat sau aderă cu adevărat la NATO, Uniunea Europeană etc.) - nici acest pericol nu ne paște, atîta timp cît despre *atasamentul față de democrația în stil occidental, despre vectorul european* etc. - la Chișinău se vorbește numai.

Și totuși, cîte ceva din fiecare primejdie la care ne-am referit s-ar putea să ne atingă și pe noi, într-un fel sau altul, mai devreme sau mai târziu. Să ne amintim, în context, de soarta căminelor culturale ("cluburile" de la sate) - acestea, de fapt, nu mai există și nu vor mai fi reanimate, oricît de vulcanic ar fi elanul dlui premier.

Sau, să vedem care e destinul real al muzeelor: dacă la Chișinău ele mai au achiziții, expoziții, vizitatori, la cîteva zeci de kilometri de capitală muzeele nu mai au nimic din acestea. Dar ce se întîmplă la noi cu presa literară, culturală? Conform unor standarde europene, la atîta populație - circa trei milioane de români - ar trebui să existe în R. Moldova cel puțin 15 reviste de literatură, artă, cultură. În realitate, nu avem nici pe hîrtie atîtea, iar cele care mai apar, totuși, se confruntă cu grave probleme privind periodicitatea, tirajul, remunerarea autorilor etc., etc.

Pericolul cel mare e că la noi nu se face o delimitare între subiecții liberei inițiative, ai economiei de piață și subiecții spiritualității naționale. O instituție de cultură nu poate fi tratată la fel cu o alimentară sau cu un magazin de confecții sau de încălțăminte - absolut necesare, de altfel, aceste unități comerciale. O bibliotecă, un muzeu, un teatru, o re-

vistă literară ș.a.m.d., fiind "producătoare" de bunuri specifice - non-materiale, mai avînd și clienți specifici (oameni care nu vor numai să mînce bine și să se îmbrace/încalțe frumos, comod etc.). O instituție de cultură necesită și o abordare specifică: ea trebuie ferită de riscuri, iar în consecință - trebuie asistată de Stat. Noi trăim cu amintirea că această grijă a Statului - de a feri instituțiile de cultură de riscuri, de "coliziuni economice", - era caracteristică comunismului. Dar, înainte de comunism, în paralel cu acest regim, și după el! - asistenta Statului o simteau/o simt bibliotecile, muzeele, teatrele, publicațiile de cultură etc. din țările capitaliste, mai exact - din țările dezvoltate, avansate din punct de vedere economic datorită sistemului capitalist. Singura condiție pentru a beneficia de grija, de asistența Statului era/este ca instituția de cultură să asigure servicii de calitate pentru comunitate - la nivel național, dar și comunal, municipal etc.

Cine ar putea să pună la îndoială calitatea, eficiența serviciilor acordate comunității de către bibliotecile noastre? Parcă nimeni... Cu atît mai mult cu cît, în ultimii 10-15 ani, bibliotecile nu numai că și-au perfecționat activitatea, dar și-au extins-o spectaculos: de exemplu, au devenit și centre editoriale, de cercetare științifică, mai preluînd și unele atribuții ce reveneau cîndva altor instituții de cultură, dispărute sau pe cale de dispariție (librării, cămine și case de cultură, muzee de etnografie, galerii ori săli de expoziție, cenacluri etc.). Așadar, problema e ca să fie înțeleasă - și jos, și (mai ales) sus - valoarea adevărată a instituțiilor de cultură, inclusiv a bibliotecii. Oricît de greu le-ar veni unora - de sus, de jos - să estimeze această valoare. În caz contrar, vom fi la numai un pas pînă la aplicarea, și la noi, a "varianței turkmene" ("ruse", "bulgare"...) de "soluționare" a problemei bibliotecilor. Altfel zis, am avea de făcut doar o singură mișcare pînă a pași în hăul dezumanizării.

Viziuni privind rolul resurselor informaționale în comunicarea științifică (Studiu de caz)

Olesia COBLEAN,
magistru în jurnalistică,
Catedra Biblioteconomie
și asistență informațională, USM

Dezvoltarea vertiginoasă a științei și tehnicii determină necesitatea de a cerceta interacțiunea dintre subiecții comunicării științifice, inclusiv de a analiza căile de difuzare și utilizare a resurselor informaționale. Totodată, R. Moldova urmează să parcurgă calea integrării și afirmării în comunitatea internațională, iar o dată cu aceasta - și cea informațională și științifică.

Explozia informațională a condus la diferențierea mai multor segmente ale comunicării, precum: sistemul info-documentar, ziaristica, radioul și televiziunea etc. Multiplele interferențe dintre segmentele respective dovedesc că, în fapt, acestea constituie un complex interdisciplinar de mare anvergură a comunicării sociale, căreia îi aparține și comunicarea științifică.

Comunicarea științifică a apărut conștient cu începutul dezvoltării științei în societate și evoluția ei a fost determinată de necesitatea cetățenilor de a acumula treptat și în permanență cunoștințe.

Etapa contemporană de dezvoltare a societății se caracterizează prin utilizarea maximă a cunoștințelor acumulate de omenire pe parcursul istoriei dezvoltării sale. Multe documente științifice capătă formă electronică și se introduc în cercurile științifice, devenind accesibile unui număr mare de cercetători.

Organizarea masivului informațional, care include zeci de milioane de documente, necesită exigente sporite pentru sistemele informaționale. De aceea devine actuală înțelegerea funcționării sistemului mondial de comunicare științifică în calitate de parte componentă a științei.

Cerința de informații și posibilitățile

tehnico-materiale de transmitere și difuzare ale acestora au impus comunicării o serie de etape succesive, patru dintre ele constituind, fiecare în parte, o revoluție informațională, și anume: *aparitia limbajului articulat, aparitia scrisului, inventarea tiparului cu litere mobile și dezvoltarea intensă a tehnicilor informaționale*, toate acestea culminând cu *calculatoarele*. Așadar, în prezent putem vorbi despre un sistem al comunicațiilor științifice, părți componente ale căruia sunt comunicarea științifică scrisă, comunicarea științifică orală, comunicarea științifică electronică.

Analizând relația recent creată între informația științifică și cercetător, omul de știință care utilizează și amplifică această informație, atribuie consistență deplină afirmației privitoare la *rolul resurselor informaționale* ca parte determinantă a progresului social, deoarece cunoașterea științifică nu este posibilă în afara fluxului informațional.

Anume bibliotecii îi revine sarcina principală de a organiza masivul informațional existent, or, sistemul comunicațiilor științifice și-a extins ariile prin implicarea a încă unui comunicator - *instituțiile informaționale*. Ca rezultat, modificări esențiale ale sistemului nu s-au produs, el doar a fost influențat. Noile tehnologii informaționale au oferit posibilitate autorilor să-și plaseze lucrările pe Internet. În ultimii cinci ani, s-a format masivul documentelor științifice, prezentate de autori sau organizații pe site-uri proprii, în Internet (gratis). Astfel, apariția edițiilor electronice și a Internetului, component al procesului comunicational influențează toate părțile sistemului, deschide noi perspective de obținere a informației,

adică apare o altă relație comunicativă – biblioteca. În cazul când biblioteca nu ar face parte din acest sistem, evident, autorului îi revine sarcina de a-și păstra documentul și de a-l face accesibil pentru public. Dacă autorul nu-și actualizează site-ul său – dispare publicația. Așadar, doar varianta scrisă sau documentul poate garanta într-o măsură mai mare păstrarea cât mai îndelungată a lucrării, adică intrarea într-un sistem biblioteconomic.

Perspectivile dezvoltării comunicării științifice în Republica Moldova țin neîmbrăcat de condițiile sociale și economice, dar nu în ultimul rând și de cele politice. Dar țara noastră are nevoie mai întâi de o bază instructiv-metodică și educațională care ar putea rezista cerințelor pe care le impune Societatea Informațională. Potențialul de dezvoltare și integrare în Societatea Informațională se manifestă, în primul rând, prin cunoștințe, or stabilirea obiectivelor și căilor de evoluție revine cercetărilor științifice. Totodată, specific pentru Societatea Informațională este caracterul ei deschis pentru toate țările lumii. Aceasta presupune circulația cunoștințelor, ideilor, inovațiilor ș.a., a rodului muncii oamenilor de știință, a cercetătorilor și inovatorilor – persoanelor cheie pentru astfel de tip de societate.

În Republica Moldova activitatea științifică există sub formă de activitate finanțată de la bugetul de stat unde este inclusă și activitatea științifico-didactică și prin granturi destinate organizațiilor de stat din această sferă. Astfel modelul de reformare și stimulare a sferei științei și inovațiilor în Republica Moldova este acceptabil la mai mulți parametri. Este creat cadrul juridic - atît pentru dezvoltarea strategică a climatului inovațional, cît și pentru elaborarea pirghiilor de stimulare a cercetărilor științifice și a transferului de tehnologii în viitorul apropiat. Calea propusă contribuie la sporirea, pe de o parte, a responsabilității comunității științifice în sfera Guvernului și a societății civile, iar pe de altă parte, stabilește obligația autorilor de a investi în domeniul științei și inovațiilor.

Pentru a aprofunda și completa studiul privind comunicarea științifică în Republica Moldova am inițiat o cercetare empirico-sociologică, astfel încît viziunile interlocutorilor/respondenților să prezinte situația actuală reală din republica noastră. Am considerat că interviul va fi calea cea mai eficientă de obținere a informației, pornind de la scopurile și obiectivele propuse. În același timp am ținut cont și de cuvintele de aur, potrivit cărora: "doar în discuție se naște adevărul". Adică, numai întreținînd o convorbire ne putem da seama de lucruri pe care le considerăm neimportante, apar idei noi și, nu în ultimul rând, aflăm situația reală, așa cum este ea de fapt (putem depista dacă interlocutorul minte sau încearcă să ascundă niște subtilități). Scopul și obiectivele studiului au fost axate pe convingerea existenței comunicării științifice în țara noastră și de rolul bibliotecii, ca parte indispensabilă a sistemului informațional-comunicațional (sunt păreri precum că la noi comunicarea științifică nu există); modul în care este organizată activitatea științifică în prezent; care este rolul resurselor informaționale în comunicarea științifică; cum se desfășoară activitatea științifică prin prisma formelor comunicării științifice; care ar fi perspectivele dezvoltării în republica noastră. Grupul țintă l-au reprezentat specialiștii din domeniul jurnalisticii, care convențional/formal alcătuiesc cîteva grupuri specifice: absolvenți ai Facultății de Jurnalism și Științe ale Comunicării, ocupîndu-se în prezent de aspectele teoretice ale domeniului; cei care sunt încadrați în activitatea științifică și în alte domenii și, nu în ultimul rând, masteranzi, doctoranzi ai facultății. (Din cauza refuzului unor persoane de a-și expune părerea vizavi de comunicarea științifică de la noi din țară, în special cum se prezintă însuși (însăși) – ca participant activ/pasiv al procesului; eșantionul a suportat cîteva modificări care, însă, nu i-a simplificat deloc din reprezentativitate). Voi argumenta rolul resurselor informaționale în activitatea științifică, prezentînd cîteva opinii/puncte de vedere ale interlocutorilor, inclusiv de-

monstrind că *biblioteca este un participant activ al procesului de comunicare științifică*.

În opinia dlui **Constantin Marin, dr. hab. în șt. politice**, decan al Facultății jurnalism și științe ale comunicării, comunicarea științifică o dezvoltă oricine, chiar dacă uneori nu conștientizează acest fapt. Referindu-se la rolul resurselor informaționale, a menționat că "resursele cercetării științifice au diferite expresii: articolele și cărțile științifice, rapoartele la diferite conferințe științifice naționale și internaționale etc. Resursele informaționale sunt utilizate la maximum, încât procesul comunicării științifice la facultate se realizează destul de eficient, adică există feedback-ul între știință și cercetarea științifică". O altă idee ar fi crearea bibliotecii electronice, care ar putea fi accesată prin rețeaua Intranet. Atunci studentul, indiferent de locul aflării sale în universitate, va consulta rapid sursa care îl interesează. Astfel rezultatele cercetărilor științifice ar ajunge mult mai repede la studenți. Ar fi bine ca și tezele de licență și cele de masterat să fie puse în acces, pentru că ele sunt niște cercetări științifice, bineînțeles, nu de interes general, ci pentru un interes corporativ. Totodată, s-ar face mai ușor identificarea problemelor copierii și plagierii din partea studenților. De aici rezultă că anume așa s-ar putea schimba rolul cercetării efectuate de către studenți; să nu fie niște scopuri în sine, ci ideea de a cerceta, acestea avînd rezultat, efect. Eficiență este atunci cînd beneficiarii utilizează *resursele informaționale*, efortul pe care l-a depus cercetătorul este deja preluat de către altcineva, astfel completînd cercetarea, sau din contra, negînd ideile expuse și aducînd argumente pentru altele mai convingătoare – impactul cercetării. În fine, *biblioteca este un actor al procesului de comunicare științifică*, aceasta nefiind doar un depozit de carte, ci un generator de cunoștințe – lucru care se datorează conformării timpului, reorganizării funcțiilor pe care le îndeplinește.

Victor Moraru, dr. hab. în șt. politice, a menționat că *activitatea ști-*

ințifică, în general, este aceea activitate care presupune traducerea unor idei, soluționarea unor probleme, enumerarea unor ipoteze și verificarea lor. Cînd vorbim despre comunicarea științifică avem în vedere producerea unor mesaje cu finalitate științifică. În definitiv, știința, după cum se declară și de la tribunele înalte, este cea care ar putea să asigure o dezvoltare eficientă a societății. Cu toate acestea, nu putem vorbi, deocamdată, de o dezvoltare multilaterală a cercetării științifice la noi. Putem vorbi de faptul existenței unui număr mic de oameni pasionați cu adevărat care se consacră activității științifice. Situația economică reală din instituțiile care sunt preocupate de cercetări științifice demonstrează o insuficiență a resurselor, și atunci, evident, apare un număr foarte limitat de lucrări științifice, care ar putea fi considerate acele canale prin care se realizează comunicarea științifică. Dacă am raporta nivelul comunicațiilor științifice apărute la noi cu cel din lumea întregă, ne dăm bine seama de numărul neînsemnat al acestora în RM. Tocmai de aceea putem vorbi despre o *insuficiență a comunicării științifice la noi*. Dacă e să ne referim la *resursele informaționale* utilizate în cadrul activității științifice, acestea ar fi, "în primul rînd, publicațiile periodice, care asigură o cunoaștere operativă a problemelor din domeniu; monografiile, culegerile științifice, reprezentînd surse nu mai puțin importante. În ceea ce privește comunicarea științifică prin INTERNET, o importantă deosebită prezintă poșta electronică, e-mail-ul; datorită căreia putem conta mult pe schimbul de informații din partea colegilor de peste hotare. Un interes deosebit îl prezintă site-urile cu informație despre conferințele care se organizează în diferite părți ale lumii. Se poate afla numele cercetătorilor care vor participa la aceste conferințe, profesorii, conținutul comunicărilor ținute". Din partea bibliotecii, dl V. Moraru așteaptă noi colecții de literatură științifică, noi reviste științifice și nu în ultimă instanță noi pagini care ar putea fi accesate pe Internet.

Mihai Guzun, dr. conf., șef catedră

Jurnalism e de părerea că la noi nu există un studiu despre știința ziaristică din Moldova. Cimpul mediatic și zona informațională își așteaptă cercetătorii și încă nu s-au găsit dintre cei curajoși care s-ar preocupa de asemenea probleme. În procesul cercetării științifice persoanele utilizează mai mult resursele informaționale tradiționale, decît cele electronice, verificînd datele din fiecare sursă, punînd la îndoială orice informație.

Ala Roșca, dr. hab. în științe politice, șef catedră Relații internaționale, Facultatea relații internaționale, științe politice și administrative, afirmă că "utilizarea resurselor informaționale se realizează la maximum, folosind mai ales resursele electronice. "Oricum, trebuie să mergi la surse credibile, indiferent sunt acestea în format electronic sau tradițional". În ceea ce privește comunicarea științifică din republica noastră e de părerea că "la noi, practic, nu există procesul de comunicare științifică, deoarece nu există feed-back-ul. Este foarte greu să faci o cercetare științifică într-un mediu ca al nostru. La noi nu există încă piață științifică. În sensul bun al cuvîntului – concurență, selectivitate, posibilitatea afirmării etc."

Silvia Grossu, dr. conf. univ., catedra Comunicare, Facultatea jurnalism și științe ale comunicării, consideră că rolul resursele informaționale în activitatea de cercetare este primordial, or anume biblioteca este aceea care le pune la dispoziția noastră. Totodată este salutară intenția de a antrena tineretul în cercetarea științifică, de a dezvolta studenților spiritul creativ prin formarea deprinderilor de consultare a surselor, de a le cultiva gustul cercetărilor directe (consultarea documentelor de arhivă, a publicațiilor periodice, a memoriilor), care suplinesc unele lacune. Pentru că la noi se întimplă, deseori, că beneficiarii caută materiale "de-a gata" prin Internet sau citează operele din lucrările altor autori, fără ca să le consulte personal.

Ludmila Ostrovețchi, magistru în jurnalistică, doctorandă, lector asociat, afirmă că: "resursele informaționale electronice îmi facilitează foarte mult

activitatea științifică, deoarece schimbul de informații se produce mult mai rapid și deseori poți afla "informații de ultimă oră" din domeniile care mă interesează. Asta însă nu înseamnă că eu ignor sursele tradiționale".

Astfel, studiul efectuat demonstrează o dată în plus că bibliotecile trebuie să joace un rol deosebit în favoarea reformei care asigură circulația liberă și gratuită a informației științifice: ele trebuie să informeze și să sensibilizeze universitățile, în general, și cercetătorii științifici, în particular, despre noile oportunități; să asimileze toate capacitățile noi, necesare pentru efectuarea activităților tradiționale într-o formă nouă. Biblioteca USM asigură posibilități de a consulta reviste științifice on-line, grație aportului INTAS-PERI care oferă acces la patru baze de date științifice (PERI este un program destinat familiarizării cercetătorilor din spațiul CSI cu informația științifică), precum și EBSCO, care oferă posibilitatea consultării a opt baze de date on-line și off-line, precum și alte cinci baze de date locale.

Sistemul informațional biblioteconomic a fost influențat de apariția și diversificarea resurselor informaționale comunicaționale. Au apărut documente electronice cu tematică socială și științifică, care există doar în varianta electronică. Una dintre sarcinile primordiale ale bibliotecii este înregistrarea și descrierea totalității documentelor științifice, organizînd cataloage electronice, baze de date, bănci de date etc. Astfel sistemelor infodocumentare le revine oportunitatea de a forma deprinderi de utilizare a bibliotecii (abilități de a găsi informația din sursele bibliotecii vs capacitatea/posibilitatea folosirii efective și eficiente a informației). Misiunea bibliotecii se reconturează, oferind șansa creării unui mediu adecvat pentru dezvoltare. Organizarea sistemului comunicațiilor științifice a înregistrat, în ultimii ani, o regîndire a fluxului de activități și utilizarea acestora pentru predare și învățare. Concomitent cu regîndirea activităților bibliotecarii își definesc și rolul în cadrul SCS; în comunitatea pe care o deservește.

Spre spațiul european al învățămîntului superior

Nelly ȚURCANU,
dr. conf. univ., prodecan
la Facultatea jurnalism și
științe ale comunicării, USM

Recent, mai exact la 19 mai 2005, Republica Moldova a făcut un pas important în integrarea europeană. În cadrul celei de-a IV-a conferințe a miniștrilor educației din Europa, care s-a desfășurat în orașul Bergen, Norvegia, Moldova a aderat la Procesul de la Bologna, ce presupune o reformă amplă a sistemului de învățămînt superior, pe care țara noastră s-a angajat să o efectueze.

Procesul de la Bologna a fost lansat încă în anul 1999. Atunci, miniștri ai învățămîntului superior din 29 de țări ale Europei au semnat Declarația de la Bologna, convenind asupra unor importante obiective comune vizînd dezvoltarea coerentă și armonioasă a învățămîntului superior pentru anul 2010. La următoarele conferințe ale miniștrilor educației, ce au avut loc la Praga, în 2001, și la Berlin, în 2003, statele semnatare au reafirmat obiectivul de a forma Spațiul european al învățămîntului superior (SEIS) pînă în anul 2010, stabilind prioritățile și noile obiective pentru anii următori, cu scopul de a accelera formarea SEIS.

Care sunt motivațiile Procesului de la Bologna? Există cauze universitare și cauze politice. Jean Barloy, rectorul Școlii Superioare Agrare din Rennes, Franța, a menționat printre cauzele universitare nostalgia universităților europene, care din vechime aveau o mobilitate clasică. Se observa și se observă o multitudine de programe și diplome, dar pentru a-ți face studiile peste hotare este nevoie de un echivalent al studiilor sau diplomelor din țara respectivă. Considerații majore ar fi, însă, și cele politice: mobilitatea studenților către centrul Uniunii Europene este redusă. Apoi, competitivitatea Europei la nivel mondial a fost

în pierdere de viteză.

Declarația de la Bologna vede o Europă a cunoștințelor ca un factor important pentru dezvoltare, nu doar pentru a face față noilor provocări și sfidări în știință și tehnologie, dar și pentru dezvoltarea și suportul societăților stabile și democratice. Deși este o responsabilitate a miniștrilor educației, Declarația de la Bologna a fost formulată în strînsă legătură cu reprezentanții universităților, făcînd din universități parteneri ai acestui Proces.

Procesul de la Bologna este o cooperare între statele care își decid propriile politici educaționale. El este și un proces de compatibilizare a sistemelor de învățămînt superior din țările europene. Pentru asigurarea cooperării și armonizării studiilor universitare efectuate în diferite țări europene, inclusiv recunoașterea diplomelor și a calificărilor, au fost stabilite mai multe obiective generale, reperi comune:

- asigurarea calității;
- adoptarea unui sistem bazat pe două cicluri;
- promovarea mobilității studenților, a personalului academic și administrativ;
- implementarea Sistemului European de credite transferabile;
- recunoașterea diplomelor: adoptarea unui sistem de diplome comparabile și bine definite;
- promovarea dimensiunii europene în învățămîntul superior.

Asigurarea calității. Calitatea învățămîntului superior s-a dovedit a fi fundamentul formării SEIS. Miniștrii educației s-au angajat la Berlin să susțină dezvoltarea în continuare a sistemului de asigurare a calității la nivel instituțional, național și european. S-a accentuat necesitatea de a elabora criterii mutual acceptate și metodologii

de asigurare a calității. De aceea, ei au căzut de acord ca pînă în anul 2005 sistemele naționale de asigurare a calității să includă:

- definirea responsabilităților ce revin organelor și instituțiilor implicate;
- evaluarea programelor sau instituțiilor, inclusiv evaluarea internă, analiza externă, participarea studenților la cercetare și publicarea rezultatelor obținute;
- un sistem de acreditare, certificare sau proceduri comparabile;
- participarea internațională, cooperarea și organizarea rețelelor.

Adoptarea unui sistem bazat pe două cicluri. În baza angajamentului ministrilor educației referitor la sistemul pe două cicluri, s-a dat curs unei restructurări comprehensive a peisajului învățămîntului superior european. Toate țările semnatare s-au angajat să înceapă implementarea sistemului menționat pînă cel tîrziu în anul 2005. Moldova a creat cadrul legislativ necesar restructurării pe două cicluri ale învățămîntului superior prin aprobarea amendamentelor la Legea Învățămîntului. Implementarea noii structuri se va face începînd cu anul universitar 2005-2006. De asemenea, țările membre au fost încurajate să elaboreze un cadru al calificărilor comparabile și compatibile pentru sistemele de învățămînt superior, care ar căuta să descrie calificările în termeni de abilități, pe niveluri, conform rezultatelor procesului de învățare, competențelor și profilului.

Promovarea mobilității. Mobilitatea studenților, a personalului academic și administrativ reprezintă baza pentru formarea SEIS. Mobilizarea academică a studenților se realizează actualmente în cadrul programelor internaționale, acordurilor instituționale bilaterale, precum și al schimburilor internaționale de studenți și cadre didactice. Programele și structurile prin care se realizează mobilitatea sunt: Tempus Tacis, Alianța Franceză, Agenția Universitară a Francofoniei, Programul German al mobilității studenților și în dezvoltarea curriculumului internațional.

Implementarea Sistemului European de credite transferabile (ECTS). Acest

sistem are un rol deosebit de important în facilitarea mobilității studenților, în dezvoltarea curriculumului internațional, în evidența rezultatelor profesionale ale studenților. Cantitatea de muncă vizează nu doar orele de prezență fizică la cursuri, seminarii, laboratoare, ci și orele de studiu individual, elaborarea de lucrări, cercetarea, activitatea de proiectare și stagiile de practică, mobilitatea studenților între universitățile din țară și între cele europene. Pentru a promova o anumită disciplină, studentul obține nu numai o notă, ci și un număr de credite de studiu, care reflectă cantitatea de muncă pe care o solicită pregătirea studentului pentru a promova o anumită disciplină. Conform ECTS, 60 de credite reprezintă, de regulă, echivalentul numeric pentru cantitatea normală de muncă specifică unui an universitar. Obținerea de credite peste numărul normal alocat este posibilă prin frecventarea și promovarea de discipline facultative cuprinse în planul de învățămînt al fiecărui an/semestru de studii universitare. Există posibilitatea de a se obține credite și pentru activități formative complementare planurilor de învățămînt (cursuri de vară sau cursuri realizate în parteneriat între universitate și agenții economici).

Recunoașterea diplomelor: adoptarea unui sistem de diplome comparabile și bine definite. Toate țările participante la Procesul Bologna preconizează dezvoltarea modulelor adiționale, cursurilor și curriculumului cu conținuturi, orientare și organizare europeană. Inițiativele întreprinse de către instituțiile de învățămînt superior din numeroase țări ale Europei au contribuit la mobilizarea resurselor pentru dreptul la diplomă de tip nou. Acest document trebuie emis într-o limbă de circulație europeană.

Promovarea dimensiunii europene în învățămîntul superior. Inițiativele întreprinse de către instituțiile de învățămînt superior din numeroase țări ale Europei au contribuit la mobilizarea resurselor academice și tradițiilor culturale în favoarea promovării dezvoltării programelor integrate de studii și de titluri comune la nivelul unu (licență), doi (masterat) și trei (doctorat). Astfel,

se consideră necesară includerea în programele comune de calificare a unei perioade substanțiale de studii peste hotare, precum și o prevedere adecvată pentru diversitatea lingvistică și procesul de învățare a limbilor, încât studenții să poată obține un potențial deplin pentru competitivitatea pe piața muncii, identitatea și cetățenia europeană.

Obiectivele Procesului de la Bologna, enumerate mai sus, indică o legătură strinsă între procesul dat și legislația națională a țărilor participante. În acest context, la 5 mai 2005 Parlamentul Moldovei a adoptat modificări la Legea Învățământului. Potrivit noii redacții a legii, începând cu anul de studii 2005-2006, învățământul superior, cu excepția celui medical și farmaceutic, va fi organizat în două cicluri – studii superioare de licență (3-4 ani) și studii superioare de masterat (1-2 ani). Legea mai prevede și introducerea obligatorie în toate instituțiile de învățământ superior din republică a ECTS. Programa de studii în fiecare instituție va avea un anumit număr de credite. Studentul trebuie să obțină în fiecare an universitar, de regulă, pînă la 60 de unități credite transferabile.

Legea prevede că ciclul I al învățământului superior se încheie cu susținerea examenului de licență, care include o probă de profil, o probă de specialitate și o teză de licență. Diplomele de licență vor permite angajarea în câmpul muncii și continuarea studiilor în ciclul II. Ciclul II prevede studii de masterat și un număr de 60-120 de credite transferabile. Studiile de masterat sunt de cercetare și profesionale. Ele asigură aprofundarea unei specializări dintr-un anumit domeniu, vizează dezvoltarea capacităților de cercetare științifică. Diploma de master conferă dreptul de a ocupa posturi didactice în instituții de învățământ superior sau de cercetare științifică și de a participa la concursul de admitere la studii postuniversitare. Planul de admitere la studii superioare de masterat cu finanțare bugetară va fi aprobat de către Guvern, în funcție de necesitățile statului și va constitui pînă la 50% din numărul total de absolvenți cu diploma de licență ai anului respectiv. Admite-

rea la ambele cicluri se va organiza și se va desfășura prin concurs, în baza unor criterii stabilite de Ministerul Educației.

Subscrierea Republicii Moldova la idealurile SEIS, precum și realizarea obiectivelor Procesului de la Bologna vor favoriza modernizarea și dimensionarea învățământului universitar autohton în coordonatele formative universitare europene și îi vor conferi competitivitatea adecvată pe piața universitară europeană.

În domeniul biblioteconomiei și științelor informării aderarea la SEIS presupune internaționalizarea studiilor și racordarea la standardele europene, internaționale de formare academică în domeniu. Alinierea la Procesul de la Bologna a fost susținută și de EUCLID* – Asociația Europeană pentru instruire și cercetare în biblioteconomie și știința informării. Cu scopul promovării procesului de aderare la SEIS, EUCLID va organiza în august 2005, la Copenhaga, un workshop privind dezvoltarea curriculară în domeniul biblioteconomiei și științei informării.

La Facultatea jurnalism și științe ale comunicării, pe parcursul ultimului an s-au întreprins pași concreți ce vizează realizarea obiectivelor Procesului de la Bologna. În primul rînd, este vorba de elaborarea standardelor educaționale de formare profesională. Începînd cu anul 2005, absolvenții specialității Biblioteconomie și asistență informațională, ca și absolvenții altor specialități, vor primi o *anexă – supliment la diplomă*. Suplimentul la diplomă este un document care se eliberează în mod obligatoriu și gratuit, o dată cu diploma de studii universitare de licență, respectiv, de masterat, începînd cu absolvenții anului universitar 2005-2006.

Spre deosebire de foaia matricolă, suplimentul la diplomă este redactat bilingv (în limba română și în engleză) și are un conținut complex, în conformitate cu normele europene. Cele opt secțiuni ale documentului oferă o descriere standardizată a studiilor universitare absolvite și a rezultatelor obținute de către titularul diplomei, ceea ce facilitează aprecierea corectă a calității și a nivelului pregătirii titularului. Docu-

mentul sprijină titularul în continuarea studiilor, precum și la angajare în țară sau în străinătate. Suplimentul la diplomă asigură transparența sistemului de formare universitară inițială din Moldova și facilitează comparabilitatea internațională a titlurilor, diplomelor și certificatelor obținute în învățământul superior moldovenesc.

Corelarea, compatibilizarea sistemului de învățământ superior în domeniul biblioteconomiei și științelor informării din Moldova cu sistemele europene se va realiza prin reformarea planurilor de învățământ. Această activitate este de primă importanță, dat fiind că de la 1 septembrie 2005 instruirea se va efectua în două cicluri.

Noul plan de învățământ trebuie să se bazeze pe niște principii absolut noi – competențele profesionale ale specialiștilor, puse în prim plan. Evident, trebuie să ne imaginăm destul de clar unde vor lucra viitorii absolvenți după primul ciclu (trei ani de studii) și după ciclul II (doi ani de studii), ce competențe profesionale trebuie să posede după fiecare ciclu.

Putem menționa câteva repere generale pentru noul plan de învățământ:

- ✓ Planul va include discipline ce vor oferi studenților cunoștințe și competențe generale și de specialitate. Acestea vor corespunde domeniului de studiu. Domeniul cuprinde una sau mai multe specializări universitare, care sunt modalități alternative de a dobândi cunoștințele și competențele definitorii pentru un domeniu de studiu;

- ✓ Planul va mai include discipline obligatorii la nivel de universitate și facultate, și discipline opționale la nivel universitate, facultate, grupă academică;

- ✓ Competențele generale, urmărite de planul de studiu sunt: competențe de limbă străină (pentru specialitatea biblioteconomie și asistentă informațională ar trebui să fie limba engleză), competențe de utilizare a tehnologiilor informaționale și de comunicații, competențe de comunicare;

- ✓ Programul analitic pentru ciclul I ar trebui să formeze temelia pentru viitoarea profesie de bibliotecar sau documentalist. La acest nivel învățământul

studenților trebuie să fie dirijat, iar studenții încurajați să-și dezvolte independența în timpul cursului;

- ✓ Programul analitic la ciclul II ar trebui să încurajeze studenții pentru munca de cercetare. Disciplinele să fie orientate spre aprofundarea și manifestarea cunoștințelor și calităților studenților, cu accentul pe nivelul de activitate ce presupune luarea deciziilor. Acesta ar presupune instruirea studenților în mare parte individuală și independentă;

- ✓ Rezultatele generale, teoretice și practice la fiecare ciclu vor fi diferite, dar ciclul I va avea totuși o orientare practică mai mare pentru viitoarea specialitate, iar ciclul II se va axa în special pe cercetare sau pe aspectul practic al profesiei.

Moldova a rămas în urma multor state europene la capitolul reforma sistemului universitar. România deja realizează structurarea procesului de studii pe două cicluri, a format cadrul legal necesar pentru realizarea obiectivelor principale ale Procesului de la Bologna. Astfel, Parlamentul României a aprobat Legea consorțiilor universitare; a fost propus un proiect de lege privind asigurarea calității în educație; au fost aprobate hotărârile Guvernului României privind organizarea și funcționarea învățământului la distanță și privind organizarea studiilor universitare de licență, care determină organizarea studiilor universitare de licență pe domenii de studiu.

Asadar, drumul pe care trebuie să-l parcurgem spre Spațiul European al Învățământului Superior este lung și cere mobilizarea eforturilor comune ale cadrelor didactice, ale practicienilor și ale întregii comunități profesionale.

* **Barloy, Jean.** Procesul de la Bologna: cauze și consecințe: Discurs de la conferința rectorilor universitari din țările riverane Mării Negre (6-9 octombrie 2004, Chișinău). - <http://www.al-mamater.md>

** **EUCLID** reunește instituțiile de învățământ superior din domeniul documentaristicii, biblioteconomiei, științei informării din Europa.

Veșminte noi pentru Ovidius

Elena BUTUCEL,
director Biblioteca Publică "Ovidius"

De curînd la Biblioteca Publică "Ovidius" au avut loc două evenimente importante pentru comunitatea chișinăuiană – redeschiderea bibliotecii, după renovare, și Zilele Bibliotecii, ajunse la cea de-a 11-a ediție.

Cu acest prilej, biblioteca noastră a pregătit un vast program prevăzut pentru trei zile.

Au venit să împărtășească bucuria reinaurării bibliotecii și derulării unor manifestări culturale de excepție oaspeți de vază din Republica Moldova și România, impunîndu-se îndeosebi prin participare: Ambasada României în RM, Direcția Cultură a Consiliului Primăriei municipiului Chișinău, Biblioteca Municipală "B. P. Hasdeu", Biblioteca Județeană din Constanța "Ioan R. Roman", Uniunea Scriitorilor, Uniunea Artistilor Plastici, Societatea "Limba noastră cea română" ș. a.

În fața unei asistențe numeroase formată din cititorii cei mai fideli și mai dragi, în ziua redeschiderii, după renovare, a Bibliotecii "Ovidius", s-au spus călduroase mesaje de felicitare, aprecieri și urări de continuare a unei activități fructuoase spre binele comunității într-o perioadă cînd omul doare și trebuie să fie cît mai bine informat. Vom menționa luările de cuvînt - sincere, impresionante și emoționante - rostite de personalități marcante ale vieții culturale și sociale ca Iulian Filip, Lidia Kulikovski, acad. Mihai Cimpoi, Ion Țăranu, atașatul cultural al Ambasadei României, Vladimir Tofan, șeful Direcției cultură, tineret și sport a sectorului Centru al capitalei ș.a. Dumitru Constantin-Zamfir, redactor al revistei "Tomis", fost director al Bibliotecii Județene din Constanța, a invocat momente tulburătoare privind cititoria BP "Ovidius", la care a contribuit personal, alături de alți oameni de cultură și patrioți constănțeni. Dna

Eugenia Timofticiuc, mesageră a BJ "Ioan R. Roman", a dat citire unui cordial mesaj din partea acestei importante instituții culturale de la Constanța. Ca și de atîtea alte ori în acești 11 ani, cîți au trecut de la fondarea BP "Ovidius", și acum frații noștri dobrogeni au venit cu o bogată și variată donație de carte.

În ambianta înnoită, modernizată a Bibliotecii "Ovidius" - pentru care multumim Primăriei Chișinău - s-au făcut, nu știu cum, mai cu plăcere, anumite bilanțuri la cei 11 ani de activitate. Dl Vlad Pohilă a prezentat lucrările elaborate de Biblioteca Publică "Ovidius", la care a fost lector. Sînt cinci cărți de o importanță valorică incontestabilă: *Alexandru Gromov: biobibliografie* (2005); *Ovidiu (publicații ovidiene în bibliotecile Chișinăului): catalog* (2004); *Învățăturile vieții: cugetări și maxime din opera poetului latin Ovidiu* (2004); *Sub semnul istoriei: cărți vechi și rare în colecția Bibliotecii Publice "Ovidius": catalog* (2004); *Agnesa Rosca: biobibliografie* (1999).

Ca simbol al recunoștinței pentru activitatea de aleasă dăruire desfășurată de-a lungul anilor, întru susținerea și promovarea Bibliotecii Publice "Ovidius" în nobila misiune de a împărți lumină și înțelepciune în sufletele cititorilor au fost conferite diplome de merit și de fidelitate unor oameni de cultură de la Chișinău și din Constanța. De asemenea, și Biblioteca "Ovidius" s-a bucurat de aprecierea colegilor de la Biblioteca Județeană "Ioan R. Roman" din Constanța, primind diplomă de "Liber gratus" pentru slujire devotată cărții și cititorului.

Suita de manifestări a inclus prezentarea cărților premiate la Salonul Internațional de carte pentru copii. A fost o zi integral dăruită copiilor, mi-

cuții bucurându-se de o întâlnire de suflet cu cărți frumoase și scriitori valoroși: **Claudia Partole**, cu cartea *Salba cu mărgelile care plîng*, **Arcadie Suceveanu**, cu cărți din colecția *Vreau să știu*, **Aurel Scobioală**, cu volumul *Scriitorii cînd erau copii*, **Ianoș Țurcanu**, cu *Bravo, Mieunache!* A participat și **Editura Știința**, prezentînd colecția *Mamifere*, cărți bune cu conținut cognitiv, instructiv-educativ ce au rămas și în fondul bibliotecii noastre. Aceste volume au fost incluse în programul *Lecturile verii* și vor

ca Sfînta Teodora de la Sihla. De data aceasta au fost prezentate cărțile *Ne vorbește părintele Cleopa* și *Bucuriile suferinței*, autor Dumitru Blajinu, preot martir.

Deschizîndu-și din nou larg ușile către cei dornici de cunoaștere, Biblioteca "Ovidius" tinde să le ofere mai multe surprize. Colecțiile bibliotecii s-au mărit, s-au îmbogățit cu cărți valoroase oferite cu generozitate de către colegii noștri din Constanța și de către BM "B. P. Hasdeu". Datorită Proiectului "Utilizatorul @ Biblioteca",

fi puse spre atenția cititorilor în luni-le de vacanță mare.

O foarte frumoasă simbioză între carte și artă a fost prezentată prin lucrările din pănuși de porumb *Măști populare și suvenire*, autoare Natalia Cangea, membru al Uniunii meșterilor populari din RM, membru al Academiei artelor tradiționale din România.

N-a lipsit la acest eveniment de amploare nici muzica, ce ne-a adus-o în dar Claudia Șerșun, interpretînd o Doină din Banat.

Șirul de manifestări s-a încheiat cu sfințirea localului bibliotecii și cu o ședință a clubului *Lumină lină*, cu tematică creștin-ortodoxă, condus de părintele Vlad Mihăilă, preot la Biseri-

susținut de Fundația Soros – Moldova, utilizatorul poate beneficia de un șir de servicii inedite, noi tehnologii informaționale, mijloace electronice. Astfel ne menținem pe linia de plutire, ca centru informațional, documentar și de culturalizare pentru comunitate.

Vom lucra și în continuare pentru public, biblioteca rămînd un factor de stabilitate, un spațiu cultural generos, primitor, agreabil, cu adevărați profesioniști, oameni cu experiență, dăruiți muncii lor, preocupați permanent de imaginea bibliotecii în viața comunității. Îndemnul nostru sincer e să pășiți pragul bibliotecii ori de cîte ori aveți nevoie. Stăm mereu cu plăcere la dispoziția Dumneavoastră.

Frumosul renaște legendele, scoțindu-ne din amorțire

Vechiul și pitorescul oraș Vadul lui Vodă, parte componentă a municipiului Chisinău, este cunoscut mai mult ca stațiune de odihnă și întremarea sănătății, unde în sezonul estival se perindă mii și mii de turiști ocazionali pentru a se bucura de o gură de oxigen și de apa răcoritoare a Nistrului. Istoria acestei localități, chiar prin numele ei – Vadul lui Vodă, este legată de legende și faptele gloriosului domn al Țării Moldovei, Ștefan cel Mare și Sfânt, care a luptat cu bărbăție pentru apărarea patriei și poporului.

O legendă spune că în una din luptele sale voievodul a trecut cu oastea prin vadul Nistrului, un loc pe unde puteai trece riul la pas, loc cunoscut doar de localnici și de solii domnești. Aici i-a luat pe tătari prin surprindere, fugărindu-i hăt departe de hotare. Bucuros de izbândă, domnitorul a dat poruncă să se zidească chiar în aceeași zi, pe acest loc, binecuvântat de Dumnezeu, o bisericuță din lemn, pentru a-și înălța rugăciunile spre cer, logofeții săi primind ca răsplată, pe malul bătrînului Nistru, ocină pe veci. De atunci, acestui loc i s-a zis Vadul lui Ștefan Vodă, iar cu anii – Vadul lui Vodă.

Cu toate acestea, pînă în prezent la Vadul lui Vodă, localitate unică chiar și prin numele său, nu există un monument sau o placă comemorativă întru cinstirea marelui domnitor. Mai mult: la Vadul lui Vodă, unde în ultimii ani au apărut vreo cinci baruri luxoase, nu funcționează nici o librărie, nu e un chiosc de ziare, o casă de cultură modernă, iar cele două biblioteci existente – una pentru copii și alta pentru maturi – nu au nici sediu, nici fond de carte adecvate. Ultima, bibliotecă pentru adulți, e situată într-un demisol, unde putrezesc și așa nu prea numeroasele cărți.

Se pare însă că ieșirea din anonimul a acestui oraș cu aură de legendă a prins suflu chiar în această primăvară, cînd la Vadul lui Vodă s-a constituit liga numită "Terra femeilor". E o idee pentru care a pledat și dna **Ecaterina Tulgara**, sefa bibliotecii pentru copii din localitate, instituție care, de altfel, este și ea o mică planetă ce cultivă interesul pentru valorile spirituale și culturale ale neamului, unde și copiii, și maturii, găsesc un refugiu și un punct de reper sufletesc prin cărțile și noutățile editoriale propagate cu multă căldură și cunoștință în cauză.

- **Ecaterina, de unde vine inițiativa de a organiza la Vadul lui Vodă o mișcare cultural-feministă?**

- Această idee a luat naștere o dată cu demararea planului strategic de dezvoltare a localității Vadul lui Vodă în vederea obținerii statutului de oraș balnear, care presupune atragerea unor investiții, obținerea de granturi și diverse proiecte. Am lucrat și eu în grupul de inițiativă și astfel mi-a venit ideea de a întemeia o organizație non-guvernamentală a femeilor. Știut lucru, femeile sunt dintotdeauna mai active și mai ingenioase, mai deschise spre colaborare. Ne-am propus drept scop protejarea statutului femeii și a copiilor în societate, dar și ameliorarea și schimbarea imaginii localității. Mai vrem să contribuim la îmbunătățirea nivelului de trai al populației și, desigur, să lărgim accesul la viața spirituală și educația noii generații.

- **Cum a fost primită această veste în localitate?**

- A fost o adevărată surpriză pentru toți. La inaugurare, care s-a produs în ajun de 8 martie, a participat, așa putea spune, floarea femeilor din Vadul lui Vodă. Din grupul de inițiativă mai fac parte, de exemplu, Tatiana Varsulencu, președinta Ligii, profesoară de limba engleză; Natalia Lungu, manager de proiecte la primăria din localitate; Svetlana Moraliuc, directorul Casei de creație; Nadejda Dobrovolschi, contabil; Tatiana Mălai, conducător de cerc la Casa de creație; Angela Boboc, șefa grădiniței de copii; Galina Saliciuc, directorul Casei de cultură și alte multe femei minunate. Mă bucur că în această mișcare reprezintă Biblioteca, instituție ce promovează cartea și cultura și că lansarea a suscitat și interesul administrației publice locale, la inaugurare fiind prezent cu un cuvânt de salut și primarul din localitate, dl Iurie Onofreiciuc. Am avut și oaspeți de la Chișinău, pe cunoscuta actriță Nine-la Caranfil, membră a Ligii democrat-creștine a femeilor, care, dorindu-ne vînt prielnic la pupă, a

susținut un extraordinar recital de poezie de dragoste și de primăvară. În această atmosferă degajată au evoluat și femeile prezente la inaugurare, au cîntat, s-au încins într-o horă și au cîstit o cupă de șampanie.

- **În calitate de vicepreședinte al Ligii, care crezi că sunt punctele vulnerabile ale localității?**

- Ca membră a acestei ligi și ca șefă a bibliotecii pentru copii din Vadul lui Vodă mă doare faptul că în oraș nu există încă o librărie, unde elevii, profesorii, cei interesați ar putea procura cărți, manuale, dicționare, care lipsesc la bibliotecă. În acest fel am putea completa și golurile din fondul de cărți, am putea fi la curent cu noutățile editoriale, iar liceenii de pe loc nu ar mai face un drum în plus după o carte sau un manual tocmai la Chișinău.

Într-o situație deplorabilă se află și biblioteca pe care o conduc, fondul de carte este vechi și modest – 11 mii volume – dintre care doar 40 la sută în grafie latină. Ducem lipsă de dicționare, de literatură artistică, de reviste și ziare. Dar cel mai mare deficit este cartea pentru copii. Anul 2005 este proclamat **Anul Andersen**, cu care prilej vom organiza diverse manifestări culturale, întâlniri cu scriitori. Iată însă că nu putem promova cărțile apărute în ultima vreme. Lucrăm îndeosebi cu copiii din grupele mari de la grădiniță, pentru care foarte mult contează primele cărți citite în viață, prin care le modelăm cultul și dragostea pentru lectură. Pe de altă parte, sediul în care ne aflăm este neîncăpător chiar și pentru fondul mic de carte de care dispunem, biblioteca nu are nici măcar un calculator...

- **În ce măsură aveți sprijinul administrației locale?**

- Suntem susținuți și ni s-a promis că în următorii ani vom avea în sat și o librărie și suport financiar pentru reînnoirea fondului de carte. Dar nu putem să stăm tot așteptînd, trebuie să acționăm. Ca filială a Bibliotecii Municipale "B. P. Hasdeu",

ne bucurăm de ajutorul de la centru, mai facem rost de unele noutăți editoriale, suntem în pas cu cerințele moderne ale activității unei biblioteci. Pe lângă bibliotecă am organizat și un Teatru de păpuși, pe care îl și conduc. Am comandat confecționarea păpușilor la Teatrul pentru copii "Licurici" și am montat deja două spectacole după renumitele povești de H. Ch. Andersen "Degetica", nume pe care îl va purta și teatrul nostru, și spectacolul "Neghiniță" după Delavrancea. În repertoriu avem programate cinci spectacole, după povești de Mihai Eminescu, Ion Creangă, Spiridon Vangheli etc. "Actorii" spectacolelor sunt elevi de la Liceul "Ștefan Vodă" din localitate. Mă ajută îndeosebi profesoara de istorie Maria Neamțu.

- **Ce mai puneți la cale în perspectivă?**

- Un proiect ecologic, la Ambasada SUA, de a stopa alunecările de teren, care e pe cale de adoptare. Școala primară a câștigat un proiect pentru un Centru lingvistic de limbă engleză – să facem rost de mobilier, calculatoare, manuale, să reparăm sediul. Eu personal am făcut un proiect la USAID, pentru reparația capitală a bibliotecii, în sumă de 12 mii USD. Pregătesc și un proiect de dezvoltare a colecțiilor de bibliotecă, pentru Fundația SOROS, în sumă de 1.000 dolari, în scopul de a asigura biblioteca cu literatură artistică de la editura cu librărie Vector, timp de un an de zile. Fac un sondaj printre cititori – în fiecare lună completez o listă. Sunt solicitate îndeosebi cărțile românești incluse în programele școlare – Eminescu, Creangă, Delavrancea, Rebreanu, Stănescu, diverse enciclopedii și surse de referință.

Un alt proiect ar fi Centrul de

informare de pe lângă bibliotecă – care va avea menirea de a atrage aici cit mai mulți copii, ca să cunoască calculatorul, pentru accesarea diferitelor programe, jocuri, lectură pe Internet etc.

- **Cine dintre scriitorii noștri v-au oferit donații?**

- Ianoș Țurcanu, Iulian Filip, dar și simplii locuitori din Vadul lui Vodă, pensionari și elevi. Așteptăm și alte donații, mulțumindu-le anticipat celor care vor contribui la îmbogățirea colecției noastre.

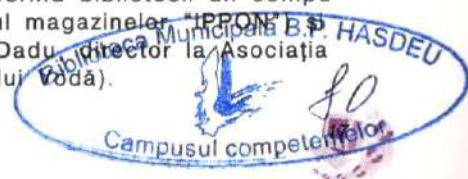
- **Liga femeilor preconizează cumva și o acțiune ce ar lichida un gol, un spațiu alb privind valențele istorice ale localității Vadul lui Vodă?**

- Ne gândim la un proiect privind inaugurarea unui itinerar turistic *Pe urmele lui Ștefan cel Mare și Sfint* și înălțarea unui monument, a unui bust măcar, pe acest loc de legendă, editarea unui ghid despre locurile istorice din Vadul lui Vodă, poate și o monografie a localității. În vederea dezvoltării statutului femeii în societate, ne gândim, să creăm, prin activitatea noastră locuri noi de muncă, un atelier de confecționare a îmbrăcăminte, de lucru manual, artizanat. Suntem un oraș balnear. Urmează să schimbăm radical imaginea localității prin amenajarea centrului, sădirea de pomi și de flori. Ne gândim ca prin acțiunile noastre de suflet și de binefacere să sensibilizăm interesul sponsorilor, al celor înstăriți și, nu în ultimul rând, al celor cu suflet mare. Să trezim orașul la viață, ca această localitate să fie demnă de numele său legendar.

- **Vă urăm succese, realizarea tuturor proiectelor pe care le-ați elaborat.**

Consemnare: Tamara CIOBANU

P. S. Prin intermediul revistei *BiblioPolis* dorim să transmitem mulțumirile noastre unor oameni generoși care, în ajun de Sfintele Sărbători de Paști, ne-au acordat sprijin oferind bibliotecii un computer (sponsor Alexandru Averbuh, directorul magazinului "IPPON" B.Ș. instalarea pazei de stat (sponsor Vasilie Dadu, director la Asociația spațiilor verzi din Vadul lui Vodă).

Servicii noi de informare electronică

Angela OLĂRESCU, director

Biblioteca Publică Cricova

Biblioteca Publică Cricova implementează noi servicii de natură să satisfacă necesitățile evolutive ale comunității pe care o deservește. Ea este un punct focalizator pentru promovarea serviciilor de informare, un factor cultural, educational și social important în comunitatea din Cricova.

Grație Fundației Soros-Moldova, comunitatea noastră are șansa de a participa la edificarea Societății Informaționale prin organizarea unei săli Multimedia. Grantul obținut de la Fundația Soros-Moldova a prevăzut procurarea echipamentului tehnic necesar: patru calculatoare, scanner, imprimantă, linie Internet prin modem, CD.

Informatizarea bibliotecii a schimbat unele forme tradiționale de servire a utilizatorilor, transformând biblioteca într-un laborator info-documentar modern.

Serviciile de informare de care dispune biblioteca sunt organizate în așa fel încât să poată fi exploatate optim de către utilizatori:

Achiziționarea bazei de date

Baza de date JURISTUL a fost achiziționată în luna februarie 2004. Ea se actualizează săptămânal și este foarte solicitată. Cel mai des se consultă întreaga Legislație Națională. Făcând o analiză a acestui domeniu, s-a stabilit că cererile sunt cele mai diferite: locul și data publicării unui act normativ, lista actelor normative privind o temă oarecare, denumirea unor acte legislative, știind anii adoptării și/sau editării etc. Sunt solicitate acte și legi vizând drepturile omului, codul muncii, amnistierea, finanțe și credit etc. Prin baza de date *Juristul* le putem oferi utilizatorilor noștri informații operative și relevante. Accesul la baza de date legislativă timp de trei luni ale anului curent, 2005, s-a soldat cu 306 solicitări. Pentru comparație:

anul trecut, timp de 10 luni, la baza de date au fost 317 solicitări. Este solicitată cel mai des de pensionari, studenți și funcționari publici.

Acces la Internet

Conectarea la Internet a permis utilizatorilor bibliotecii să aibă acces la resursele electronice globale de informare îmbogățind în multe situații oferta de informații. Cititorii au posibilitatea să utilizeze poșta electronică prin care transmit mesaje, imprimarea documentelor la cerere, acces la pagina Web a Bibliotecii Municipale „B. P. Hasdeu”. Conectarea la Internet facilitează lărgirea spectrului de servicii informaționale, pregătirea mai rapidă a temelor pentru acasă pentru tineretul școlar și celelalte categorii de cititori. Cererea la informații este diversă: referate pe cele mai diferite teme, eseuri, proiecte, portofolii, liste bibliografice, bibliografii etc.

Accesul la serviciile Internet sunt oferite gratuit. Politica de acces a bibliotecii a stabilit ca timpul folosirii Internet-ului să fie limitat la două ore pe zi pentru a beneficia cit mai mulți utilizatori de aceste servicii. Crește numărul de persoane care pot accesa Internetul. Rolul bibliotecii este de a orienta utilizatorul spre aceste resurse. Lunar, Internet-ul este utilizat de peste 300 abonați ai bibliotecii.

Sevicii multimedia

Calculatoarele achiziționate ne-au oferit prilejul de a organiza cursuri de tipul *ABC-ul calculatorului*. Am creat un mediu de învățare adecvat pentru a îndruma beneficiarii la utilizarea serviciilor informaționale și tehnologice. Am format două grupe a câte patru persoane, conform vârstei, care „devin iarăși elevi”, o dată în zi câte 30 de minute. Activitatea am început-o de la instruirea elevilor din clasele V-VI în vederea utilizării cal-

calculatorului, și din clasele VII-IX la accesarea Internetului, cu toate că elevii clasei a VII-a cunosc calculatorul conform programelor școlare.

Programul școlarizării include:

- reguli de utilizare a calculatoarelor;
- elemente principale de lucru pe calculator;
- obținerea informației necesare;
- navigarea prin Internet;
- utilizarea mijloacelor multimedia în mod creativ și competent;
- pregătirea temei de acasă.

Până în prezent, au beneficiat de instruire 96 de utilizatori. Nu putem ignora faptul că viitorul este al computerului și tinerii cetățeni tind spre cunoașterea și utilizarea lui. Viitorul este și al copiilor, contribuția și datoria noastră, a bibliotecarilor, constind a favoriza dezvoltarea lor multilaterală. Sperăm că dezideratul ne-a reușit și ținem să mulțumim, și pe această cale, Fundației Soros-Moldova.

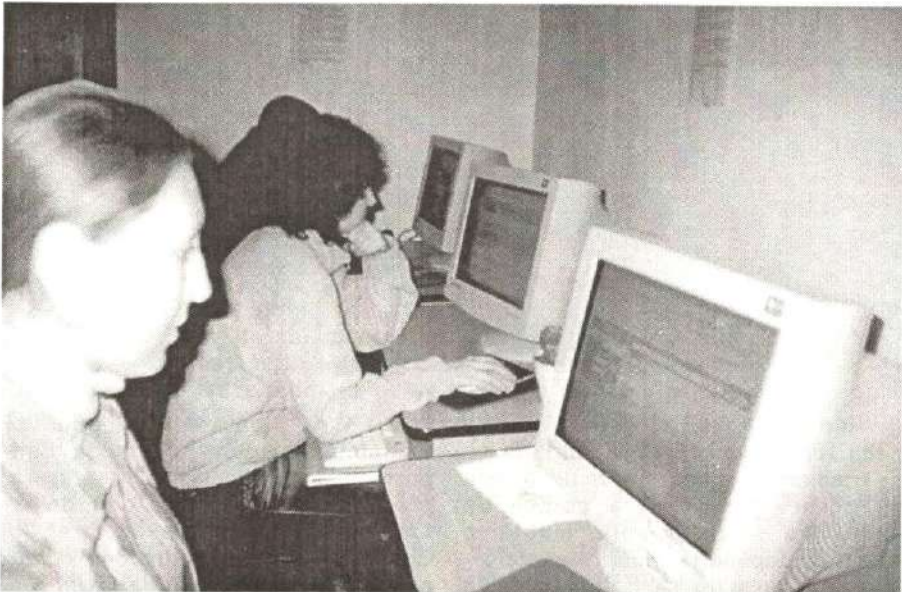
În sala Multimedia se poate consulta colecția de CD-uri: enciclopedii, dicționare, cărți din colecția *Biblioteca școlară*, jocuri cognitive. Tot materialul achiziționat de biblio-

tecă pe suport CD este repartizat la sala Multimedia, indiferent de categoria din care face parte. Numărul de împrumuturi ale CD-urilor crește mereu, demonstrând încă o dată că biblioteca răspunde exigențelor, rigurilor societății cognitive, bazate pe tehnologiile informaționale.

Utilizatorii bibliotecii mai beneficiază și de: efectuarea copiilor xerox după documentele bibliotecii, copierea pe discetă a informației din bazele de date, precum și imprimarea pe suport de hârtie, culegere și tehnoredactare de texte.

Calculatoarele facilitează nu numai munca utilizatorului, dar și pe cea a bibliotecarului. Am început procesul de introducere a fondului de carte pe calculator cu ajutorul programului TINLIB - elaborarea catalogului electronic. Se creează și baza de date a utilizatorului unic.

Tehnologia informației și a comunicării oferă numeroase posibilități de ameliorare a serviciilor de bibliotecă prin îmbunătățirea accesului la informație, cunoștințe și cultură. Biblioteca cu serviciile informaționale își asumă toată responsabilitatea de a facilita și promova accesul public la informații de calitate și la cele mai diferite mijloace de comunicare.

Unirea noastră cea de toate zilele...

Elena TAMAZLĂCARU,
scriitoare

Am scris mai întâi titlul: "Unirea imediată și definitivă" ca, în chiar secunda următoare, să... pice de Sus !!! titlul pe care-l vedeti și cu care așa și nu știu ce să fac: să-i ajustez sau ba ghilimele... Pare a fi un rînd de sfântă rugăciune... Ușor parafrazat poate chiar de Dumnezeu Sfîntul! Căci este bine cunoscut adevărul: *El prin noi lucrează!* Las toate acestea la îndemina deosebitului preot Petru Buburuz de la biserica *Sfîntii Apostoli Petru și Pavel* din Chișinău, mare prieten al bibliotecii *Alba Iulia*, participant și Domnia sa cu un discurs la simpozionul *"27 Martie 1918 în destinul basarabenilor"*...

unirii forțelor intelectuale, spirituale, cetățenești și unioniste sub auspiciul aceluiași generic... Sala de la etaj găzduiește o frumoasă expoziție de carte... Cam cu un sfert de oră înainte de 14.00 – cum anunță și un afiș de la intrare – câteva eleve-adolescente de la Liceul *Spiru Haret* consultă de zor volumele din expoziție, rafturile cu dicționare din imediata vecinătate... Și o zvirlugă de copiliță tot apare în usa larg deschisă cu cite o cărțuie în mînă...

Agitația firească pare a se mai molcomi doar cînd cărțile se văd la locul lor... Tot atunci și directorul bibliotecii Elena Roșca, și ziaristul

Așadar, 27 Martie, curent, Biblioteca *Alba Iulia* din Chișinău...

Tricolorul își dezmoștește aripile în oglinda luminoasă a cerului de primăvară... Ora de vară, intrată în drepturi depline în chiar această dimineată, nu pare să fi stat în calea

Vlad Pohlă – pe post de moderator – anunță începutul... Agenda Simpozionului prinde a se desfășura, precum urmează: profesorul de istorie de la Liceul *Spiru Haret*, dl Constantin Roșca, își expune comunicarea: *Evenimentele Marii Uniri de*

la 1918 și studierea lor în scolile din Moldova între **da și ba**. Intervin activ și liceenele de la *Spiru Haret* și toată lumea se surprinde a admira (dar a și participa!) la un original și calitativ dialog elevi – profesor – sală ... moderatorul, Vlad Pohilă, tot alintind auditoriul cu elegante elemente de "sudură" a titlurilor și temelor prelegerilor, trece pe neobservate la propria-i comunicare: *Justetea și efectele benefice ale Marii Uniri din 27 Martie (9 Aprilie) 1918...* Jurnalistul Constantin Ciobanu, președintele *Asociației filatelistilor, maximafilistilor și cartofilistilor* din Moldova este prezent prin comunicarea: *Marea Unire din 1918 oglindită în documente filatelice...* Și cu o originală miniexpoziție filatelică mobilă, care face turul sălii și revine la vorbitor. Protoiereul Petru Buburuz vorbește auditoriului despre *Relațiile dintre Biserica din Basarabia și România la 1918 și 2005...*

Către ora 17.00 dezbaterile sunt în toi... Înflăcăratul orator, profesorul Iacob Golovcă, tot Domnia sa și președinte al Asociației cetățenești pentru lichidarea consecințelor Pactului Molotov-Ribbentrop, "amica fidelă" a bibliotecii *Alba Iulia*, cum se autoprezintă Svetlana Postolache, actorul Sandu Aristin-Cupcea, profesorul de limbă și literatură română Leon Bîcu, profesorul Mihai Andronic... De menționat că adevărul istoric, argumentele științifice, aspirațiile unioniste și calitatea spirituală sunt, cum era de așteptat, materialul din care se construiesc discursurile, dialogurile, materialul pe care-l respiră auditoriul...

...Rîndurile de mai sus au apărut, parcă, dintr-o respirație. Urma să iau aer în piept și să relatez în continuare cu toată dragostea, corectitudinea și respectul de care sunt capabilă și despre deosebitul auditoriu, format din cititori și prieteni ai bibliotecii... Că printre ei sunt și jurnaliști radio-TV, și bibliotecarele-directoarele Maria Gutu (biblioteca *V. Bielinski*) și Angela Timuș (biblioteca *Ștefan cel Mare*)...

Și Romela Osoianu-Rosca, de data aceasta fără de celelalte surori dar cu toată familia, iar fiica, Iuliana-Laurenția, și ea o talentată "tălâncistă", scrie de zor autografe foarte frumos caligrafiate pe prima ei carte! La moment fie spus, autoarea și-a *trudit-jucat* (sper să fie adecvat termenul dublu, care tâlmăcește bine genul activității unui copil-autor de carte) la calculator cârticica în vacanța mare a anului trecut, în cadrul tradiționalei *Tabere de lectură* de la Biblioteca *Alba Iulia*. Cărțuția se și dovedește a fi prima rîndunică editorială pe *Raftul cu prieteni*, un mai vechi proiect al bibliotecii date. Iar titlul volumașului de debut conține o imbinare antică, mult prea înțeleaptă – ca toate poveștile luate la un loc: *Mărul de Aur*. Cartea a fost tipărită prin grija scriitoarei Ana Manole.

...O ceată de frumoși tineri, reprezentanți ai ONG-ului *Hyde Park*, în frunte cu Mariana Gălescu, sunt pregătiți, pare-se, de îndrăznețe, bine formulate discursuri, "ca în *Hyde Park*", cum îi place uneori să spună lui Oleg Brega, care la acea oră, cu o altă ceată de frumoși tineri, se află în preajma clădirii istorice unde a fost votată Unirea... Pentru a cita oară insistă oare dna director Elena Roșca și domnul moderator Vlad Pohilă ca dezbaterile să "coboare" la etaj, unde îi așteaptă și alte surprize, printre care și cea ... muzicală, a radiojurnalistului Dinu Rusu, un alt fidel prieten al bibliotecii, care a venit însoțit de două mari speranțe ale muzicii ușoare – Corina Țapeș și Costi Burlacu... Însoțiți și ei de primul lor CD de promovare... Bibliotecarele Aurelia Pogor, Natalia Grama și Tamara Malanetchi rămase să deservească cititorii la catedra Sălii pentru copii, probabil, regretau, în taină, faptul că evenimentul are loc în Sala pentru adulți de la etaj...

...Era 27 Martie 2005 și un titlu de tot imperativul – "Unirea imediată și definitivă" se transforma în rînd de rugăciune...

Cultura și conștiința națională - factorii ce ne reunesc

Bacăul, oraș străvechi de la confluența Bistriței cu Siretul, care va împlini în curînd 600 de ani de la prima sa mențiune documentară scrisă, orașul prin care și-au purtat pașii Vasile Alecsandri și George Bacovia, Vasile Pârvan și George Enescu, orașul în care în ultimele decenii pulsează o bogată viață cultural-stiintifică, aici funcționînd numeroase școli și licee, două universități, două teatre și o filarmonică, două mari muzee, case memoriale, două biblioteci.

Bacăul impresionează și prin arta sa monumentală: statuia lui Alexandru cel Bun, care într-un document din 6 octombrie 1408 pomeneste pentru prima oară Bacăul, cea a poetului George Bacovia, cea a lui Vasile Pârvan, fondatorul școlii moderne românești de arheologie, statuia poetului Vasile Alecsandri și, nu în ultimul rînd, o măreață sculptură a lui Ștefan cel Mare și Sfint.

Bacăuanii și-l revendică pe marele domn Ștefan prin locul nașterii sale. După tradiție, Ștefan s-a născut la

Bacău, Ștefan a zidit împreună cu fiul său Alexandru Voievod, o Curte domnească, cuprinzînd o Casă domnească și Biserica Precista, iar în anii 1443-1449 a ridicat frumoasa biserică din Borzesti. La Orbuc, lîngă Buhuși, Ștefan a biruit și a ucis în 1470 pe Petru Aron, ucigașul tatălui său, Bogdan al II-lea.

Pentru realizarea acestui monument s-a înființat **Asociația Culturală Ștefan cel Mare și Sfint**, iar un aport financiar considerabil a fost din partea Primăriei municipiului Bacău, majoritatea fondurilor fiind strînse din donații și sponsorizări, de la numeroși băcăuani – elevi și militari, profesori, medici, funcționari. Monumentul are o înălțime de cinci metri și o greutate de șapte tone, fiind fixat pe un soclu de formă paralelipipedică. Statuia sugerează privitorului un Ștefan "purtător de biruință", ca și Sf. Gheorghe. Voievodul călare, cu un chip luminos, radiînd putere și atitudine hotărîtă, poartă coroană pe cap, cu mîna stîngă strunește calul, iar în

mîna dreaptă ține în față sabia, cu mînerul în formă de cruce.

Asistînd la comemorarea a 87-a de la Unirea Basarabiei cu Țara, în cadrul unei acțiuni culturale organizată de Asociația din Bacău a refugiaților din Basarabia și Bucovina de Nord am solicitat cîteva gînduri de la scriitorul Victor MITO-

CARU, vicepreședinte al Consiliului Județean Bacău, distins om de cultură și un mare sufletist, deschis spre colaborare cu românii din Basarabia.

Borzesti, în județul Bacău. Mulți istorici spun că mama sa, Maria, supranumită Oltea, era descendenta unei familii boieresti din această zonă a Moldovei, de pe la Hot-Bacău. La

"Spațiile culturale la Bacău sunt în mare schimbare, atât în plan social, cit și moral. De mai mulți ani avem acțiunea "Saloanele Moldovei", prin care astăzi plasticienii basarabeni țin

strânse legături cu Bacăul. Sperăm ca prin cultură să nu se piardă conștiința de neam, unitatea lingvistică, culturală, istorică, religioasă. Cultura este un factor de legătură foarte puternic. Noi credem că această despărțire este vremelnică.

La noi în România se discută desul de mult despre spațiul basarabean, despre istoria lui. Marele poet Eminescu a scris mai multe articole despre Basarabia, despre felul în care a acaparat acest pământ puterea taristă.

Credem că anume prin cultură posibilitatea de a păstra conștiința de sînge, conștiința de neam este mijlocul cel mai potrivit, cel mai normal, cultura, literatura, pictura, muzica fiind un vector ce nu ține seama de granițe. Anul acesta este Anul lui George ENESCU. Nu departe de Bacău, este un mare centru de cultură, Muzeul George Enescu, de la Tescani, unde maestrul a creat opera "Oedip-rege". În cadrul Zilelor muzicii contemporane, ce se vor desfășura aici, vom avea invitați și de la Chisinau.

Le-as dori românilor din Basarabia să fie tari în credința lor, să nu-și piardă speranța că într-o bună zi -

care cred că nu e prea departe - vom fi din nou împreună. Pentru că am fost și istoria nu se răstălmăcește după dorința unor politiciști. Regimurile trec, iar conștiința de neam, de limbă mai ales, se păstrează. Cred că factorii de cultură, bibliotecarii, profesorii, cadrele didactice în special trebuie să facă tot posibilul ca Limba Română să stea în capul mesei și în stînga Prutului.

Într-o carte a mea, **Prezentul discutabil**, am scris un material despre Basarabia după trei veacuri. Este vorba de trei veacuri de cînd s-a încheiat pacea de la Luțk, în 1711, cînd a fost bătălia de la Stănilești, dintre ostasii lui Petru I și turci. Colaborez și la revista **Ateneu**, fondată de George Bacovia, și care apare într-o serie nouă. Printre colaboratorii **Ateneu**-lui se numără și mulți basarabeni: Mihai Cimpoi, Grigore Vieru, Nicolae Dabija, Leonida Lari, Leo Butnaru. Într-un timp, aproape la fiecare ediție a Festivalului "George Bacovia", participau și tineri literați de la Chisinau, dînsii fiind și premianții revistei.

Aș dori, prin intermediul revistei **BiblioPolis** să le transmit fraților din Basarabia cele mai frumoase urări, iar pe colaboratorii Bibliotecii Municipale "B. P. Hasdeu" să-i invit pe oștepe la Bacău, unde funcționează Biblioteca Județeană "Costache Sturdza", care editează și ea o revistă de cultură "Cartea", ce se axează preponderent pe problematici de specialitate, dar și cu pagini deschise dialogului cultural-științific".

Consemnare: Tamara GORINCIOI

Un bilanț, mai multe surprize frumoase

În virtutea unei inițiative devenită deja tradițională, **Asociația bibliotecarilor** a desemnat cei mai buni bibliotecari și cele mai bune lucrări în domeniu elaborate în anul trecut.

La simpozionul științific „**Anul bibliologic 2004**”, organizat de Ministerul Culturii, Biroul de informare al Consiliului Europei la Chișinău, Asociația bibliotecarilor, Biblioteca Națională, în a cărei incintă s-a desfășurat manifestarea, au fost premiați câștigătorii Concursului republican „**Pentru cea mai reușită lucrare în domeniul biblioteconomiei, informării și documentării**”, precum și ai Concursului național „**Cel mai bun bibliotecar al anului 2004**”.

La compartimentul *Biblioteconomie*, Premiul „**Monografia anului**” a fost acordat dnei dr. conf. univ. Lidia Kulikovski, pentru lucrarea *Servicii de bibliotecă pentru persoanele dezavantajate. Istoric. Prezent. Tendințe*. Premiul „**Bibliosofie**” a revenit dlui Alexe Rău, pentru culegerea *Magister dixit*. Premiile I și II au fost acordate Bibliotecii Naționale pentru copii „**Ion Creangă**”, pentru setul de publicații dedicat jubileului de 60 de ani ai bibliotecii, și, respectiv, Bibliotecii Naționale - pentru *Calendarul Național 2005*.

La compartimentul *Biobibliografii*, premiul I a fost acordat Bibliotecii Naționale pentru lucrările *Ștefan cel Mare și Sfânt* și *Gheorghe Vrăbie*. Premiul II a fost decernat Bibliotecii Publice „**A. Donici**” din Orhei și Bi-

bliotecii Județene Neamț „**G. T. Kirileanu**” (Piatra Neamț, România) pentru biobibliografia *Ștefan cel Mare și Sfânt, 1457-1504*, acestor două biblioteci înfrățite. Premiul III l-au obținut Biblioteca Științifică a Universității de Stat „**A. Russo**” din Bălți pentru bibliografiile editate în colecția *Personalități băltene* și Biblioteca ULIM pentru lucrarea *Ion Borsevici la 75 de ani*.

De asemenea, s-au acordat premii și la capitolul „**Bibliografie**”, Bibliotecii Republicane Științifice Agricole, Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „**A. Russo**”, Bibliotecii Științifice a Universității Tehnice din Moldova.

Drept cei mai buni bibliotecari ai anului 2004 au fost desemnați cei din satul Crihana-Veche (Cahul), Tvardița (Taraclia), Văsieni (Telenești), Isacova (Orhei), Zastinca (Soroca), Elena Vulpe de la Biblioteca Publică „**O. Ghibu**” s.a.

Programul simpozionului a pus în discuție diverse probleme ce țin de bibliotecă în calitate de centru strategic în democratizarea societății. Comunicări pe această temă au fost prezentate de Lilia Snegureac (Biroul de informare al Consiliului Europei la Chișinău), Roman Purici (Centrul de resurse informaționale, Ambasada SUA la Chișinău), Ludmila Costin (Biblioteca Științifică Agricolă), Ecaterina Zasmenco (Biblioteca Științifică Centrală Universitară), Eugenia Bejan (Biblioteca Națională pentru copii „**Ion Creangă**”) s.a.

Cele mai sincere și mai călduroase felicitări lucrătorilor din biblioteci care s-au învrednicit de asemenea aprecieri. Le urăm tuturor colegilor de breaslă noi împliniri, încât bilanțurile anilor ce vin să le aducă noi și frumoase surprize, recunoștința ce o merită pentru eforturi, dăruire, inspirație și cercetare în munca depusă spre binele comunității noastre.

Premiile

Salonului Internațional de carte pentru copii,

Ediția a IX-a, 13-16 aprilie 2005

Premiul

CARTEA ANULUI

"Salba cu mărgele care plîng" de **Claudia Partole** (Fundăția Union-Fenosa)

Premiul

SIMPATIA COPIILOR

Se acordă (în baza deciziei juriului copiilor):

"Albinuta" de **Grigore Vieru** (Ed. Litera International)

Premiul

CARTEA COGNITIVĂ

1. Editura Știința pentru "Mamifere" din colecția "Lumea animală a Moldovei"

2. Editura Prut Internațional pentru "Sexul povestit celor mici"

Premiul

CARTEA DE REFERINȚĂ

"Dicționar de sinonime" de **Elena Grosu** (Ed. Epigraf)

Premiul

CEA MAI REUȘITĂ COLECȚIE DE CARTE PENTRU COPII

Arcadie Suceveanu pentru volumele din colecția "Vreau să știu" (Ed. Prut Internațional)

Premiul

CEA MAI REUȘITĂ PREZENTARE GRAFICĂ A CĂRȚII

Alexei Colăbneac pentru prezentarea grafică a cărții "Punguța cu doi bani" de Ion Creangă (Ed. Prut Internațional)

Premiul

CEA MAI REUȘITĂ ILUSTRAȚIE DE CARTE ÎN ORIGINAL

Vasile Olac pentru ilustrațiile la cartea "Ștefan, Ștefan, Domn cel Mare" de Constantin Bostan (Ed. Litera)

Premiul

CEA MAI REUȘITĂ TRADUCERE DIN CARTEA PENTRU COPII

Doina Ioanid pentru traducerea volumelor "Amos Daragon, stăpînul măștilor" și "Amos Daragon, cheia cetății Braha" de Bryan Perro (Ed. Cartier)

Premiul

STANDUL CEL MAI FRUMOS AMENAJAT

Ambasadei Ucrainei în Republica Moldova

Premiul

PENTRU MASS-MEDIA

1. Săptămînalul "Florile dalbe"

2. Zinaida Cerchez de la Euro TV Chișinău

PREMII SPECIALE ACORDATE DE:

1. Ministerul Culturii al Republicii Moldova

1.1. Editura Litera pentru colecția de dicționare electronice

1.2. Editura ARC pentru colecția "Maestri basarabeni din secolul XX"

1.3. Editura BELFAX (Minsk) pentru enciclopedia "Telo celoveka" (Corpul omului)

1.4. Editura Știința pentru cartea "Treptele unui urcuș" despre Gheorghe Duca

1.5. Constantin Parascan pentru volumul "Poveștile de la Bojdeucă"

2. Ministerul Educației al Republicii Moldova

2.1. Eugen Coroi pentru cartea "Educația muzicală" (Ed. Univers Pedagogic)

2.2. Aurel Scobioală pentru cartea "Scriitorii când erau copii" (Ed. Prut Internațional, Știința)

2.3. Editura Cartier pentru "Dicționar Enciclopedic Ilustrat Junior. Nume proprii"

3. Primăria Chișinău

Editurii Prut Internațional pentru "Iubirea totul mi-a explicat" de Karol Wojtyła (Papa Ioan Paul al II-lea)

4. Biblioteca Națională pentru copii "Ion Creangă"

4.1. Petru Cărare pentru cartea "Micul Păcălici" (Ed. Prut Internațional)

4.2. Editura Poliform pentru "Trei povestiri" de Eugenio Carmi și Umberto Eco

4.3. Editura Augusta

5. Uniunea Scriitorilor din Moldova

Adrian Dinu Rachieru pentru romanul "Legea conservării scaunului" (Ed. Eubeea, Timișoara)

6. Uniunea Artiștilor Plastici din Moldova

6.1. Diana Ichim pentru prezentarea grafică a cărții "Unde fugim de-acasă" de Marin Sorescu (Ed. Știința)

6.2. Tamara Kolodnițka pentru ilustrații la cartea "Veseli maleata" (Kiev)

7. Secția Națională IBBY

7.1. Nicolae Spătaru pentru cartea "Cifrele în spectacol" (Ed. Prut Internațional)

7.2. Editura Erc Press (București) pentru colecția multimedia "Maestrii cunoașterii"

7.3. Ana și Mircea Petean pentru cartea "Ocolul lumii în 50 de jocuri creative" (Ed. Limes, Cluj-Napoca)

8. Biblioteca Municipală "B. P. Hasdeu". Premiul "Cea mai bună carte pentru copiii cu deficiențe de vedere"

Editura Epigraf pentru cartea "ABC-ul minunilor"

9. Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova. Premiul "Cea mai originală publicație în domeniul bibliologiei"

9.1. Catinca Agache pentru cartea "Biblioteci în timp" (Ed. Princeps Edit, Iași)

9.2. Alexe Rău pentru volumul "Magister dixit" (Ed. Museum)

9.3. Lidia Kulikovski pentru monografia "Servicii de bibliotecă pentru persoanele dezavantajate"

10. Biblioteca Județeană "Gh. Asachi" din Iași

Ianoș Țurcanu pentru cartea "Bravo, Mieunache!"

11. Revista "Florile dalbe" pentru debut

Diana Grosu pentru "Dimineața sufletului"

12. Premiul "O carte pentru dănuirea noastră" (acordat în memoria lui Dănuț Postolache, autorul cărții "Hidronauții", de către familie)

Eugenia Bulat pentru cartea "Erupția rostirii" ("Clipa siderală")

Să nu uităm de cei mai triști ca noi...

La acest început de mileniu, într-o lume a Internetului care e, într-un fel, și o lume a izolării, comunicarea, informatizarea, apropierea și integrarea cetățenilor în societate ar fi nu numai o condiție a civilizației, ci, foarte posibil, și șansa cea mai sigură a supraviețuirii noastre.

Monografia *Servicii de bibliotecă pentru persoanele dezavantajate: Istoric. Prezent. Tendințe*, semnată de **dna dr. conf. univ. Lidia Kulikovski**, director general al Bibliotecii Municipale "B. P. Hasdeu", până nu de mult - președintele Asociației bibliotecarilor din R. Moldova, vădește certe calități în munca de cercetare. Lucrarea constituie un studiu solid de remarcabilă anvergură intelectuală. Este elaborată într-un stil elegant, ce o face accesibilă multor categorii de cititori.

Or, așa cum a remarcat postfatatorul volumului, **prof. univ. dr. Ion Stoica** de la Universitatea București, "*Umanizarea societății umane este un progres îndelungat, cu dealuri și văi, minat pe de o parte, de umbrele istoriei, de vechi deprinderi, de spaime ancestrale, de prejudecăți, de partea intolerantă și egoistă din ființa umană, dar și luminat în adânc de speranțe, de dăruire și de fapte înăltătoare și salvatoare pentru om*".

Prin această apariție am putea spune că se lichează un vid în domeniul științific de la noi - tema studiului dnei Lidia Kulikovski, fiind mai puțin sau foarte rar abordată până acum de cercetătorii noștri. În context, anume "*bibliotecile publice - centre ale comunicării și de depozitare ale memoriei comunității sunt constiente de responsabilitatea ce le revine în pregătirea cetățenilor prin asigurarea accesului la informația locală, națională și globală*".

Totodată, bibliotecile publice, așa cum lasă de înțeles autoarea monografiei, pot și trebuie să fie implicate plener în livrarea de noi servicii, capabile să impulsioneze democratizarea accesului la cultură. Bibliotecile s-au inclus activ în procesul de informatizare printr-o cam-

panie de accesibilitate ce prevede asigurarea accesului fizic al persoanelor cu handicap în edificiile bibliotecilor și asigurarea dreptului acestora la informație.

De altfel, susținând, ajutând, inclusiv, promovind o imagine pozitivă a persoanelor cu handicap, bibliotecile contribuie la educarea membrilor comunității în spirit nou, mai uman față de aceste persoane, implicându-le în multiple activități. În studiul său, dna Lidia Kulikovski a demonstrat cu competență direcția activității bibliotecilor publice în domeniul dat, structurizând lucrarea prin analiza metodică a acestui fenomen - integrarea persoanelor cu handicap în societatea modernă. Autoarea ne demonstrează că acest act trebuie dirijat în mod competent și sistematic, spre a mobiliza resursele umane de excepție către performanță.

În fine, universul informației, al cunoașterii, aparține atit zilei de azi, cit, mai ales, celei de mâine. Iar pentru acest viitor lucrează deja milioane de oameni și în care vor trăi miliarde de oameni. Pentru ei se elaborează soluții de apropiere și de integrare. O lume a speranței și a toleranței, a supraviețuirii - care presupune o mină de ajutor și celor dezavantajați, din preajmă. Adică, vorba poetului, celor mai triști ca noi.

Prin editarea cărții, la care ne referim, dna dr. conf. univ. Lidia Kulikovski aduce o contribuție deosebit de valoroasă la sensibilizarea comunității, pentru a-și îndrepta mai mult, mai des, privirile, bătăile inimii și eforturile cugetului spre această categorie de concetățeni.

Valoarea cărții a fost testată și prin acordarea, recent, a unor importante premii în cadrul Salonului Internațional de carte pentru copii și la bilanțul Anului bibliologic 2004.

Sincere felicitări autoarei, dar și beneficiarilor de conținutul, demersul lucrării Dumneaei.

Ecaterina TULGARA,
sef, Biblioteca
Vadul lui Vodă - copii

Identitate și cunoaștere în proza clasică a copilăriei

Cătălin BORDEIANU,
profesor universitar doctor,
Universitatea "Petre Andrei" Iași

Ca formă a artei, literatura a fost și va continua să fie o "radiografie" a vieții surprinse pe toate coordonatele sale. Spectacolul uman, aflat el însuși într-o permanentă metamorfozare și primenire, duce implicit la metamorfozarea și primenirea continuă a peisajului literar însuși. Neputînd să facă abstracție de mutațiile survenite

în sensul experienței umane, literatura le va reflecta larg, stabilind astfel posibile și credibile punți între viața și textul literar sub raportul condițiilor socio-istorice și morale, a problematicii eter-nului omenesc, în general. Pentru a-și găsi ecoul scontat în sufletul oamenilor, literatura trebuie să vorbească, deci, despre oameni, întrucît omul, ca ființă socială, a simțit întotdeauna nevoia de eroi și de trăiri omenesti exemplare, în care să se recunoască atît în reușitele cît și în neizbînzile sale. Ea este făcută, așadar, "pentru a ne îmbogăți sufletește, pentru a ne da o conștiință mai înaltă despre noi înșine și despre locul nostru în lume."

În peisajul accidentat și complex al literaturii universale, care cunoaște teme și motive comune, a căror pondere diferă în primul rînd cantitativ, dar și prin varii modalități de tratare și perspectivare, aceea a universului infantil străbate persuasiv frontierele literaturilor naționale, dovedindu-se un *next stenic*, mereu proaspăt și inedit. Ubicuitatea temei confirmînd, în formule diverse, aderența la un spațiu vital comun elementului om de pretutindeni, nu mai poate astfel sur-

prinde pe nimeni, impunîndu-se de la sine în sfera literaturilor. Acceptată și evaluată *tale quale*, proza dedicată lumii candorii nu este în nici un caz o temă minoră și deci, neglijabilă, iar cei tentați să o judece astfel ar comite o regretabilă eroare. Găsind firească tentația scriitorului de pretutindeni de a reveni "căt-re începuturile vieții sale", narînd cu plăcere și voluptate evenimentele din propria copilărie,

T. Vianu observa cu justete faptul că atunci cînd acestia "n-au făcut-o în numele lor propriu și sub forma confesiunii, locul pe care l-au dat în operele lor caracterelor de copii [...] arată cît datează și acestia primelor lor amintiri", printre numele citate figurînd Dickens, Daudet, Dostoievski.

De copilărie, scriitorii din toate colțurile lumii și din toate timpurile s-au apropiat diferit, propunînd formule artistice pe cît de diverse, pe atît de originale. De la căutarea romantică a adevărului în edenul anilor de început, unde sclipește autenticitatea și sinceritatea trăirii, sau de la unghiul grav ce refuză cumintenia idilică și optimismul festiv, evoluînd adesea către revelarea celeilalte fațete a acestei lumi, în spiritul marilor tradiții realiste, proza universală a impus nume de scriitori și opere care au intrat de-a lungul timpului în circuitul universal de valori. De aici, un număr mare de personaje-copii care îl invită pe cititor la o identificare cu ele pe latura existenței și a năzuințelor proprii.

Indubitabil, în orice context, personajul literar susține consistența prozei, fie ea de factură romanescă sau de mică

întindere, precum nuvela, schita sau povestirea, în general vorbind, oricite vor fi fiind obiectiile, proza de mare valoare din epoci revoluțe sau mai apropiate ca timp, din orice literatură a lumii, trăiește prin personajul sau personajele sale, impuse cu sau fără voie lectorului, justificându-și valoarea tocmai prin capacitatea protagoniștilor de a reprezenta viața în toată complexitatea ei. Amintirea cititorului va fi cu atât mai sensibilizată, cu cât personajul va reuși să-și impună propria-i identitate, să reprezinte idei și evenimente ale realității imediate, să iasă din anonim, conturându-și astfel propriul său *modus vivendi*. Cine își amintește de Dickens se va gândi cu siguranță nu numai la personajele memorabile din universul mare uman, ci, mai ales, la David Copperfield sau Oliver Twist, la Nell sau micuța Dorrit, la Emily sau Ham Pegotty, Pip și Estella, Paul și Florence Dombey, ca să nu amintim decât câteva nume din largă galerie de personaje dickensiene, de care cititorul se va simți atașat prin fire nevăzute ale resortului său intim. "În clipa în care încetăm a mai fi copii, am murit", spune undeva C. Brâncuși, rostind astfel un mare adevăr, căci vârsta de început a omului este cea mai pură, cea mai neîntinată, este un spațiu existențial imuabil, cel mai sincer, pe care memoria îl conservă netrucat și unde acesta își găsește puncte esențiale de sprijin pentru întreaga sa existență.

Ca vîrstă, copilăria este prin excelență o vîrstă romantică prin însuși resortul său intim, prin structura sa morală descătușată de norme și reguli. Copilul respinge instinctual tot ceea ce-i agresează înclinația nativă către libertate, obișnuința de a se manifesta spontan, sincer și, mai ales, eliberat de convențiile care marchează de regulă vîrsta matură. El este, într-un cuvînt, "omul înaintea vieții sociale", cum observa cu justete G. Ibrăileanu. Timp al unei depline libertăți interioare, al unei lumi fără frontiere sau care tinde să elimine frontierele, copilăria va fi totodată spațiul în care micul erou refuză supunerea la dogme și opreliști din afară, măsurile coercitive venite din exteriorul său dînd naștere la adevărate drame sau, din contra, fiind total ignorate. Romantismul

va fi, deci, o dimensiune permanentă și constantă a acestui univers, chiar și în scrierile realiste în care circumstanțe sociale severe vor marca puternic vîrsta inocenței și candorii.

Sursă de inspirație funciar romantică, copilăria - ca temă literară - va cunoaște varii modalități de tratare, ce se înscriu, în mare, pe direcția romantică sau cea realistă. Nu arareori, însă, elemente din ambele tendințe fuzionează dînd viață unor opere spectaculare, amplasarea acestora pe una din coordonatele menționate devenind o întreprindere riscantă și artificială ce poate conduce la delimitări pe cit de fastidioase pe atât de nefericite. Atîta vreme cît în opera unor mari scriitori, precum Dickens, Ch. Brontë, Dostoievski sau M. Gorki, reprezentanți iluștri ai tendinței realiste, întîlnim și multe elemente romantice, opțiunea s-a făcut, desigur, tinînd cont de aspectele precumpănitoare ale operei în ansamblu, la acești scriitori fiind sesizat mai bine realismul lor. Opțiunea nu înseamnă neapărat și ultimul cuvînt, iar a neglija elementele romantice din proza lor înseamnă implicit a recurge la o operație de clivaj literar, limitativă și inexactă.

Cele două magistrale nu sunt neapărat și întotdeauna perfect demarcate și nici obligatoriu divergente, puncte de confluență existînd între aparențele extreme. De aici, euritmia operei literare și a literaturii, în general, care sfidează catalogările și clasificările rigide. Nu este un lucru nou, faptul a fost subliniat în repetate rînduri de esteticieni, critici și istorici literari de prestigiu. Ca și o parte din aceștia, avem în vedere aici semnificația estetică metaistorică a unor termeni, precum "clasicism", "romantism" și "realism". Disociînd între accepția istorică și cea estetică a termenului de clasicism, de exemplu, T. Vianu observa cu justete că "Operele și artiștii nu vor fi considerați de estetică cu interesul de a reconstitui procesul unitar în curentul căruia au apărut, ci cu preocuparea specială de a le integra în unități sistematice, în timpuri estetice permanente. [...] Un exemplu instructiv ni-l oferă în această privință termenul de clasicism, care desemnează uneori o serie istorică, de

pildă literatura franceză în a doua jumătate a veacului al XVII-lea, alteori un tip estetic, adică o anumită structură permanentă a operelor și artistilor, care a apărut de fapt de mai multe ori în decursul istoriei".

În același sens, în ordine estetică, deci, în studiul său *Clasicism, romantism, baroc* (capitolul introductiv la volumul *Impresii asupra literaturii spaniole*), G. Călinescu, pornind de la opoziția clasic-romantic, propune, la rîndu-i, discutarea termenilor în afara scolilor literare respective, istoricește delimitate, avansînd o schiță tipologică ce se bazează pe distincția dintre atitudinea clasică și cea romantică. *"Nu există în realitate, afirma exegetul, un fenomen artistic pur, clasic ori romantic. Racine e și clasic și romantic. Clasicismul elin e și clasic și romantic. Romantismul modern e și romantic e și clasic și nu e vorba de vreun amestec material de teme, influențe, tradiții, căci nu ne situăm pe teren istoric, ci de impurități structurale. [...] Clasicism-romantism sunt două tipuri ideale, inexistente practic în stare genuină, reperabile numai la analiza în retortă".*

Situația se extinde și la realism, care a existat ca tendință înainte ca termenul să fi fost folosit și să se fi impus ca atare prin școala franceză din jurul anului 1850. Dacă ne-am oprit asupra acestei date ca punct de origine a fenomenului, am fi nevoiți să excludem numele unor remarcabili scriitori aparținînd realismului (Balzac sau Stendhal, de exemplu) care au precedat impunerea termenului la mijlocul secolului trecut. Mai mult decît atît, multe din operele cu certe tendințe realiste existente în alte țări, care nu au avut filiații directe cu fenomenul francez de la 1850 ori creații magistrale din secolele trecute, asupra cărora există consensul descoperirii realismului ca tendință, ar fi, de asemenea, excluse irevocabil. Ca practică literară, deci, realismul își anticipă propria-i denumire. Trăsături specifice realismului se găsesc în producțiile literare din toate epocile, aparținînd celor mai diferite scoli sau curente, începînd cu *Satyricon*-ul lui Petronius sau *Măgarul de aur* al lui Apuleius și trecînd prin opera lui Plaut ori Martial, fablieux-urile

medievale, Rabelais, Boccaccio sau literatura picarescă spaniolă. Exegeza critică invocă adesea și alte nume, precum cel al lui Shakespeare, sau alte surse, cum ar fi romanul de factură sentimentală sau filozofică cultivat în "Epoca Luminilor", literatura clasicismului sau aceea a preromantismului, comedia sau epopeea comică italiană etc. *"O operă literară nu poate fi întodeauna inclusă cu ușurință într-un curent, o metodă sau un stil, din dorința de a face unele clasificări simple și clare sub un singur termen atotcuprinzător".* Un scriitor precum Stendhal, de pildă, în romanul *Mănăstirea din Parma*, își implică eroul într-o tramă tipic romantică, dar subiectul este tratat în cea mai genuină modalitate realistă, apropiindu-se de stilul procesului verbal. Flaubert, scriitor realist, își începe cariera literară prin opere într-o manieră de cea mai pură sensibilitate romantică, în care imaginația fecundă, lirismul precumpănit și stilul emfatic aparțin în totalitate acesteia. Elemente romantice convertite literar în maniera realistă se întîlnesc în operele surorilor Brontë, George Meredith sau Charles Dickens în literatura engleză, contaminări romantico-realiste putînd fi reperate pretutindeni, pînă și în opera de început, oricît de paradoxal ar părea, a lui Giovanni Verga.

Lumea copilăriei a suscitât interesul scriitorilor de pretutindeni și din toate timpurile, conducînd la investigații nuanțate și de profunzime, la adevărate "studii monografice" ale acestui tînut sufletesc al vîrstelor de început. Căci, fără îndoială, există un romantism al vîrstelor, ce străbate ca un izvor subteran interiorul insului ajuns la maturitate sau la anii senectuții, un romantism de structură, deci, care, conștient sau nu, rămîne o permanentă inalterabilă a sufletului uman. Nu o dată, zăgazul este rupt și memoria reînvie secvențe ale vieții trecute, care au impresionat și au marcat în bine sau în reversul său anii anteriori momentului prezent. Nu de puține ori, aceste incursiuni în trecut se opresc la perioada copilăriei, cînd totul era frumos, sincer și curat, cu alte cuvinte, cînd totul era mai bun, mai nefalsificat, mai "altfel". Este "raiul" pierdut după care tînjesc îndeobște scriitorii

romantici, dornici să găsească sau să regăsească în copilărie un univers generos de experiență umană cu implicații adânci în planul literaturii. Nostalgia nedeslușită după acest paradis ireversibil este cu atât mai prețioasă pentru sufletul adultului, cu cât liziera basmului și aceea a existenței diurne de altădată se topesc în aceeași retortă, generând o stare de odihnitoare imponderabilitate, în care sufletul obosit și pelerin poposește într-o alinare și liniște.

Un număr incalculabil de opere dedicate universului infantil sunt generate de propria biografie a autorului lor, acestea depășind însă perimetrul datelor memorialistice sau pe acelea ale simplului jurnal. Sunt creații care, în cazul unui A. France, Ch. Dickens sau M. Twain, de exemplu, dovedesc cât de mult biografia proprie a autorului se prelungeste și se topește în opera lor fictională. Fantezia și lirismul colorează viu o lume din care nu lipsesc variațiunile sufletesti ale personajului, cu precizări de mediu și de caractere, unde imaginația debordantă, fără frontiere, se conjugă armonios cu faptul trăit aievea într-o supremă stare de sinceritate și într-un univers netrucat și perfect conservat. Este o lume a ludicului, a bucuriei plenare, o lume a deplinei libertăți, care numai la această vîrstă se poate trăi astfel.

Cînd oprești din afara spațiului acesta pur, de natură micro- sau macrosocială intervin cu duritate și-i agresează echilibrul senin, modificînd fondul primar nativ al micilor eroi, atmosfera se schimbă, registrul artistic al scriitorului vibrează pe coarda gravă și sentimentul de bucurie plenară și veșnică sărbătoare dispăre. Asistăm în astfel de scrieri la o demitizare a universului infantil, în care duritatea "copilăriei fără copilărie" se revărsă violent în adevărate drame ale existenței, cu atât mai impresionante cu cît acestea apar la vîrsta jocului, cînd nimic n-ar trebui să tulbure bucuria de a fi copil. Atmosfera sumbră din astfel de proze, în care asperitățile vieții

transformă personajele copii în adevărate statui ale desperării și deznădejdii, în care lupta pentru existență începe prematur, anulînd dreptul funciar al omului de a se bucura deplin de anii libertății și candorii, transmite un soi de poezie amară, invitînd la serioase reflecții asupra condiției umane, în general. În spațiul unor astfel de proze de esență realistă, aspirația către fericire este o utopie, personajul aparținînd copilăriei doar prin vîrstă, nu însă și din punct de vedere psihologic. Maturizat înainte de vreme, copilul intră în mod inexorabil și mult prea curînd în lumea celor mari, experimentînd de timpuriu "durerile înăbușite" din spațiul vîrstei adulte.

Copilul, se știe, e unul din subiectele cele mai dificile în literatură". Tipologii diverse, adesea complexe și contradictorii, copiii se diferențiază temperamental, moral sau psihologic, cărțile în care apar ca protagoniști devenind un fel de panoptic ce uimește prin varietate și spectacular. Sentimentalul, reflexivul, timidul, voluntarul, nepăsătorul, nostalgicul, impulsivul, visătorul, revoltatul, patriotul, leșul, gînditorul, precocul, tenacele, inadaptablele, picaroul, capriciosul, egoistul, recalitrantul etc. sunt tot atîtea ipostaze ale copilului-personaj, cu adîncimile și complicațiile sale sufletesti și surprins cu pătrundere într-o euritmie de tonuri și culori în a căror combinație constă și se definește arta scriitorului.

Ceea ce mai diferențiază cărțile în care apare personajul copil este atmosfera. Pe de-o parte, frapează lumina, bucuria, optimismul ce traduc o copilărie împlinită, trăită plenar. Pe de altă, impresionează adînc umbrele, tristețea, dramatismul existenței explicînd copilăria frustrată, vitregită, mutilată. Sunt cele două fete ale lui Ianus în perimetrul acestei literaturi, care rămîn în general valabile, dar între care nu se pot stabili întotdeauna linii nete de demarcație, așa cum nu poți distinge exact hotarul dintre zi și noapte, dintre lumină și întuneric.

NOTE:

- * Cornea, P. *Regula jocului*. - București: Ed. Eminescu, 1980. - P. 67-68.
- * Vianu, T. *Estetica*. - București: E.P.L., 1968. - P. 258.
- * *Idem*, P. 32-33.
- * Călinescu, G. *Impresii asupra literaturii spaniole*. - București: E.L.U., 1965. - P. 16.
- * Veres G. *Opera lui Charles Dickens în România*. - București: Ed. Minerva. - 1982. - P. 236.
- * Perpessicius, *12 prozatori interbelici*. - București: Ed. Minerva. - 1980. - P. 318.

O instituție ce cunoaște diferența

Școala de bibliologie și știința informării
din Bloomington, statul Indiana, SUA
(Continuare din nr. 1/2005 (vol.13))

Mariana HARJEVSCHI,
Biblioteca Publică de Drept

Specialist în bibliologie și știința informării

Este un program flexibil, postmasterat, care oferă posibilitatea ca studenții să se specializeze într-un domeniu foarte specific. Cei care tind să obțină un certificat de acest gen, de regulă, urmăresc un post de lucru, pentru a se poziționa mai bine pe piața angajării. Candidatul urmează să obțină 30 de credite, dintre care 15 din curriculum-ul școlii, iar celelalte 15 în alte școli ale Universității Indiana. Programul individual al studentului trebuie să fie discutat cu conducătorul științific pentru a întruni cerințele academice și scopurile profesionale. Studenții urmează să absolvească acest program în cinci ani. Șase credite pot fi obținute de la altă școală, în cazul dacă cineva dorește să continue programul, dar școala obligator trebuie să fie acreditată de ALA și doar consimțământul decanului Școlii din Bloomington reprezintă decizia finală.

Certificat bibliotecar pentru bibliotecile publice din Indianapolis

Studenții care doresc să obțină acest certificat trebuie să întrunească cerințele stabilite de Consiliul Director de certificare al bibliotecilor Statului Indiana. Pentru aceasta, candidatul prezintă:

Diploma de studii acreditate - pot fi obținute trei categorii: bibliotecar nivelul I, II și III. Pentru nivelul

I și II bibliotecarul urmează să dispună de o experiență în domeniu și studii finite cu succes în cadrul școlii. Bibliotecarii de nivelul III pot activa în biblioteci care deservesc o populație între 10.000 - 25.000. Diploma urmează a fi obținută de la SBSI din statul Indiana.

Certificate de studii aprobate - prezintă studii elementare în domeniul bibliologic, care de facto sunt obținute în cadrul studiilor preuniversitare. Două niveluri sunt oferite de categoria IV, ce poate fi obținută de candidatul care a studiat în cadrul unei școli de bibliologie și poate activa în una din bibliotecile statului Indiana, care deserveste o populație de 5.000 - 10.000 locuitori. Nivelul V presupune că tinărul a urmat cursuri în cadrul unei școli bibliologice și a obținut șase credite.

Certificat pentru bibliotecile școlare

Studentii care doresc a fi înrolați în acest program trebuie să fie admiși și în cadrul programelor de masterat în bibliologie sau masterat în domeniul științei informării. Dar pentru a fi încadrat sau a primi o slujbă ca specialist în bibliotecile școlare, candidatul urmează să obțină și o licență în domeniul educației/pedagogiei.

Program dual

Un program foarte apreciat și solicitat de studenți este cel de obținere a diplomei duble. Paralel cu studiile în cadrul SBSI pot fi obținute următoarele programe:

- ❖ Master în bibliologie și master în știința informării
- ❖ Master în bibliologie și master în studii afro-americane
- ❖ Master în bibliologie și master în istoria artelor
- ❖ Master în bibliologie și master în literatură comparată
- ❖ Master în bibliologie și master în lingvistică (limba engleză)
- ❖ Master în bibliologie și master în domeniul folcloristicii/etnomuzicologie
- ❖ Master în bibliologie și master în istorie
- ❖ Master în bibliologie și master în istorie/filosofie
- ❖ Master în bibliologie și master în jurnalism
- ❖ Master în bibliologie și master în studii latino-americane/caribe.
- ❖ Master în bibliologie și master în drept
- ❖ Master în bibliologie și master în muzicologie sau teoria muzicii
- ❖ Master în bibliologie și master în studii est-europene și ruse
- ❖ Master în știința Informării și master în studii est-europene și ruse
- ❖ Master în bibliologie și master în administrarea publică și a mediului
- ❖ Master în știința informării și master în administrarea publică și a mediului

Specializări în cadrul programului magistru în bibliologie

- ❖ Master în bibliologie și studii informaționale în domeniul studiilor africane

- ❖ Master în bibliologie și specialist în informare în domeniul chimiei
- ❖ Master în bibliologie și specialist în managementul bibliotecar
- ❖ Master în bibliologie și specialist în biblioteconomie muzicologică
- ❖ Master în bibliologie și specialist în colecții speciale

Practica de producție

Prezintă o oportunitate netă pentru studenți a-și îmbogăți experiența în domeniu. Practica poate fi efectuată cu precădere în instituții în cadrul cărora "informația este obținută, acumulată, stocată, administrată și diseminată". Practica și activitatea zilnică a studentului durează circa 16 săptămâni, fără să depășească 20 ore pe săptămână. Practica nu poate fi începută decît după obținerea a 18 credite academice. Responsabil de selecția practicii este studentul, școala nu garantează plasarea în cadrul vreunei instituții. Aceasta din urmă doar organizează o dată în semestru un Tîrg al practicilor (similar tîrgurilor forței de muncă), unde reprezentanții ai organizațiilor publice și comerciale recrutează studenți.

Orarul practicii este elaborat împreună cu consultantul academic. Practica nu este plătită, dar instituțiile angajatoare sunt încurajate să ofere susținere financiară studenților. Trei persoane sunt responsabile de practică - coordonatorul academic, ce asigură alegerea corectă a plasamentului potențial, coordonatorul practicii, care verifică dacă studentul urmează sarcinile conform programului practicii, și supervisorii din cadrul instituției care, de regulă, nu obțin nici un beneficiu din partea instituției de învățămînt, ci doar sunt responsabili de evaluarea finală a activității practicantului (evaluarea se referă nu doar la abilitățile profesionale ci și la caracteristicile personale ale studentului).

Studentul urmează politica instituției angajatoare. În nici un caz nu se permite ca studentul să realizeze practica de producție în aceeași instituție în care activează. De asemenea, se consideră un conflict de interese ca-

zul în care supervisorul este și angajator. Practica urmează a fi efectuată în cea mai mare parte independent și ca dovadă a experienței servește jurnalul de bord al studentului, la care se anexează documente necesare

(http://www.slis.indiana.edu/courses/1596/1596_guidelines.html).

Colloquium-urile SBSI

Pentru a disemina activitatea științifică a școlii, lunar sunt organizate colocvii (http://www.slis.indiana.edu/research/colloq_info.html), care de regulă au loc în fiecare zi de vineri. Atât profesorii și doctoranzii școlii de bibliologie și știința informării, cit și cadrele didactice de la alte institutii își pot prezenta lucrările lor în domeniu.

Proiecte ale studenților

"Spune-mi, și voi uita, arată-mi și îmi voi aminti, implică-mă și voi înțelege" spunea Franklin. Acesta este doar motto-ul SBSI, ci al întregului sistem de învățămînt american. Studenții, atît cei din programele universitare, cit și cele postuniversitare sunt implicați în diverse proiecte individuale și de echipă pentru a studia cit mai temeinic materia teoretică, scopul final fiind obținerea abilităților practice. În funcție de prioritățile programei universitare și abordarea profesorului, proiectele pot fi gen: lansarea unui chestionar (accentul punindu-se nu pe cantitatea respondentilor, ci pe metodele de realizare a acestuia – stabilirea ipote-

zei, a variabilelor și analiza finală a rezultatelor), elaborarea unei pagini web (sau schițarea acesteia, sau sugerarea unui nou design), scrierea unui articol științific (ținîndu-se cont de structura acestuia și metodologia lui), elaborarea unei baze de date (fie cu caracter bibliotecar, fie comercial). Cele mai bune proiecte sunt plasate pe pagina web a școlii și pot fi accesate la:

<http://www.slis.indiana.edu/students/projects.php>

Experiența școlii este una remarcabilă. Ea servește model atît pentru școlile din Vest, cit și cele din alte țări europene. Competiția cu școlile similare din țară (ex. Școala din Austin (Texas), Chapell Hill (Carolina de Nord) etc.) este una amicală. Cadrele didactice sunt mereu încadrate în proiecte comune – cercetări academice, dezvoltări de syllabus-uri etc. Unii profesori "migrează" chiar și pentru un semestru în alte școli, pentru a promova un curs, un produs intelectual sau experiența școlii în care activează. SBSI din Bloomington a demonstrat celor 8 mii de absolvenți că acolo unde alții văd bariere, școala oferă oportunități pentru integrare și interacțiune. Acest fapt provoacă din ce în ce mai mulți studenți, care sunt gata să facă o opțiune favorabilă lor.

*Din Bloomington,
Indiana SUA,
Iarna 2005*

Producția de carte în SUA

Editarea cărților în SUA s-a mărit în 2003 cu 19% față de 2002, atingînd cifra de 175,000 titluri noi. Aceasta este cea mai mare producție înregistrată vreodată.

Această informație se găsește la <http://www.bowker.com/press/2004>, unde găsiți și o bază de date de peste 5,2 mln titluri de cărți tipărite, video, audio. Alte detalii despre industria editorială a SUA includ:

✓ Literatura pentru tineri și ficțiune

pentru adulți constituie peste 45% din titlurile noi publicate;

✓ Numărul de titluri noi, pentru tineret, a crescut cu 45,3%;

✓ Titluri pentru adulți – biografii, istorie și religie s-au dublat;

✓ Titlurile editate de Universități sunt în declin cu excepția psihologiei și religiei care a înregistrat o creștere remarcabilă în acest sector;

✓ Numărul de editori înregistrați a crescut cu 2,1% și constituie 10,877.

Studentii și calculatoarele

(Pe marginea unui sondaj, efectuat printre utilizatori, despre activitatea Centrului Multimedia ASEM)

*Elena RĂILEAN,
Natalia CHERADI,
Ina NICUȚĂ
Biblioteca ASEM*

Centrul Multimedia (CM) al ASEM a fost inaugurat la 24 septembrie 2004 și reprezintă o structură informațională modernă, dotată cu 75 calculatoare (dintre care 69 pentru studenți), imprimante, scanere și altă tehnică necesară. În cadrul Centrului este stocată colecția de CD/DVD-uri a Bibliotecii ASEM. Structura CM constă din două săli: Sala mare (pentru studenți) și Sala mică (pentru profesori). Studenții pot utiliza calculatorul în Centrul Multimedia gratuit timp de două ore academice zilnic, profesorii au acces nelimitat. Centrul Multimedia oferă următoarele servicii gratuite: acces Internet, consultarea CD/DVD-urilor din colecția Centrului,

consultarea bazelor de date comerciale achiziționate de către Biblioteca ASEM (Juristul, EBSCO etc.), scanare, imprimare pe dischetă, consultarea catalogului electronic al Bibliotecii ASEM, informații bibliografice și îndrumări privind utilizarea instrumentelor de informare din bibliotecă. Centrul Multimedia propune de asemenea servicii cu plată: listare, scanare la cerere, imprimare pe CD, livrarea electronică a documentelor, furnizarea de informații faptice pe adresa electronică a clientului, lucrări de procesare a informațiilor. În cadrul Centrului Multimedia activează șase angajați bine instruiți, care se ocupă cu servirea utilizatorilor, precum și cu ges-

Secvență de la inaugurarea CM ASEM

ționarea tehnicii și a echipamentului.

Deschiderea Centrului Multimedia pentru studenții și colaboratorii de la ASEM a devenit punctul de plecare pentru perfecționarea asigurării procesului de studiu și de cercetare cu informații în format electronic, orientate spre pregătirea specialiștilor în domeniul economiei cu studii de o calitate înaltă. Deoarece Multimedia ASEM este un centru informațional unic, apare întrebarea: cum să organizăm mai eficient activitatea Centrului și cum să definim corect prioritățile?

În perioada 14-25 martie 2005, la Biblioteca ASEM a fost realizat un sondaj de opinie, care a urmărit scopul de a studia atitudinile, intențiile și preferințele utilizatorilor-studenți despre activitatea de informare la Centrul Multimedia.

Au fost chestionați 440 respondenți, utilizatori ai CM. În calitate de instrumente ale cercetării au fost utilizate metoda anchetei în baza chestionarului și metoda observației. Rezultatele cercetării vor sta la baza unui program de ameliorare a activității Centrului Multimedia.

Chestionarul elaborat pentru realizarea sondajului a cuprins 11 întrebări mixte, care au abordat diverse aspecte ce țin de activitatea și serviciile oferite de CM. Respondenților li s-a propus să răspundă la următoarele întrebări:

1. **Cit de des vizitați CM?** Analiza răspunsurilor la prima întrebare a reliefat că zilnic frecventează Centrul Multimedia 35,7% de utilizatori; o

dată pe lună – 3,2%; o dată pe săptămână 26,8%; ocazional – 34,3%. Majoritatea utilizatorilor sunt studenții de la învățământul de zi (Fig.1).

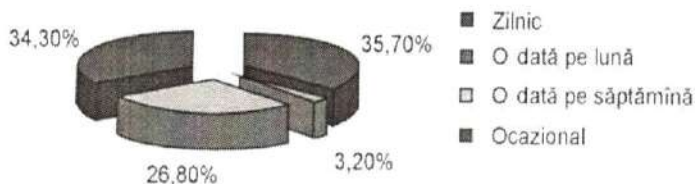

Figura 1. Frecvența vizitării Centrului Multimedia

Din analiza răspunsurilor obținute putem trage următoarea concluzie: *majoritatea dintre respondenți sunt clienții permanenți ai Centrului Multimedia.*

2. **Cu ce scop vizitați mai des Centrul Multimedia?** Răspunsurile la a doua întrebare au evidențiat un spectru larg al intereselor, motivațiilor și al preferințelor utilizatorilor (Fig.2).

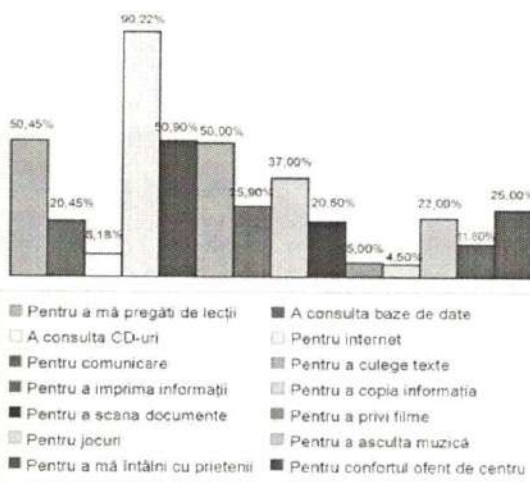

Figura 2. Scopul frecventării Centrului Multimedia

Utilizatorii au menționat că frecventează CM cu câteva scopuri: se pregătesc de cursuri, consultă bazele de date, navighează în Internet, ascultă muzică, ascultând muzica concomitent caută texte și informații pentru referate, teze. Majoritatea

respondenților au menționat că vin la centru pentru a accesa Internetul – 90,22%; pentru a se pregăti de cursuri – 50,45%; pentru a culege texte – 50%; pentru a consulta baze de date – 20,45%.

De serviciile aferente oferite de Centrul Multimedia se folosesc aproximativ 40% de respondenți (imprimare, copiere, scanare). Respondenții au menționat că este nevoie de reducerea preturilor la aceste servicii. Utilizatorii au declarat că sunt satisfăcuți de condițiile și confortul Centrului Multimedia – 25%. O mare parte dintre utilizatori vin la centrul Multimedia pentru a realiza lucrări de laborator, teze anuale și de licență.

Unii respondenți au menționat că apelează la serviciile Centrului Multimedia pentru a căuta informații în legătură cu desfășurarea afacerilor. Un procent foarte mic au răspuns că vin la centru pentru a se recrea. Curios, dar am obținut și un răspuns de la un utilizator care vine în această sală pentru "hackerism".

După cum reflectă analiza răspunsurilor, Centrul Multimedia satisface diverse necesități ale utilizatorilor noștri, care pot fi unite într-un scop comun – necesitatea de informare.

3. Mai vizitați și alte centre de acest tip pentru a vă informa în domeniul economiei? 82,2% dintre respondenți au răspuns că nu vizitează alte centre, deoarece nu cunosc ceva mai bun. O parte dintre studenți – 11,3%, au menționat că frecventează următoarele centre:

- *Agencia Universitară Electronică;*
- *Centrul de Resurse Informaționale SUA;*
- *Centrul Moldo-American de Inițiativă Privată;*
- *Centrul Infombusiness;*
- *REC Moldova;*
- *Departamentul Tehnologii Informaționale;*
- *Centrul "Infomedica" de la Univer-*

sitatea de Medicină.

Citiva respondenți au menționat că frecventează cu scopul de informare internet-cafenele – 6,1%. Acest fapt denotă că unii studenți nu fac diferențiere între o internet-cafenea și CM ASEM, care integrează toate resursele informaționale și educaționale, având o misiune concretă în cadrul instituției de învățămînt.

4. Care sunt sursele cele mai des utilizate de Dvs. în procesul de studiu și informare? Răspunsurile arată că acestea sunt următoarele (Fig.3):

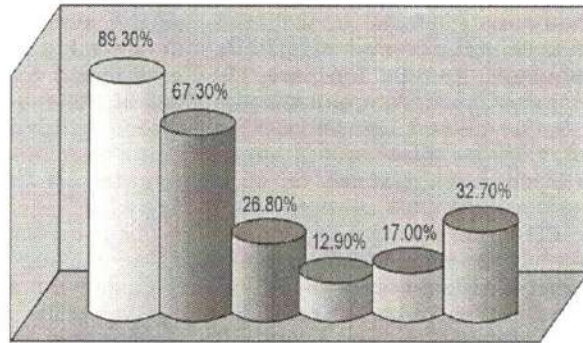

Figura 3. Sursele utilizate în procesul de studiu și informare

■ Internet ■ Cărți ■ Reviste ■ CD-uri ■ Baze de date (EBSCO, "Jurist", OPAC...) ■ Ziare

Internet – 89,3%; cărți – 67,3%; ziare – 32,7%; reviste – 26,8%; CD-uri – 12,9%; baze de date – 17%.

Studentii au menționat că folosesc și alte resurse, precum: documente normative, dicționare, programe analitice, culegeri de statistică etc.

5. Ați consultat CD-uri din colecția CM? S-a dovedit că mulți studenți nu știu informația despre existența acestei colecții în Biblioteca ASEM – 41,3% din numărul total de respondenți. Niciodată nu s-au folosit de CD-uri din colecția CM 37,7% de respondenți și nu au avut această necesitate 10%. Au consultat CD-urile 11% dintre subiecți. Utilizatorii Centrului Multimedia propun elaborarea unui ghid care să descrie toată colecția de CD-uri a Bibliotecii ASEM.

6. Coincid necesitățile Dvs. cu oferta serviciilor CM? O mare parte dintre respondenți – 59%, consideră

că necesitățile lor coincid cu oferta de servicii a Centrului Multimedia. Și numai 3,2% dintre subiecți afirmă că CM nu le satisface nevoile de informare. Unii studenți au menționat că acest centru le satisface necesitățile parțial - 37,5%. Studenții solicită cu insistență extinderea numărului de scanere și de căști.

7. De care servicii suplimentare doriți să beneficiați în cadrul CM? S-au propus următoarele servicii suplimentare: asistența consultativă a specialiștilor privind utilizarea computerelor pentru începători - 6%; vânzarea dischetelor și a CD-urilor - 3,4%; cursuri de Web-design solicită 1,6% de respondenți. Impri-marea și scanarea gratuită, ori cu o reducere substanțială a prețului - 3,6%; CD-Writer la fiecare loc de muncă 2% de respondenți. O mare parte dintre studenți propun utilizarea camerei Web în cadrul centrului. Subiecții cercetării au mai menționat că au nevoie de instruire privind culegerea rapidă a textelor. Unii au propus să acceseze baze de date comerciale care conțin informații despre firme, întreprinderi și organizații de tipul "Compass.com".

8. Vă satisface orarul de funcționare al Centrului? 85,5% dintre respondenți în general sunt satisfăcuți de orarul actual de funcționare. Nu sunt satisfăcuți de acest program - 14,5%, explicând că se formează cozi mari și este, practic, imposibil să pătrunzi în sală. Unii nu sunt de acord cu pauza de la 12.30 până la 13.00. Orarul turelor în Centrul Multimedia coincide cu orarul cursurilor, ceea ce creează incomodități utilizatorilor. Circa 10% dintre respondenți consideră că a fost mai corectă funcționarea Centrului la începutul activității lui, când ei puteau să rezerveze timpul pentru lucru la calculatoare. Se propune extinderea programului de funcționare a CM pentru ziua de sâmbătă și deschiderea lui duminică.

9. Sunteți mulțumiți de activitatea

CM? În Fig. 4 sunt demonstrate aprecierile studenților privind activitatea Centrului Multimedia.

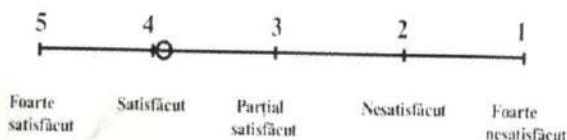

Figura 4. Scala de atitudine privind activitatea Centrului Multimedia

Respondenții cercetării au constatat că activitatea CM este aproape satisfăcătoare (media evaluării constituie 3,9 puncte). Acest indicator este foarte bun pentru CM, deoarece el funcționează abia a șaptea lună.

10. Propunerile și sugestiile Dvs. referitor la activitatea, resursele, serviciile, localul și angajații Centrului Multimedia. Majoritatea respondenților au menționat că sunt mulțumiți de activitatea Centrului și de serviciile oferite în cadrul lui. Respondenții au declarat că angajații Centrului Multimedia sunt foarte

Caracteristica respondenților	Structură eșanționului
Facultatea	%
Business și Administrarea Afacerilor	19,5%
Cibernetică, Statistică și Informatică	11,4%
Contabilitate	12,3%
Economie Generală și Drept	7,8%
Finanțe	32%
Relații Economice Internaționale	17%
Anul de studiu	
I	15,5%
II	36,8%
III	20%
IV	14,7%
V	13%
Sexul	
Feminin	51,6%
Masculin	48,4%

amabili (16%), 5% doresc ca angajatii să fie mai amabili, 9% doresc să fie ajutați de consultanți-ingineri și de consultanți-bibliotecari. Aproximativ 10% nu sunt satisfăcuți de viteza Internetului și doresc ca ea să fie mai mare, 10% menționează că ar fi de dorit să fie afișată lista serviciilor oferite de Centru. Un număr neînsemnat de utilizatori au exprimat următoarele propuneri: instalarea unui subbufer cu boxe profesionale, permiterea instalării mesageriilor de gen "Odigo" și "ICQ", instalarea a DVD- și CD-writerelor la fiecare calculator, înregistrarea gratuită pe CD, instalarea unui copiator. Majoritatea respondenților doresc să beneficieze de mai mult timp pentru lucru în CM și extinderea programului și pentru duminică.

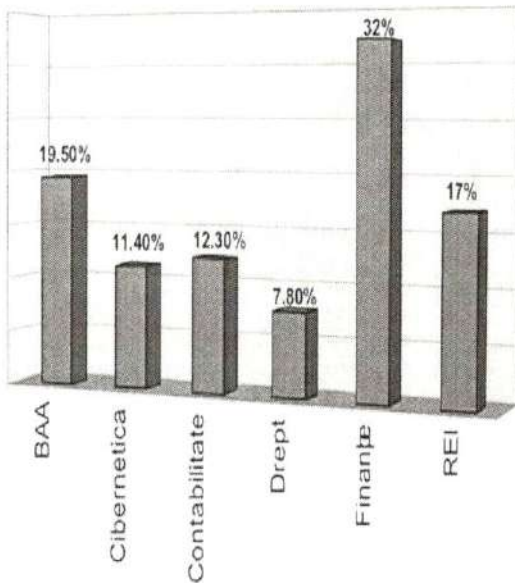

Figura 5. Structura eșantionului

După cum reflectă Fig.5, corelația dintre vizitatorii de la diferite facultăți se distribuie astfel: Facultatea Finanțe – 32%, fapt condiționat de cel mai mare număr de studenți la această facultate în ASEM; 19,5% - studenții de la Facultatea BAA; a treia poziție este ocupată de Facul-

tatea REI – 17%.

Mai frecvent Centrul Multimedia este vizitat de către studenții anului doi - 36,8%. Mai puțin frecventează acest centru studenții anului cinci, deoarece în prezent sunt ocupați la practica de licență – 13%. În raport de sex avem următoarea configurație a eșantionului: 51,6% – feminin; 48,4% – masculin.

Observații. Pe parcursul săptămânii, concomitent cu anchetarea, au fost realizate următoarele observații:

1. Frecvența zilnică constituie în medie 308 utilizatori. În baza observației putem presupune că statistica utilizării Centrului Multimedia va fi și în continuare stabilă. Oscilația va fi neesențială, aproximativ va atinge cifra menționată, deoarece aceasta depinde de numărul calculatoarelor pentru utilizator.

2. Graficul de funcționare a Centrului Multimedia este prezentat prin organizarea turelor (sapte ture): 8.00-9.30; 9.40-11.00; 11.10-12.30; 13.00-14.30; 14.40-16.00; 16.10-17.50; 18.00-19.50. Un număr semnificativ de intervievați nu sunt satisfăcuți de acest grafic, care condiționează formarea cozilor și pierderea timpului. O mare parte dintre utilizatori menționează că graficul de frecvență prin rezervări este mai convenabil.

3. Dintre serviciile prestate contra plată, cel mai solicitat de către utilizatori este listarea documentelor la imprimantă.

4. Observăm că studenții nu știu că, în cazul când

doresc să mai lucreze peste timpul oferit gratuit, ei pot achita o taxă minimală pentru a lucra suplimentar în CM.

5. Se resimte necesitatea stringentă de asistență din partea personalului CM privind utilizarea echipamentelor și a bazelor de date.

Cercetarea efectuată a determinat următoarele concluzii:

1. Centrul Multimedia este foarte popular în rândurile studenților și deschiderea lui a fost o necesitate stringentă.

2. Existența și funcționarea acestei structuri favorizează noua imagine a ASEM ca cel mai important centru educațional în domeniul economic din Republica Moldova.

3. Este necesară promovarea activă a Centrului Multimedia și a ofertei lui de servicii pe piața informațională din R. Moldova.

4. Confortul și condițiile de lucru în CM îl reprezintă ca cea mai atractivă structură din arealul academic, și numai graficul de funcționare a Centrului nu întotdeauna satisface utilizatorii.

5. Centrul dispune de toate mijloacele tehnice necesare pentru buna asigurare a proceselor de studiu, informare, cercetare și autoinstruire, inclusiv a posibilităților de loisir (comunicare, filme, muzică).

6. Este posibilă introducerea unor servicii contra plată: vânzarea dischetelor și a CD-urilor, organizarea diverselor cursuri privind utilizarea computerelor și a bazelor de date (Web design, Fotoshop, tehnoredactare, navigare Internet etc.).

7. Personalul CM corespunde exigențelor utilizatorilor și deține toate caracteristicile necesare pentru servirea lor.

8. Rezultatele cercetării efectuate trebuie puse la baza unui program de ameliorare a activității CM.

Recomandări:

1. Promovarea CM, a serviciilor prestate, precum și a resurselor electronice deținute trebuie realizată nu numai în cadrul Bibliotecii ASEM, ci și în afara instituției noastre (editarea în condiții poligrafice bune a unor buclețe, prospecte, ghiduri, plasarea informațiilor pe pagina Web ASEM, publicarea informațiilor pe ultima pagină a revistelor și a cărților tipărite la Editura ASEM).

2. Trebuie discutată posibilitatea corectării graficului de funcționare a CM. Poate fi propusă extinderea funcționării până la șapte zile (realizată în calitate de experiment). Trebuie încercată din nou rezervarea parțială a locurilor de muncă pentru utilizator (de exemplu, 20 de locuri).

3. Extinderea ofertei Centrului Multimedia prin introducerea unor noi servicii: vânzarea dischetelor și a CD-urilor; organizarea și desfășurarea diverselor acțiuni de instruire, inclusiv cursuri (Web design, Fotoshop, tehnoredactare, navigare Internet etc.). Această activitate ar condiționa creșterea veniturilor.

4. Ținând cont de opinia studenților, este necesar să fie luate măsuri regulamentare pentru utilizatorii care vin la CM numai pentru vizionarea filmelor, ascultarea muzicii, pentru jocuri și comunicare chat și ocupă locul celor care vin în scopuri educaționale. Însă, nu putem exclude utilizarea concomitentă a programelor de comunicare și delectare cu realizarea lucrărilor ce țin de studiu și cercetare.

5. Dacă există asemenea posibilitate, este necesară ameliorarea vitezei Internetului.

6. Ar fi de dorit ca Centrul să fie echipat cu tehnică suplimentară: sub-buter cu boxe profesionale, trei scanere la autoservire, în loc de unul, cameră Web, un număr suficient de căști.

7. Listele de prețuri pentru serviciile prestate contra plată în CM trebuie plasate la fiecare loc de muncă.

8. Este necesară introducerea postului de consultanță pentru utilizatori (servicii de referințe, baze de date, OPAC), care să fie plasat în mediul consumatorilor de informații. În același timp, este nevoie și de consultanță tehnică permanentă.

9. Instalarea unui panou de informații la intrare în Centrul Multimedia.

10. Elaborarea unui program de ameliorare a activității CM.

PAUL MIHAIL (MIHAILOVICI)

Ilustru cleric, istoriograf și bibliolog, documentarist și om de cultură.

S-a născut la 29 iunie 1905, la Cornova, jud. Orhei. S-a stins din viață pe 11 octombrie 1994, la București, înmormântat la Mănăstirea Căldărușani din apropierea capitalei române.

Coboritor dintr-un străvechi neam de răzeși și preoți, a rămas orfan de mic copil, crescînd la orfelinatul mănăstirii Hîrjăuca. Aici a frecventat școala mănăstirească, mai apoi continuîndu-și studiile la Seminarul Teologic (1926) și la Facultatea de Teologie din Chișinău (1930), absolvind-o cu licența pe tema *Legături culturale bisericești dintre români și ruși în secolele XV - XX*. A mai urmat Facultatea de Litere, secția Istoria Românilor, a Universității din Iași (1932). În 1945 a susținut doctoratul în teologie la Cernăuți-Suceava, cu tema *Ctitorii românești către Locurile Sfinte și popoarele vecine*, cu calificativul *Magna cum laude*.

Este impresionantă activitatea preotească, pedagogică și obștească a lui P. Mihail: diacon la Catedrala din Chișinău, diacon și preot la biserica *Soborul Vechi* (1932 - 1944), profesor de istorie (1933 - 1944), secretar al secției pentru Basarabia a Comisiunii monumentelor istorice, subdirector, apoi director al Muzeului istoric-bisericesc din Chișinău, director al Școlii de cîntăreți bisericești (1941 - 1944).

Refugiindu-se peste Prut, de urgență

sovietică, după 1944 este preot la biserica *Bunavestire* din Rîmnicu Vilcea (1944 - 1946), iar din 1946 și pînă în 1975 - preot la biserica *Banu* din Iași. Concomitent, este asistent la Facultatea de Filologie a Universității din Iași (1948 - 1949).

Aptitudinile sale de bun analist și cercetător au fost observate de timpuriu. Astfel, în 1930, fiind student, a fost ales delegat la Congresul Internațional studentesc din Praga. A

avut deplasări de studiu, participînd la diverse congrese internaționale în Iugoslavia, Bulgaria, Grecia, Turcia ș. a., unde a studiat bogate fonduri de arhivă și din bibliotecă.

A fost un veritabil istoriograf și bibliograf, lăsînd posterității peste 400 de articole, studii, monografii etc. A manifestat un interes deosebit față de documentul istoric, punînd în circulație un imens material documentar referitor la istoria românilor: *Opt documente moldovenesti dinainte de Ștefan cel Mare* (1933), *Documente moldovenesti găsite la Constantinopol* (1933), ambele publicate în revista *Cercetări istorice* din Iași. Pe parcursul anilor a publicat masive loturi de documente, studii, articole, recenzii și în presa de la Chișinău: *Luminătorul*, *Arhivele Basarabiei*, *Viața Basarabiei*, *Revista Societății istorico-arheologice bisericești* ș.a.

Bun cunoscător al limbilor slavonă și grecească, al multor alte limbi europene, P. Mihail a activat și în domeniul traducerilor, lui aparținîndu-i, de ex., talmăcirea din nou a îndreptarului pentru viața duhovnicească *Leavstiva* (*Scara paradisiului*), pe urmele primei versiuni făcute de mitropolitul Varlaam; cea a romanului spaniol *Desiderie* ș. a.

În domeniul bibliografiei se impune mai ales prin lucrarea *Tipăriturile românești în Basarabia sub stăpînirea rusă. 1812 - 1918* (București, 1940. - 379 p.). În 1993 au fost editate două

volum: unul de sinteză - *Mărturii de spiritualitate românească în Basarabia* (Chișinău, 406 p.), și unul cu texte inedite - *Acte în limba română tipărite în Basarabia. 1812 - 1830* (I, București, LXVI+441 p.), ultimul elaborat cu concursul dnei Zamfira Mihail, fiica marelui cărturar basarabean. După moartea cărturarului, au apărut câteva volume deosebit de prețioase de *Jurnal și Corespondență*, și acestea editate cu grija dnei prof. dr. Zamfira Mihail.

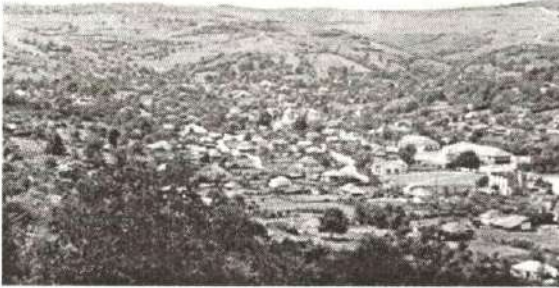
La 6 aprilie 1980, Teoctist, Mitropolit al Sucevei și Moldovei, ulterior Preafericitul Patriarh al României, i-a acordat, de ziua Învierii, gramota prin

care l-a binecuvîntat cu titlul onorific AVVA PAVEL. Prin numeroasele documente depistate, prin studiile și articolele sale, parțial publicate, iar altele, în manuscrise, donate Bibliotecii Academiei Române și altor instituții științifice și culturale, părintele doctor Paul Mihail a contribuit enorm la studierea istoriei naționale a românilor de pretutindeni.

Cercetările lui Paul Mihail au fost mult apreciate de personalități remarcabile ale epocii, precum: N. Iorga, Gh. I. Brătianu, D. Bogdan ș.a. Pentru volumul *Tipărituri românești în Basarabia...* Academia Română i-a acordat Premiul *Udriste Năsturel*.

A iubit statornic, cu tărie, dar și cu durere, Basarabia natală, ca o bucată de pământ românesc, furată mișelește, dar oricum provizoriu.

Numele lui Paul Mihail îl poartă Societatea bibliofililor din R. Moldova, precum și gimnaziul din satul natal al cărturarului - Cornova din preajma Unghenilor.

Opere:

Documente și zapise moldovenesti de la Constantinopol (1607 - 1806). - Iași, 1948. - 118 p.

Acte în limba română tipărite în Basarabia. - Vol. 1. - București, 1993. - 411 p. - (În colaborare cu Zamfira Mihail)

Mărturii de spiritualitate românească din Basarabia. - Chișinău, 1993. - 408 p.

Tipărituri românești în Basarabia de la 1812 până la 1918 / Academia Română. Studii și cercetări. XLVI. - București, 1940. - 379p. + XXI planșe.

Referințe:

Cădea, Virgil. *Paul Mihail // Revista arhivelor*. - 1985. - Nr.4. - P. 446 - 448.
Colesnic, Iurie. *Mihail (Mihailovici) Paul* (29. VI. 1905, com. Cornova, jud. Orhei - 11. X. 1994, București) // *Cornova - Chișinău*, 2000. - P. 308 - 310.

Malanețchi Vasile. *Paul Mihail (1905 - 1994) // Magazin bibliologic*. - 1995. - Nr. 1-2. - P. 30 - 31.

Mitu, Mihail. *Paul Mihail (1905 - 1994) // Romanoslavica*. - Vol. 32. - București, 1994. - P. 281 - 291.

Madan, Ion. *Paul Mihail // Anuarul Institutului de istorie „A. D. Xenopol”*. - 1995. - Vol. 32. - P. 639 - 641 (Iași).

Madan, Ion. *Paul Mihail // Luminătorul*. 1995. - Nr. 3. - P. 44 - 49.

Păcuraru Mircea. *Mihail Paul // Păcuraru M. Dictionarul teologilor români*. - București, 1996. - P. 256 - 266.

Țurcanu, Ion. *Părintele cărturar Paul Mihail: Evocare în legătură cu apariția postumă a „Jurnalului” său // Limba Română*. - 2000. - Nr. 6-12. - P. 177 - 179.

Ion ȘPAC,
Vlad POHILĂ

BARBU THEODORESCU

O vorbă din bătrâni spune că cei dinaintea noastră trăiesc atît cît rămîn în amintirea urmașilor.

Istoricul, bibliograful, profesorul, publicistul Barbu Theodorescu (născut la 14 august 1905 la Craiova – decedat la 18 mai 1979, la București) a rămas pentru români o prezentă durabilă, prin preocupările de cercetător în diverse domenii, îndreptate consecvent spre studiu, editare, luminare.

După absolvirea Liceului Național din Craiova, a continuat studiile concomitent la două facultăți ale Universității din București – *Litere și filozofie și Drept*. După susținerea tezei cu genericul *Istoria bibliografiei române*, a beneficiat de șansa de a fi trimis la cursuri de specializare în Italia, Franța, Elveția. Cunoștințele acumulate la Paris le-a fructificat mai târziu la întocmirea unor *bibliografii speciale, biobibliografii* – model francez, consacrate personalităților notorii ale vieții social-politice, științifice, artistice și literare, adeseori, în preajma unor date aniversare sau comemorative.

Încetățenite și perpetuate, aceste activități de bibliotecă au devenit o tradiție, astăzi transformându-se în prețioase instrumente de lucru în toate ramurile științifice.

Profesor de liceu, asistent universitar, lector, conferențiar universitar, B. Theodorescu cercetează și publică de-a lungul timpului mai multe contribuții de istorie literară, de folclor (în colaborare cu O. Păun a publicat în 1967 manualul *Folclor literar românesc*), de biblioteconomie și istorie.

Vom remarca, îndeosebi, două do-

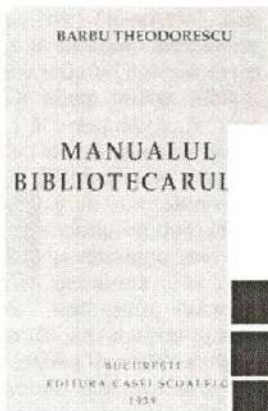
menii – literatura și istoria, prin care s-a impus, un loc aparte în intensa activitate a ilustruului cercetător ocupîndu-l bibliografia istorică, mai ales cea consacrată operei și figurii proeminente a lui Nicolae Iorga.

Secretar al profesorului pe o perioadă de doi ani și șef de cabinet în timpul guvernului Iorga, Theodorescu ulterior s-a dedicat și s-a afirmat în studierea cu generozitate și sistematizarea riguroasă și profundă a operei marelui savant. Ca dovadă, substantiala biobibliografie *Nicolae Iorga. Viața și opera* (1931) și monografia despre complexa personalitate a profesorului *Nicolae Iorga*, publicată în 1968 în colecția *Oameni de seamă* – două studii de restituție bine argumentate, de mare utilitate viitorimii ș.a.

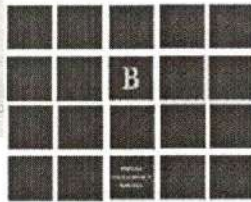
Forța talentului, energia și priceperea în domeniu, bogăția documentară și familiarizarea cu arhiva personală a profesorului a contribuit la organizarea Ateului *N. Iorga* din București, a cursurilor Universității Populare din Vălenii de Munte, a "Casei Române" *N. Iorga* din Venetia.

Ca asistent la Institutul de literatură și folclor al Academiei Române, a inițiat o vastă activitate bibliografică, iar prin cursurile și seminarele bibliografice susținute a fost dascăl și mentor pentru cîteva rînduri de specialiști, dezvoltîndu-le pasiunea pentru istoria și viața cărților.

O perioadă benefică în formarea sa ca bibliograf a fost activitatea în cadrul Bibliotecii Academiei Române, un mediu spiritual elevat. Anume aici se crease o adevărată "Școală bibliologică" cu profesori ca I. Bianu, N. Hodoș, Al-Sadi Ionescu, D. Simonescu ș. a., care au avut contribuții decisive la definirea,

ISTORIA
BIBLIOGRAFIEI
ROMÂNE
B. THEODORESCU

dezvoltarea și valorificarea bibliografiilor și pregătirea specialiștilor în domeniu.

Dimensiunea bibliologică a activității sale a fost componenta importantă a unui ansamblu de preocupări, care a culminat cu două lucrări destul de edificatoare.

În 1939 a întocmit planul unei Camere a Cărții, dar nu l-a putut atunci realiza (Camera Cărții s-a organizat la București în 1952), iar în 1941 a inițiat tipărirea fișelor bibliografice în cadrul Editurii Fundației pentru literatură și artă – întregul tiraj al cărții era însoțit de fișe. Idee salutată de specialiști în vederea unei catalogări operative și cu exactitate științifică, dar, din cauza cheltuielilor suplimentare, contestată de lumea editorială.

Pentru o organizare mai bună a mai multor tipuri de biblioteci, editează în 1939 *Manualul bibliotecarului*, prima lucrare românească de biblioteconomie, recenzată pozitiv în *Revista istorică* de N. Iorga. Autorul recunoaște că *Manualul* nu este original și nici nu epuizează subiectul, "dar în biblioteconomie se cere nu originalitate, ci supunerea tuturor aceluiași metode recunoscute pre-tindeni."

Pe lângă capitolele: *Istoria cărții, Istoria bibliotecii, Principiile de organizare a bibliotecilor, Bibliografia*, lucrarea cuprinde și primele acte normative românești: clasificări, legi, regulamente. Tot aici se referă și la necesitatea constituirii unui periodic de specialitate.

Apariția în biblioteci a unui grup cit mai omogen de specialiști preocupați de soarta cărților și a bibliotecilor, a contribuit la materializarea acestui deziderat abia la 1948, când a apărut primul număr al revistei *Călăuza bibliotecarului*, care mai apoi a devenit revista *Biblioteca*, atît de bine cunoscută nouă tuturor.

În 1945 a publicat *Istoria bibliografiei române*, o meritorie privire de ansamblu asupra bibliografiei naționale. Cu ample modificări și adăugiri, în 1972 vede lumina tiparului o altă ediție, partea a doua a căreia este în întregime inedită și cuprinde surse indispensabile de informare: enciclopedii, sinteze, monografii, volume omagiale. Prin această lucrare "am urmărit să descopăr ideile directe, legăturile între generații, factorii

motori, precum și raporturile cărțurilor noastre cu alte culturi," motivează însuși autorul, mai mărturisind că "am crezut de cuviință să nu cuprind în studiul de față tot ce s-a publicat în bibliografie, ci să retin tot ce are valoare și poate arunca lumină în munca noastră de orientare științifică."

Aceste probleme teoretice și practice au cunoscut o mare dezvoltare în perioada interbelică, în care s-au relevat prestigioși cărturari ai epocii, dar, cu regret, nu toți au continuat cu atîta asiduitate, astfel multe discipline științifice au rămas văduvite de aceste instrumente de cercetare, pe cînd scrierile nominalizate mai sus au devenit lucrări de referință.

Nu trebuie uitată partea de merit a lui B. Theodorescu la familiarizarea publicului cu studii și cercetări și asupra literaturii populare, clasicilor români, locului de baștină, Oltenia, publicînd pe paginile edițiilor periodice ale timpului o serie de articole de publicistică. Deosebit de activ, colaborează Barbu Theodorescu cu: *Adevărul literar și artistic, Gîndirea, Călăuza bibliotecarului, Vremea* (între 1930-1948 a fost redactor-sef al acestei publicații, colaborînd alături de M. Eliade, G. Călinescu, G. Galaction), *Revista bibliotecarului, Studia bibliologica, Universul literar* ș.a. A mai semnat cu pseudonimele: T. Bucur, Filip Roman, A. Stelian, Petre Theodorescu.

Atmosfera cărturărească de la redacția, de la Biblioteca Academiei Române, cit și din casa ilustrului istoric N. Iorga a contribuit decisiv la definirea, dezvoltarea, și pregătirea polivalentă a specialistului cu nume de rezonanță în bibliografie – Barbu Theodorescu.

Ca specialist a abordat probleme de real interes pentru profesioniști, iar ca om al cărții și-a impus punctul de vedere în domenii conexe – literatură, istorie, artă – în cărți și articole de largă adresabilitate, de valorificare a moștenirii culturale.

Această evocare, la împlinirea a 100 ani de la nașterea bibliografului, este un modest omagiu, adus peste timp, din Basarabia, marelui învățat român originar din Oltenia.

Genoveva SCOBIALĂ

A câștigat toată stima și prețuirea colegilor și discipolilor

...În chiar prima zi a lunii lui Ciresar, iată că a ajuns să facă cea de-a 50-a creștătură pe răbojul anilor și dl Constantin Marin, bine cunoscut și apreciat jurnalist, politolog, profesor universitar în do-

meniuul ziaristicii, informării, documentării, manager în învățământul superior, decan al primei la noi Facultăți de jurnalism și științe ale comunicării din cadrul celei mai vechi Universități basarabene.

Chișinăuian get-beget, după absolvirea scolii medii de cultură generală nr. 24 (actualmente Liceul român *Principesa Natalia Dadiani*) din orașul natal (1972), dă admiterea la Universitate, la secția de ziaristică (pe atunci făcea parte din Facultatea de filologie), al cărei licențiat devine în 1977. Urmează doctoratul tot acolo - la Catedra de istoria presei, radiodifuziunii și televiziunii din cadrul Facultății de jurnalism a USM (1981-1984), susținând în 1985, la Kiev, teza de doctor în istorie. În anii 1999-2001 face studii de postdoctorat, la Catedra de politologie a USM și în anul 2002 sustine teza de doctor habilitat în științe politice. A avut mai multe stagieri științifico-didactice: la Universitatea *Lomonosov* din Moscova (1984), Universitatea *La Sapienza* din Roma (1996, 1997), ASEM (curs de relații publice, organizat de Centrul moldo-german, 1997), Universitatea *Complutense* din Madrid (1997, 1998), la Academia Est-Vest din Berlin (1998), Școala Superioară de jurnalism din Lille, Franța (1999, 2000).

Activitatea profesională o începe în 1977, ca redactor la Radio Moldova, unde a lucrat pînă în 1981. În anii

1981-1992 activează la Catedra istoria jurnalisticii de la facultatea de specialitate a USM: lector, apoi lector superior, în 1991 devenind conferențiar universitar. Este unul dintre fondatorii și primul redactor-șef al Departamentului Radio Moldova Internațional de la Radioul Național (1992-1994). Funcționează ca șef al Catedrei comunicare instituțională (1994-1998), apoi decan interimar al Facultății de jurnalism și științe ale comunicării (sept. 1998 - febr. 1999), șef al Catedrei comunicare la aceeași facultate a USM (1999-2003). Între timp, detine funcția de prorector al Academiei de relații internaționale și studii diplomatice din Moldova, apoi - prim-prorector, rector interimar la Institutul de relații internaționale (1999 - apr. 2004). În luna mai 2004 revine la Facultatea de jurnalism și științe ale comunicării de la USM: ca șef al Catedrei Comunicare, apoi ca decan (din sept. 2004).

De-a lungul anilor a tinut pentru viitorii ziaristi mai multe cursuri: *Comunicarea instituțională*, *Comunicarea internațională*, *Relațiile cu publicul*, *Resursele comunicaționale ale societății civile*, *Jurnalismul politic*, *Imaginea instituției* etc., unele cicluri de prelegeri fiind concepute, elaborate și prezentate de către C. Marin în premieră la noi. S-a impus ca un profesor competent, cu viziuni largi, pe cit de binevoitor, pe atît de exigent și principal, bucurînduse de respectul și prețuirea colegilor de breaslă, studenților, discipolilor angajați în mass-media și în instituțiile de cultură din republică.

C. Marin este autorul a circa 60 de lucrări științifice, inclusiv monografia *Societatea civilă: mit politic sau pledoarie socială?* (2002), studiile *Radiodifuziunea internațională* (1996), *Comunicare instituțională* (1998); coordonator și/sau redactor-coordonator, consul-

tant, prefațator al unor studii colective (*O nouă concepție formativă*, 1998; *Comunicarea publică: concepte și interpretări*, vol. 1, 2002, vol. 2, 2003) și al unor ghiduri (*Ghid practic pentru coordonatorii de relații publice din organizațiile neguvernamentale*, 2003; *Ghidul liderului comunitar*, 2004). A tipărit articole în reviste științifice și în culegeri editate la Chișinău, București, Iași, în SUA (Washington), în Rusia (Moscova, Sankt Petersburg), Bosnia-Hertegovina (Sarajevo), Bulgaria (Sofia) etc. A participat la conferințe, simpozioane și seminare internaționale în domeniul jurnalismului, comunicării, politologiei – la Chișinău, București, Moscova ș.a. (1993-2002).

Membru al Uniunii Jurnaliștilor din Moldova (1981), a fost și membru al Comisiei de etică a UJM (1999-2003) și al Comisiei pentru decernarea Premiilor Naționale în domeniul jurnalismului (2001-2002). Fondator, în 1993, al postului de radio *Unda Liberă* – prima stație de radio independentă de la noi, la care a fost îndrumător și a colaborat pînă în 1999. Membru în colegiul de redacție al rev. *Jurnalism și Comunicare*, de la București. Detine și alte funcții de răspundere, obștești, onorifice: vicepreședinte al Consiliului rectorilor din R. Moldova, secretar științific al

Senatului USM; expert la Comisia Superoară de atestare din R. Moldova (compatimentul științe socio-umane); expert al Consiliului Europei în problemele libertății de exprimare din partea R. Moldova, membru al Grupului Național de lucru pentru mass-media în Pactul de stabilitate pentru Europa de Sud-Est; expert la Institutul de politici publice, membru al Juriului mass-media (1996-1998, 2003-2004) și al Juriului Societatea Civilă (2000-2001) la Fundația *Soros Moldova*, al Consiliului de administrație al Centrului independent de jurnalism (1998-2002). Director executiv al Centrului de strategii și tehnologii universitare *Pro Bologna*. Este laureat al *Premiului pentru realizări remarcabile în cercetare-dezvoltare* al Consiliului Suprem pentru știință și dezvoltare tehnologică al R. Moldova (2003).

La ceas aniversar, noi, colegii și discipolii din sistemul bibliotecar al capitalei basarabene, ținem să-i spunem sărbătoritului nostru un sincer și calduros *Mulți ani, domnule profesor Constantin Marin! La mai mult și la mai mare în tot ce faceți cu atîta dăruire în jurnalism, științele comunicării, politologie, viața obștească, pentru facilitarea și intensificarea bunei comunicări între oameni, între generații, între sisteme educaționale și culturale!*

Din bibliografie:

Comunicarea publică: concepte și interpretări / Coord.: Constantin Marin. — Vol. 1.- Chișinău: USM, 2002. — 234 p.

Comunicarea publică: concepte și interpretări / Coord. Constantin Marin. - Vol. 2.- Chișinău: USM, 2003. — 229 p.

Rec.: Pohilă, Vlad. Pledoarie pentru un jurnalism de calitate // Biblio Polis. — 2003. — Nr. 4 (8). — P. 46-48.

Ghid de jurnalism pentru liceeni / Coord., st. introductiv: Constantin Marin. — Chișinău: CIJ, 2002. — P. 24-36.

Ghidul liderului comunitar / Red.-coord.: Constantin Marin. — Chișinău: Ed. Contact, 2004. — 226 p.

Ghid practic pentru coordonatorii de relații publice din organizațiile neguvernamentale / Consultant, coautor și pref.: Constantin Marin. — Chișinău: Ed. Contact, 2004. — 104 p.

MARIN, CONSTANTIN. *Comunicarea instituțională*: [Studiu]. — Chișinău: USM, 1998. — 252 p.

MARIN, CONSTANTIN. *Societatea civilă: mit politic sau pledoarie socială?*: [Studiu monografic] - Chișinău: USM, 2002. — 245 p.

Rec.: Marinescu, Constantin. Societatea civilă: abordări clasice și reconsiderări moderne // Buletin științific (Academia Ecologică din România, Iași).- 2002.- nr. 7.- P. 1-3.

O națiune imaginară: Basarabia, mon amour

Cei șapte ani petrecuți la Chișinău m-au învățat că, deși rămâne pentru mulți locul în care nu se întâmplă nimic, mai ales nimic din cele ce se întâmplă la alții, Basarabia este un spațiu în care se întâmplă ceva, și încă ceva foarte serios - o *cumplită criză de identitate*. Înțelepții de toate felurile și de pretendenți nu mai prindesc să le explice basarabenilor cine sunt. Demersul acesta este facilitat și de faptul că *basarabenii nu se prea pricepe să spună ei înșiși cine sunt, pentru simplul motiv că par a nu mai ști cine sunt*.

Dincolo de nivelul retoric, încărcat de toate mitologiile de rigoare parafate de celebrul verdict eminescian "*Noi suntem români și punctum!*", materialul rămâne subred. Un brutal ping-pong între pumnii de fier ai istoriei a transformat milioane de oameni într-o națiune aproape imaginară.

Am citit mai tot ce cred elitele basarabene despre identitatea locului. Am rezistat la un registru întins de tinguiri ori răsteli, de la resemnarea mioritică fără mioare la ideologia create de analfabeți hiperactivi. Am închis ochii la post-modernismul unor oameni fără experiența modernității și am descurajat somnambulismul epistemologic al unor rătăciți cumsecade. M-am făcut chiar că nu văd stupiditatea unor eforturi deconstructiviste săvârșite pe buza prăpastiei. Am văzut carismatici locali fierbind împotriva foștilor comuniști basarabeni, pentru a se arunca apoi la picioarele sleahtei comunisto-securiște din "lărișoară".

Citesc destul de regulat citiva din scriitorii de vîrf ai Basarabiei. Sunt îndrăgostit de tablourile citorva pictori basarabeni. Continu să fiu, pe cit posibil, aproape de oamenii ce au crescut sub ochii mei, devenind subtili analiști ai scenei socio-politice. Îmi lip-

sesc nesfîrșitele conversații la un ulcior de "jin negru de Prima", pe malul Nistrului, riu despre care, la supărare (și cînd nu e el supărat?), prietenul meu Gicu Chiriță nu mai știe de curge la vale sau la deal.

Totuși, imaginea cea mai percutantă - nici ofțată, nici semeată - despre ce este Basarabia o dă un cantautor straniu, cu o voce behăită, mai plină de false decît cea a lui Serge Gainsbourg și cu înfățișarea unui raket mucalî.

Născut în 1970 în satul Nișcani, raionul Călărași, Pavel Stratan nu filozofează la nesfîrșit în legătură cu ce ar fi putut sau ar fi trebuit să fie Basarabia astăzi. Nu se întrebă nici măcar cine ar fi putut fi el însuși. Nu se omoară să dea un răspuns la întrebarea "*persană*" cum poate cineva să fie basarabean. Cu o intuiție extraordinară, el merge direct la țintă, povestind cine este. Asemeni celebrului personaj Forrest Gump, Stratan este cel mai bun Stratan ce poate rezulta din multe, iremediabilele lui handicapuri. "*Dacă*" nu intră în ecuația artistic-existențială a acestui trubadur de o sinceritate dezarmantă. *Și singura epidemie de care are nevoie Basarabia în acest moment este una de sinceritate, de asumare a propriei identități*.

Basarabia este ceasul nostru cu cuc. Doar Dumnezeu știe dacă pasărea cu pricina e moartă ori nu. Dar, ce e valabil pentru vultur - "vulturul mort nu cade niciodată din cuib" - ar trebui să fie adevărat și pentru cuc. Cit privește ceasul lui Stratan, între două strofe ale acestui pictor nu mai naiv ca Rousseau Vameșul și trăgînd cu ochiul la suprarealitatea diavolească a lui Dalí ("*Ceasul nu mai bate/ Ora-i douăsprăzăs fix./ Doamne, ce înseamnă/ Oare semnul X?*") și "*Mai*

cîntă o dată./ Fix la douăsprăzăs fix./
Cred că oricum ceva înseamnă/ Sem-
nul ista X.") uluitor rămîne că, pentru
basarabeni, al doisprezecelea ceas
pare să nu (mai) aibă semnificația pe

care o care o are pentru cei la ale
cărora isprăvi se uită cu jind.

"La vale, e'as vre să mărg numai la
vale/ C'la vale oleacă-i mai ușor de
mărs./ Si dacă-i vorba de parale, eu
vreau nu vorbe, da' parale!/ Și-n vale
să mă istepte-un «Mărsădăs»!", bolbo-
roșeste Stratan. Dacă trebuie să faci
ce spune doctorul, nu ce face docto-
rul, basarabeni e bine să asculte la ce
cîntă Pavel Stratan, dar de mers să
încearcă să merge s'olecuță la deal. Ni-
ci măcar populația "tărișoarei" nu-i for-
mată din 22 de milioane de ciobani
Becali îmbrăcați în Hugo Boss, pe că-
re, în vale, îi așteaptă 22 de milioane
de "Mărsădăsurii" Maybach.

(Din "Jurnal Național")

Un alt fel de post-scriptum...

Să fie oare printre cititorii noștri –
bibliotecari sau utilizatori ai fondurilor
de documente din bibliotecile
Chișinăului, eventual, alte persoane ce
vor deschide acest număr de revistă;
să se afle oare printre ei din ceia
care să nu fi auzit cîntările lui **Pavel
Stratan**? Prea puțin probabil... Tocmai
de aceea, ne oprim la această con-
statăre, fie ea și nițel interogativă - cît
privește pitoreasca personalitate a lui
Pavel Stratan.

Însă, la drept vorbind, nici **Dorin Tu-
doran** (iată cum se nasc, fără voie, ri-
mele: **Stratan/Tudoran!**) nu are nevoie
de o prezentare amănunțită, specială:
cîteva aspecte ale vieții și activității sale
l-au făcut destul de bine cunoscut
(și) în Basarabia.

Cine asculta în anii '80 ai secolului
XX posturile de radio "burgheze",
"subversive" (*Europa Liberă, Vocea
Americii, BBC, Deutsche Welle...*), i-a
reținut numele, ca și intervențiile, tem-
erare, de opozant al regimului comu-
nist, din cauza cărora a trebuit să emi-
greze, în 1985, după lungi și penibile
hărțuiri, în SUA, unde stă pînă în pre-
zent. În cele două decenii ulterioare se
manifestă plenar prin contribuții univer-
sitare, în domeniul mass-media și al
analizelor politice vizînd, cu deosebire,
Europa Centrală și de Sud-Est.

Încă înainte de a face disidență
deschisă comunismului, Dorin Tudoran
era deja un scriitor apreciat nu numai
în cercurile literar-artistice. Peste
Ocean a continuat să persevereze atît
în poezie, cît și în eseistică, inclusiv
ca editor al unor reviste de excepție,
care au fost *Agora* și *Meridian*. A
semnat volumele *Uneori, plutirea*
(1977), *Pasaj de pietoni, Semne par-
ticulare* (1979), *De bună voie, autobio-
grafia mea* (1988), *Ultimul turnir*
(1992), *Viitorul facultativ = Optional
Future* (1999, în română și engleză),
Tînărul Ulise (2000) ș.a. – de poezie;
Biografia debuturilor (1976), *Adapta-
rea la realitate* (1982), *Nostalgii intacte*
(1982), *Kakistokrația* (1998), *Onoa-
rea de a înțelege* (1998) etc. – publi-
cistică, eseuri, interviuri.

În anii 1993-2000 a funcționat ca
director pentru R. Moldova și România
al Fundației Internaționale pentru
sisteme electorale IFES, perioadă cînd
a putut cunoaște Basarabia deosebit
de subtil.

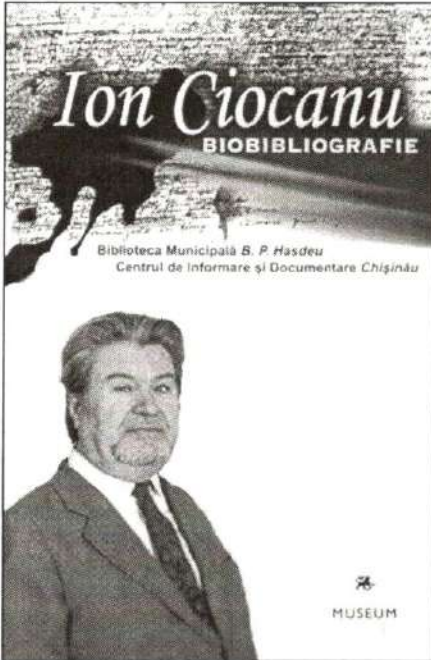
Eseul pe care l-am reprodus în
acest număr de *Biblio Polis*, ca și
această aproximativă fișă biobibliogra-
fică, se doresc a fi un omagiu aniver-
sar lui Dorin Tudoran: s-a născut la
Timișoara, pe 30 iunie 1945...

(V.P.)

RECENZII ȘI CONSEMĂNĂRI

Semnale bibliografice

Ion Ciocanu : biobibliogr. / Bibl. Municipală "B. P. Hasdeu", CID "Chișinău". – Ch. : Museum, 2005. – 252 p.

Prezenta lucrare este consacrată aniversării a 65-a de la nașterea scriitorului, lingvistului, publicistului, doctor habilitat în filologie Ion Ciocanu.

Schita-portret *Scriitorul care n-a crutat cerneala inspirației sau Condiția clasică a criticului român*, semnată de Tudor Palladi, îl prezintă pe Ion Ciocanu ca om, poet, prozator, critic și publicist. Un adaos la descoperirea personalității lui Ion Ciocanu constituie și celelalte materiale: recenzia lui Stancu Ilin, poeziile lui Grigore Vieru, Ion Vieru, Traianus, Vasile Toma, Titus Știrbu, Valentin Portas - dedicate scriitorului; aprecieri despre activitatea lui Ion Ciocanu ca lingvist și istoric

literar; tabelul cronologic.

Bibliografia conține 2305 de descrieri bibliografice, aranjate în ordine cronologică, din care: 107 cărți scrise de Ion Ciocanu, care sînt repartizate în cinci subdiviziuni după conținutul lor: *Proză; Poezie; Critică, istorie și teorie literară; Studii în domeniul coregrafiei; Cărți de cultivare a limbii și de sociologie lingvistică*; 38 de poezii și scrieri în proză apărute în periodice și culegeri; 1035 de articole de critică, teorie și istorie literară, recenzii; 962 de articole de publicistică; 69 de interviuri, dialoguri; 22 de cărți alcătuite și traduse de Ion Ciocanu; 72 de articole despre scriitor.

Pentru a permite identificarea mai rapidă a persoanelor menționate în bibliografie sînt alcătuite *Indexul alfabetic de nume și Indexul lucrărilor recenzate și prezentate*, care includ trimiteri la personalitățile și cărțile respective. Pentru identificarea ziarelor și revistelor unde au fost publicate lucrările scriitorului se va consulta *Lista edițiilor periodice bibliografiate*.

* * *

Alexandru Gromov : biobibliogr. / Bibl. Municipală "B. P. Hasdeu"; Bibl. Publică "Ovidius"; alcăt.: Margareta Cebotari, Liuba Ciobanu; ed. Ingrijită de Lidia Kulikovski. – Ch. : Museum, 2005. – 120 p.

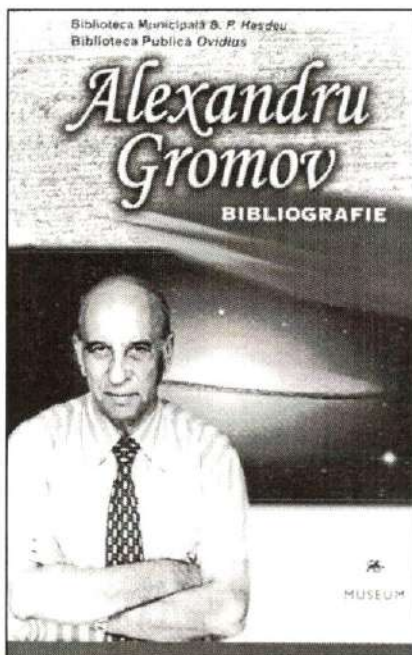
Și această lucrare este dedicată unei aniversări – a 80-a, a scriitorului, lingvistului și publicistului Alexandru Gromov. Cele 863 de descrieri bibliografice reflectă vasta activitate a lui Al. Gromov ca prozator, eseist, scenarist, traducător, publicist, editor și sînt aranjate invers cronologic, în cadrul anului fiind date în ordine alfabetică. Lucrarea este structurată conform domeniilor multiple de activitate ale protagonistului. Capitolul *Opera* are următoarele subdiviziuni:

Ediții aparte (proză și publicistică); Proză literară și documentară publicată în culegeri și periodice. Activitatea ziaristică a fost cuprinsă în subdiviziuni aparte: Publicistică; Dialoguri, interviuri cu Al. Gromov și realizate de Al. Gromov. Au fost evidențiate aparte lucrările la care a contribuit în calitate de alcătuitor, coordonator sau redactor și traduceri din literatura universală, cuprinse în subdiviziunile: Al. Gromov – alcătuitor, redactor, coordonator, prefăcător; Traduceri de Al. Gromov. Într-un capitol aparte au fost incluse notițele bibliografice privind participările la emisiunile Radioului Național. Capitolul Referiri la viața și activitatea literară include informații despre biografia scriitorului, aprecieri ale prodigioasei sale activități.

* * *

Leo Butnaru : biobibliogr. / Bibl. Municipală "B. P. Hasdeu"; Bibl. Publică "Transilvania"; ed. îngrijită de Lidia Kulikovski. – Ed. a 2-a revăz. și completată. – Ch. : Museum, 2005. – 148 p.

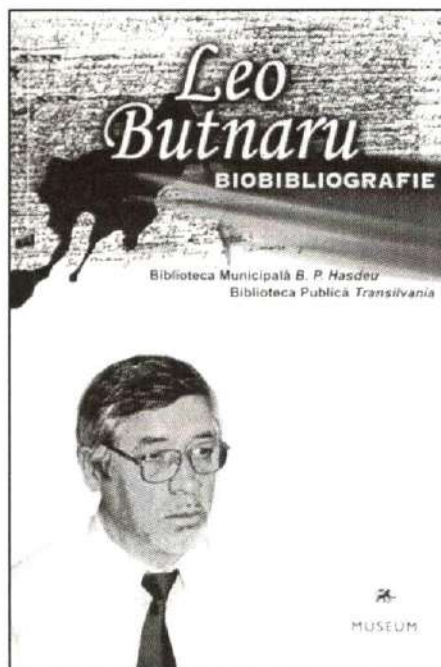
Cartea este o continuare a ediției din 1998, care a fost revăzută și completată de scriitor. La baza aranjării celor 696 de descrieri bibliografice se află criteriul alfabetic. Structura lucrării reflectă activitatea literară a lui Leo Butnaru și include următoarele capitole: *Notă; Tabel cronologic; Ediții aparte; Versuri în culegeri și ediții periodice; În alte limbi; Proză în culegeri și ediții aparte; Articole literare, eseuri pe teme de cultură și artă; Publicistică, articole*

le de actualitate; Jurnale; Dialoguri, interviuri cu Leo Butnaru; Dialoguri, interviuri realizate de Leo Butnaru; Leo Butnaru – alcătuitor; Volume traduse; Traduceri în culegeri și ediții periodice; Repere critice despre Leo Butnaru; Despre confrati; Referințe istorico-literare.

Compartimentele *Tabel cronologic și Ediții aparte* au fost completate cu informații care, din diferite motive, nu au intrat în prima ediție a bibliografiei. Capitolul *Ediții aparte* conține și descrierea conținutului lucrării.

În premieră apare și compartimentul *Referințe istorico-literare*.

Ludmila PĂNZARU

Certe valori bibliofile

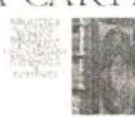
Iată o apariție editorială de specialitate cu adevărat solidă, sub mai multe aspecte. Așa cum ne sugerează chiar titlul – *Philobiblon* – volumul ține de domeniul bibliofiliei, un domeniu cu tot mai multe subdomenii sau ramificări. Anuarul are volume tematice, ultimul, la care ne referim, fiind axat pe subiectul *Trecut pentru viitor: Provocarea culturii = Challenges of Culture: Past for the Future* (vol. 8-9, Cluj-Napoca, 2003-2004). Textele adunate în cele 573 pagini sînt în limba engleză.

Directorul anuarului e Doru Radoslav, editorii sînt Istvan Kiraly și Emese G. Csintos, consultanți științifici: Florina Iliș, Gyongyi Orban, Doru Radoslav, Ionut Costea, traducători Sally Wood-Lamont, Emese G. Csintos, Eva Zsigmond. Merită a fi amintit și autorul copertei: Tiberiu Trenea, ca și cel al fotografiilor – Gyorgy Tasnady.

Pentru a ne face o idee despre conținutul cărții, vom enumera compartimentele ei: a) *Cultură, cărți, societate*; b) *Teoria bibliotecii: evoluții în societatea de tranziție sau Hermeneutica bibliotecăria*; c) *Colecții speciale în edituri*; d) *Miscellanea*.

Articolele și studiile sunt semnate de o impresionantă echipă de autori, specialiști în bibliografie, biblioteconomie, bibliologie, în fine, pur și simplu – bibliofili "incorigibili". Nu a putut să nu ne rețină atenția numele unei autoare: Maria Danilov, doctor în istorie, cercetătoare la Muzeul National de istorie de la Chișinău. Articolul semnat de dna M. Danilov se intitulează *Presa și cenzura în Basarabia: secolul XIX - începutul secolului XX*. Alte titluri, alte subiecte, alți autori – le recomandăm să le caute celor pasionați de universul cărții românești, vechi și noi, din toate provinciile populate de români, "de la Nistru pîn' la Tisa..." și mai departe, pînă la hotarele cu slavii de sud. Volumul *Philobiblon* merită a fi căutat, găsit, citit, studiat...

***
Și-a anunțat apariția o publicație periodică de excepție – *Revista română de istorie a cărții*. Este rodul unei colaborări, neîndoios, fructuoase, a trei importante instituții de cultură și documentare de la București: Biblioteca Academiei Române, Biblioteca Centrală Universitară și Biblioteca Natională a României.

Am răsfoit cu viu interes primul ei volum – nr. 1, an 1, 2004, 144 pagini. Impresiile sînt dintre cele mai frumoase: conținut bogat, variat, captivant; stil savant, sobru, dar și accesibil, chiar agreabil; machetă executată conform exigentelor moderne etc.

Revista se deschide cu un *Cuvînt înainte* semnat de acad. Gabriel Ștrempel, directorul BAR.

Din alte titluri de articole și/sau generice mai reținem: *Spațiul românesc: pentru o hermeneutică a slujitorilor cărții – autori, edituri, tipografii*; *Carte străină în colecții românești*; *Cartea manuscrisă și "vecinătățile" cărții (scrisori, jurnale, foi volante)*; *Pentru o istorie contemporană a cărții românești*; *Biblion*; *Agendă*; *Rezumate*. Semnează (în ordinea alfabetică a inițialei numelui) Mircea Anghelșcu, Cristina Bădără, Doru Bădără, Doina Drăghiciu, Florian Dudaș, Mariana Jaklovski, Alexandru Ligor, Gabriela Mircea, Ioan Mircea, Olimpia Mitrici, Mihai Mitu, Daniel Nazare, Elena-Maria Schatz, Dana-Silvia Tilică ș.a.

Desigur, unele subiecte abordate de noua revistă se regăsesc și în alte publicații – *Biblioteca*, *Viața cărților* sau *Manuscriptum* -, dar nu încapă nici o îndoială că echipa redacțională va putea imprima originalitate, caracter inedit articolelor, studiilor, eseurilor inserate. Așteptăm numărul 2 al *Revistei române de istorie a cărții*. Și încă multe, multe alte numere, care, la sigur, sînt așteptate de numeroși bibliofili, bibliotecari, filologi, istorici...

CRONICAR

Un studiu rezistent prin trăinicia documentării și eleganța expunerii

Lucrarea monografică *Presa din Basarabia în contextul sociocultural al anilor 1906 - 1944* (Chișinău, Editura Tehnica-Info, 2003, 222 pag.), de dna conf. univ. dr. Silvia Grossu de la Universitatea de Stat din Moldova, întrunește mai multe fațete demne de atenția unui număr cu adevărat impunător de beneficiari, utilizatori, cititori.

Este vorba, în primul rând, *de omul nostru dornic de a-și cunoaște mai bine, mai complet, istoria adevărată a neamului în genere și a ținutului natal în special.*

Nu mai este cazul să insistăm asupra faptului că în perioada 1945-1989 istoria acestei palme de pământ - numită un timp Basarabia, apoi RSS Moldovenească - a fost prezentată în fel și chip, dar nu și în conformitate cu realitatea implacabilă. Istoriografii sovietici s-au dovedit a fi mesteri neîntrepuți în a măslui faptele și a rețuși (de regulă, în culori sumbre) anume acele segmente care făceau dovada unor evoluții pozitive în Basarabia anilor 1918-1940. Or, tocmai în această perioadă învățămîntul, cultura, literatura, artele, presa au cunoscut realizări pur și simplu incompatibile și chiar incompatibile cu tot ce au făcut și cei mai bine intenționați fruntași ai vieții culturale basarabene din perioadele anterioare.

O primă impresie de lectură e că autoarea demonstrează, prin numero-

ase fapte de arhivă, dar și prin propriile aserțiuni, concluzii, calcule un adevăr incontestabil, dar contestat la noi pînă prin 1990: cînd eram parte integrantă a Țării, a României întregite, în Basarabia interbelică, a existat o presă periodică vie, funcțională, variată, în conformitate cu legile și legitățile societății zidite pe valorile burghezo-democratice. Cercetătoare obiectivă și onestă, dna S. Grossu își începe studiul, totuși, cu epoca țaristă - în general blamată de istorici, pentru că Rusia țaristă nu era, în ultimă instanță, decît o "pușcărie a popoarelor", așa cum o definise, cu nerovozitatea publicistică ce îl caracteriza, V. I. Lenin. Iar *Basarabia, Luminătorul,*

Cuvînt Moldovenească, Glasul Basarabiei, Sfatul Țării ș.a. publicații de la Chișinău, de pînă la Marea Unire din 27 Martie/9 Aprilie 1918, au anticipat norocos apariția, în spațiul basarabean, a unei impresionante "recolte" de ziare, reviste, almanahuri etc.

Din acest punct de vedere, cercetarea monografică a dnei S. Grossu, *Presa din Basarabia în contextul sociocultural al anilor 1906 - 1944*, are o valoare deosebită ca o completare originală, cu multe

pagini inedite, a istoriei Basarabiei din prima jumătate a secolului XX, accentul fiind pus pe evoluția culturii, în special - prin studiul detaliat al dezvoltării presei periodice.

Credem, însă, că *importanța cărții recenzate este cu totul aparte pentru tinerii studioși.* Istoria culturii, literatu-

Silvia GROSSU

PRESA DIN BASARABIA în contextul sociocultural al anilor 1906-1944

rii, a limbii materne nu poate fi concepută fără a se cunoaște evoluția presei periodice și contribuția periodicelor la cristalizarea diferitelor forme de spiritualitate națională. Prin manualul-studiu *Presa din Basarabia în contextul sociocultural al anilor 1906 - 1944 studenții de la științele socio-umane - litere, istorie, studiul artelor, bibliografie etc., cu deosebire cei de la facultățile de jurnalism și de științe ale comunicării* - au căpătat un set de materiale didactice extrem de prețioase.

Rod al unei munci asidue în arhive, colecții și fonduri disparate de presă veche și rară, lucrarea dnei S. Grossu pune la dispoziția tinerilor studioși o panoramă pe cit de cuprinzătoare, pe atât de limpezitoare, obiectivă, a stării de facto a periodicelor din Chisinau și din alte centre urbane din Basarabia. Atitudinea nepărtinitoare, abordarea de exeget fără patimă, o ajută pe autoare să comenteze calm, corect, complet, apariția, condițiile de existență și, eventual, dispariția ziarelor și revistelor basarabene de diferite limbi, cu diverse orientări politice și tematice, cu varii posibilități intelectuale, financiare, de difuzare ș.a.m.d.

Bine conceput, expus într-un limbaj coerent și sobru, manualul are avantajul de a propune beneficiarilor șanse de a-și lărgi orizontul de cunoștințe, de a-și satisface curiozitatea prin căutarea de noi materiale, conform unor recomandări: *Subiecte opționale* (pe lângă *Subiecte obligatorii*), plus - niște liste destul de desfășurate de *Literatură recomandată*. Mai e de adăugat aici și materialul ilustrativ care completează reușit conținutul lucrării. Poate în mod special subcompartimentul *Subiecte opționale constituie un discret, dar sigur îndemn pentru a se aprofunda studierea prezentei presei basarabene în caleidoscopul cultural (posibil și lingvistic, ideologic, etic etc.) românesc, de la est de Prut - atât de către studenți, cât și de către masteranzi, doctoranzi, alți tineri ce aspiră la cariera de cercetător științific*.

Cartea *Presa din Basarabia în con-*

textul sociocultural al anilor 1906 - 1944 de Silvia Grossu a completat cu necesitate un gol ce nu mai putea fi ocolit de studenții de la jurnalism și alte discipline socioumane. Odată acoperit acest gol, prin studiul recenzat de noi acum, istoria Basarabiei, și în special istoria ei culturală din prima jumătate a sec. XX, devine mai clară și - de ce nu? - mai captivantă, oferind persoanelor interesate posibilitatea de a-și forma o idee corectă despre ce a fost și cum a fost în presa periodică de la noi în anii când au trăit părinții și bunicii noștri, iar pentru unii - deja străbunicii.

Deși de la apariția manualului semnat de dna Silvia Grossu, consacrat presei basarabene din perioada poate cea mai curioasă (dar și mai puțin studiată), a trecut puțin timp, studiul se bucură de atenția constantă a tinerilor studioși, a ziaristilor, bibliografilor, altor persoane interesate de cultura națională. În presa periodică de la Chisinau și București, au apărut citeva recenzii favorabile, lucrarea mai beneficiind și de prezentări elogioase în emisiuni la Radio Moldova, TVM, Radio Antena C. Aceste fapte fac, neîndoios, dovada calității incontestabile, deosebite, a acestei lucrări, a trăinicieii suportului ei analitic, a capacității autoarei de a pune materialul de arhivă în serviciul informării obiective, de a face sinteze, de a trage concluzii judicioase, astfel imprimând materialului un apreciabil caracter documentar, cognitiv, și nu în ultimul rând - didactic, pedagogic, etic, general cultural.

Manualul-studiu *Presa din Basarabia în contextul sociocultural al anilor 1906 1944* de conf. univ. dr. Silvia Grossu merită toată atenția și aprecierea cuvenită a tineretului studios și a forurilor științifico-didactice interesate de promovarea unor cercetări și materiale didactice originale, dense prin conținut și atractive prin stil, capabile să incite beneficiarii la noi și aprofundate studii, cercetări, completări ale unor goluri ce mai există în reflectarea istoriei patrimoniului spiritual al poporului nostru.

Vlad POHILĂ

Șansa de A Fi sensibil la freacă din jur

...Ferice de cititorul-recenzent care deschide o carte complexă, densă, zvicnind de gânduri sclipitoare și fraze meșteșugite, ce-ți fac să suridă și ochii, și inima chiar. Impresiile de lectură se învâlmășesc, se iau parcă la hartă: care e mai tare, care e mai electrizantă? Încearcă, în aceste condiții, să mai spui/scrii și pentru alții - dintr-o răsuflare! - de ce merită a fi citit volumul cu pricina...

Iar *volume cu pricina* apar la noi, în ultimul timp, tot mai multe. Mă refer acum exclusiv la cărțile de publicistică și oricât de mare ar fi tentația, nu voi face o clasificare, un top al aparițiilor editoriale din acest domeniu. Pentru a ilustra performanțele - indubitabile, ale publicisticii basarabene de azi - ar fi suficient, cred, să ne referim și la o singură carte, numită excesiv de simplu: *A fi*, de Efim Josanu, apărută în Editura *Litera*, la finele anului ce s-a scurs, 2004, - 360 p.

Poate de aceea că Efim Josanu a debutat în jurnalism ca reporter sportiv, dar se obișnuiește a se spune că dînsul a făcut pe urmă, mai recent, un salt spectaculos în "marea publicistică". În realitate, însă, elementul spectaculosului a fost prezent chiar de la începutul activității de ziarist a lui E. Josanu. Căci avea o dicțiune mai deosebită, accentua mai altfel cuvintele, rînduia mai sigur cuvintele în frază, folosind cu remarcabilă ușurință termenii din fotbal, baschet, volei, tenis ori din alte sporturi. Un ascultător cu suficient spirit de observație nu putea să nu remarce și acest aspect, defel neglijabil, din emisiunile reporterului E. Josanu: avea, în voce, un grad sporit de emotivitate cînd vorbea despre sportivii români - fie că era vorba de performanțe, fie de eșecuri... Puse cap la cap, aceste însușiri i-au asigurat radio-, apoi și telegenului Efim Josanu un număr de simpatizanți în constantă creștere și, printre ei, recunosc, m-am înscris și eu, de mult, nu știu dacă printre primii chiar, dar cu certitudine printre cei mai fideli.

Și dacă începusem vorba despre

salturi... nu e chip să abandonăm prea ușor acest subiect! Săritura cea mare și spectaculoasă pe care a făcut-o Efim Josanu în jurnalism are în vedere și calitatea scrisului, dar mai ales, totuși, schimbarea calitativă în abordări. Între sport și moralitate există, neîndoios, o legătură - poate mai puțin vizibilă, dar oricum trainică. Însă autorul nostru nu numai că a făcut și mai palpabilă, și mai durabilă, această relație, dar a extrapolat-o... Mai exact, a pus deasupra la toate morala, etica, bunul-simț, buna-cuviință, "obrazul curat", cum se spune la noi la tară. Este edificator în acest sens eseul despre sportivul Valentin Șerbacov, dar parcă numai acesta?

Cronologic, publicistica lui E. Josanu își are începutul în viața sportivă: din RSSM, din URSS, din R. Moldova, din România. Schita despre maestrul Pavel Ciobanu ne lămurește ce înseamnă inteligenta în fotbal... spre marea surprindere a celor care trăiesc cu convingerea că sportul și inteligenta ar fi incompatibile. Prin celebra aruncătoare de disc Lia Manoliu, bucureșteancă originară din Chișinău, ni se oferă un model de dirzenie plus feminitate, plus o palpitantă iubire de neam, aceasta din urmă fiind realizată și printr-o ritualică întrebare pe care i-o pune ziaristului, ori de cîte ori se întîlnesc: "*Ce mai fac moldovenii?*" Ne putem numai imagina fața, dar și inima crispată a faimoasei Lia, auzind acest răspuns necrutător, dar vai! atît de adevărat: "*Se ceartă și se urăsc!*"...

Ierarhic, după sport, am numi în simpatiile gazetărești ale lui E. Josanu televiziunea. "*Inchide TV Moldova 1, prinde orice la București sau la rusii!*" - iată o frază aproape că de serviciu, acum, în multe, multe case de gospodari basarabeni. Nici nu-ți vine a crede ce vremuri am mai trăit cîndva, Doamne: bărbații puneau cep butoiului, vecinele lăsau neterminată birfa, copiii își întrerupeau țurca... și mergeau toți să urmărească programul informativ *Mesager*. Efim Josanu a fost și el un artizan al acelei televiziuni de

zile mari, cu adevărat naționale, de unde și freamătul emoțiilor când scrie despre evoluțiile ulterioare din această instituție, ajunsă la cheremul unor agramati și șpertari. Lărgind spectrul problemei, autorul se arată preocupat și de presa scrisă în limba română, care, vorba cîntecului, "parcă este (în campanii electorale), parcă nu-i" (între acestea)... Prea des sunt nevoite să-și ia vacanțe mari ziarele și revistele noastre, conchide jurnalistul, în timp ce - adăugăm noi - presa rusă a devenit un cataclism cu o periodicitate cotidiană, iar ziarele de la București pot fi citite, cu o remarcabilă întârziere, în doar citeva biblioteci mari de la Chișinău.

Jurnalistul sportiv - și mai ales dacă e unul de vocație, ca Efim Josanu - îi stă bine cu drumul și nu ne poate mira pasiunea cu care prezintă el cititorului tărimuri de unii jinduite, de alții cunoscute, dar de mulți - abia bănuite. Răzbate din paginile cărții *A fi o Americă* atît de pitorească, încît îți vine să lași totul și să mergi să vezi pe viu acea lume nebună, nebună, nebună, dar unde prevalează, totuși, acțiunea, inițiativa, inspirația... lumea, comunitatea, omul, omenia... și abia nebunia, ca una din mîile de opțiuni... de altfel, o opțiune neobligatorie și nici pe departe tipică sau molipsitoare.

Cu splendori și/sau cu nebunii, SUA oricum rămîne centrul de atracție numărul unu al acestei lumi, al acestui timp. Spre deosebire de altă țară, doldora de bogății naturale și... de ambiții imperiale, Rusia. Dincolo de amintirile arhitectonice și culturale lăsate de o burghezie cosmopolită, europeanizată, dincolo de gloria singulară a unor scriitori, muzicieni, pictori... Rusia se identifică numai de cît cu apăsătoarea umbră a gulagurilor și rachetelor gata să distrugă orice le stă în cale, în orice clipă. Și se mai identifică această țară cu un nesăbuit cult al mizeriei, dus pînă la paroxism, încît nebunia aici, spre deosebire de America, nu mai e o opțiune, ci, practic, o *conditio sine qua non!* Și dacă o invitație în America echivalează cu șansa unor impresionante revelații, apoi a merge în Rusia înseamnă... "o invitație

de a trăi în rahat", așa cum ne convinge un personaj din cartea recențată, un om ce cunoaște uriașul pe picioare de lut, de la Răsărit, nu din cărți sau din auzite. Am insistat asupra acestei paralele - Vest (Europa, America) /Est (Rusia) pentru că ea constituie o problemă a cărei gravitate depășește mult spiritul polemist sau critic al unui articol. Șovini notorii din Kremlin, alde Jirinovski sau Rogozin, amenință că-i vor expulza din Rusia pe moldovenii aflați acolo, iar altora, doriții de a merge la safohorie, li se vor impune restricții de intrare în fosta "mumă a comunismului". De-ar ști acești agresivi clovni politici ce bine ar face bieteii noastre Moldove dacă și-ar realiza intențiile! Satele noastre furnizoare de forță de muncă ieftină în lumea largă s-au împărțit, conventional, în "mahalale de Vest" și "mahalale de Est". Și în "mahalalele de Vest" trăiesc oameni stresați, pe cînd în "mahalale de Est" lumea e și stresată, dar și în continuă degradare: betii și scandaluri non-stop, limbaj suburban, cele mai incredibile perversiuni etc., etc. Și pentru toate se găsește o circumstanță atenuantă: "În Rusia se întimplă și mai al naibii!..." Asta e influența "benefică" a "fratelului mai mare"... Nu ne-au fost de ajuns 50 de ani de ocupație rusească! Și dacă altfel nu e chip, poate măcar ajutați de Jirinovski-Rogozin et Co vor scuipa oamenii noștri pe invitația "de a trăi în rahat", și în milenul III! Iar la întrebarea "Ai cui sunt moldovenii?" - pe care o pune și Efim Josanu, la unison cu atîția alți patrioți, s-ar putea să se răspundă: "Ai Europei!... În orice caz - nu ai Rusiei!"

Nu aș vrea să se creadă că Efim Josanu s-ar specializa exclusiv în elogierea/criticarea altora. Am menționat mai sus cu cită căldură scrie dînsul despre unii sportivi, despre unii colegi de la TVM... Impresionează și simpatiile literar-artistice ale jurnalistului: Tudor Argezi, Geo Bogza, Emil Loteanu, Ion și Doina Aldea-Teodorovici; este remarcabil interviul cu Aureliu Busuioac.

Însă o legitate a existenței noastre ne demonstrează implacabil că oamenii de treabă sunt infinit mai puțin decît cei... mai puțin de treabă! Și

iată-i pe moldovenii noștri mari amatori de petreceri zgomotoase, în stil Rasputin; iată-i nepăsători față de carte - nici să învețe din ea, nici s-o citească pentru plăcerea sufletului; iată-i mari iubitori de... ciini! Incredibil, dar adevărat: unii locuitori ai orașelor basarabene pun pe bunăstarea materială și pe confortul psihologic al ciinilor mai mult decât pentru un copil talentat sau pentru o bătrnică ce a trudit o viață la prășitul fiecei de zahăr... Apoi, penibila ceartă a intelectualilor noștri, absurda gilceavă a oamenilor noștri de litere și artă (de unde și "finezeta" literar-artistică a atacurilor?!), de cultură (dragă Doamne!), de știință (totul se fundamentează clasic!), de politică (vine vorba!)... Care să fie motorul acestor neostoite ostilități? Pizma? Rica? Grandomania? Narcisismul? Arivismul? Lăcomia? Lipsa oricărei măsuri? Sau poate că toate laolaltă, ceea ce s-ar numi, foarte pe scurt, dar extrem de exact: diluarea bunului-simt, pierderea omeniei... Și în miinile cui se află acest blestemat motor producător de rele? Numai nu în puterea Domnului - deducem, citind, scâldați de sudoare, articole în care autorul evită culorile roz, căci prea nu cadrează ele cu obscurul dominant.

Dar proverbiala, devastatoarea noastră obișnuită de a nu ne tine de cuvânt! O istorie tulburătoare, relatată încă de Tudor Arghezi, și repusă în actualitate de E. Josanu, cu un preot francez, de lângă Dijon, ar trebui să fie citită la Radioul zis Național cât mai des, în locul la tot felul de aberații doar numite frumos, pretios: "A propos" sau nu mai stim cum asemenea. Dar pînă vor decide "monseroii" să se ocupe și de probleme de ordin moral, vom reda pe scurt povestirea aceea medievală, extrem de

actuală și azi, cînd, se pare, tot mai puțini au puterea de a fi elementar corecți. Asadar, un preot fusese condamnat la moarte pentru o ipotetică, nedovedită crimă: că ar fi omorît pe un bătrîn paroh, ca să-i ia catedra, diocеза. Peste ani, s-a găsit adevăratul ucigas: o femeie ce se chinuia în agonia morții și Cel-de-Sus nu o mai mîntuia de zile. Ea se mărturisise preotului victimizat, dar acesta nu a divulgat taina spovedaniei, chiar dacă stia că-l așteaptă ghilotina. Ce ar avea a spune de fapta acestui preot francez, sfînt încă în viață, unii preoți de la noi, care, avînd legămînt cu cele divine, și-au îndemnat, totuși, enoriașii, și în această primăvară, să voteze cu cei care pînă mai deunăzi se mindreau cite biserici au distrus și citi clerici au trimis în Siberia?

Publicistica lui E. Josanu trece, în mai multe cazuri, limitele convenționale ale genului. Textul intitulat *Procesul lichelei* este, indiscutabil, un studiu lingvistic, lexicologic și etimologic, în plan contrastiv! *Anatomia ignoranței* e o poveste... dar nu una de adormit copiii! Ca o nuvelă spumoasă se percepe scrierea *Vecinele*...

Recurgînd la un calapod greu de abandonat în vreo prezentare, zicem și noi: "Exemplele (evident, pozitive!) nu se limitează la cele citate mai sus..." Mai mult, credem, că

aceste pilde se vor înmulți. Cu o condiție: să nu-și închidă cumva, Doamne ferește, Efim Josanu, "dugheana tabletelor sentimentale" - un loc ideal ce oferă șanse nemaipomenite pentru a simți freamătul din jur - ici tulburător, colo înspăimîntător!... O dugheană ce ar putea face concurentă serioasă și celor mai haioase buticuri.

Vlad PRISĂCARU

IN MEMORIAM

Памяти дорогой Наташи...

Не верится! Не верится, что нет больше этого человека, полного жизни, оптимизма и веселья.

Не стало Натальи Александровны Потемкиной.

Больше никто не проведет "Час рассказа" для "ципорят" так, как это умела делать только она.

Больше никто с таинственным видом не извлечет из-под библиотечарского стола редкое, забытое, но срочно понадобившееся издание, которое она порой приносила из дома. Больше никто не выступит перед аудиторией столь эмоционально, что профессиональные артисты снимут шляпу.

Наталья Потемкина была большим мастером в своем деле. И "театр одного актера" тоже стал ее делом. Ученица знаменитого педагога Изяслава Иосифовича Сологубенко, она двадцать лет играла в студенческом театре "Факел". И сгорела, как факел, за считанные дни...

- "Кто вам сказал, что лошади любят овес?" - спрашивала Наталья Потемкина. - "Нет, маленьких жеребят приучают его есть. То же и с чтением у детей. Принуждать или приохочивать, вопрос терминологии. Но суть та же. Читать, особенно вначале, тяжело: буквы складывать в слоги, слоги в слова. А потом, когда исчезает этот барьер, оказывается, что чтение требует большой духовной работы. Поэтому мы начинаем с того, что читаем детям сами."

Потемкина говорила о книгах так искушающе, что устоять не мог самый стойкий двоечник. Например, она утверждала, что зачитанные до дыр книги - самые интересные. И что они даже пахнут иначе, чем скучные и маловостребованные.

Наталья Александровна умела

12.VII.1952 - 28.I.2005

найти подход к читателю любого возраста, от малыша до пенсионерского. И это умение ладить со всеми и входить в неформальное общение, считала она, тоже входит в обязанности библиоте-

каря. Туда, где его сочувственно выслушали и поняли, любой из нас придет снова и снова.

Книги на полках для нее были добрыми знакомыми. А знакомых она порой воспринимала как книги. Один - яркая рекламная брошюра. Другой - толстый том в блестящей суперобложке, а раскроешь, и читать нечего. Третья книжка на вид неказиста, но в ней собраны лучшие и мудрейшие афоризмы. Но больше всего ей были по душе удивительные личности. Они казались потрясающими детективами, которые читаешь, не в силах оторваться, пока не узнаешь разгадку на самой последней странице, в самой последней строчке... Но оттого, что секрет уже ясен, они не становятся менее интересными.

Даже искушенного читателя Наташа могла поставить в тупик, процитировав, например, известнейшую строчку Лермонтова "По небу полночи ангел летел". К чему здесь относится слово "полуночи" - к небу или ангелу? Небо полночное или ангел полночный? Ответа "из конца задачника" здесь нет. Препочитаете первый вариант - вы землянин. Второй - инопланетянин.

Она была сразу и первое, и второе. Она была... И она осталась с нами в нашей памяти...

Сотрудники Еврейской библиотеки имени И.Мангера - Еврейского общинного культурного центра.

Ce spun alții, mai deștepți ca noi...

Un popor fără religie nu poate fi condus decît cu tunurile. (GEORGE WASHINGTON)

Cel ce dă, să tacă. Cel ce a primit, să vorbească. (PROVERB SPANIOL)

Soarta multor oameni a atîrnat de faptul că în casa părinților lor a fost sau nu o bibliotecă. (EDMONDO DE AMICIS)

Vinul este de la Dumnezeu, iar betia este de la diavol. (SFÎNTUL IOAN GURĂ-DE-AUR)

Împacă-te cu Dumnezeu și mulți oameni vor veni să se împace cu tine. (SFÎNTUL SERAFIM DIN SAROV)

O nedreptate făcută unuia este o amenințare pentru toți. (MONTESQUIEU)

Mai des suferim din cauza părerii, decît a realității. (SENECA)

Istoria se repetă pe ea însăși. Istoricii se repetă unul pe altul. (PHILIP GUEDALLA, istoric și biograf englez)

Omul potrivit la locul potrivit. (A.H. LAYARDS, Intr-un discurs rostit la 15 ianuarie 1855, în Parlamentul englez)

Cine îi iartă pe cei răi, îi jignește pe cei buni. (BALTASAR GRACIAN)

Prietenul tuturor nu e și prietenul meu! (MOLIERE)

Omul rău este ca și cărbunele: dacă nu te arde, măcar te înnegrește. (PROVERB PORTUGHEZ)

Spune-mi cine te admiră și-ți spun cine ești tu însuși. (A. DE SAINT-EXUPERY)

Cine se crede bun la toate, adesea nu-i bun de nimic. (L.B. PICARD, 1798)

Un om înțelept nici nu se lasă condus, nici nu caută să-i conducă pe alții, ci ține ca numai rațiunea să conducă de-a pururi. (LA BRUYERE)

Nu sînt atîtea pușcării, nu sînt atîția polițiști și atîtea tribunale ca să impui o lege care nu e susținută de popor. (HUBERT HUMPHREY, politician democrat american)

Istoria este un coșmar din care încerc să mă trezesc. (JAMES JOYCE)

Orice formă de abuz e rea, nu con-

tează dacă e vorba de abuz de droguri, de alcool, de morfină sau de idealism. (CARL GUSTAV JUNG)

Iubesc omenirea, dar, spre marea mea surpriză, cu cît iubesc mai mult omenirea în general, cu atît iubesc mai puțin oamenii în particular. (DOSTOIEVSKI, în "Frații Karamazov")

Culoarea este suferința luminii (J.W. VON GOETHE)

Maimuța este un animal mult prea blajin pentru ca omul să se tragă din ea! (FRIEDRICH NIETZSCHE)

Frumusețea este mai presus decît orice scrisoare de recomandare. (ARISTOTEL)

Dragostea face Pămîntul să se învîrtească, așa cum pretinde Dante Alighieri? Nici pomeneală! Whisky-ul îl face să se învîrte de două ori mai repede! (COMPTON MACKENZIE, romancier englez)

A scrie o carte de poezie e ca și cum ai arunca o petală de trandafir în Marele Canion și ai aștepta ecoul... (DON MARQUIS, poet și ziarist american, 1878-1937)

Oh, să facem măcar încă o conferință, pentru interzicerea conferințelor! (VLADIMIR MAIAKOVSKI)

Un popor este ocolul pe care îl dă natura pentru a ajunge la șase-șapte oameni mari. (FRIEDRICH NIETZSCHE)

Pe mine, partidul mai mult mă încurcă... (NICOLAE IORGA)

Onoarea e ca un chibrit, nu poți să îl folosești decît o singură dată. (MARCEL PAGNOL)

A scrie memorii înseamnă să spui ticăloșii despre oricine, cu excepția ta. (MAREȘALUL PETAIN)

Adevăratul paradis este cel pe care l-am pierdut. (MARCEL PROUST)

Comunismul e ca prohibiția: e o idee bună, dar nu merge. (WILL ROGERS)

Nimeni nu te poate face să te simți inferior fără consimțămîntul tău. (ELEANOR ROOSEVELT)

Calendarul aniversărilor culturale 2005

IULIE

155 de ani de la nașterea criticului **DUMITRU C. MORUZI**, prozator, publicist, poet, dramaturg și folclorist român (2 iul. 1850 - 9 oct. 1914).

155 de ani de la apariția la Iași a primului ziar politic cu foileton literar **ZIMBRUL** (3 iul. 1850 - 10 sept. 1856).

125 de ani de la nașterea actorului și regizorului român de teatru și film, **CONSTANTIN TÂNASE** (5 iul. 1880 - 29 aug. 1945).

85 de ani de la nașterea poetului și prozatorului român **DRAGOȘ VICOL** (6 iul. 1920 - 22 dec. 1981).

90 de ani de la nașterea actorului de teatru și film **CONSTANTIN CONSTANTINOV** (7 iul. 1915 - 6 mart. 2003).

75 de ani de la stingerea din viață a prozatorului englez **Sir ARTHUR CONAN DOYLE** (22 mai 1859 - 7 iul. 1930).

140 de ani de la nașterea juristului **LEON CASSO** (8 iul. 1865 - 26 noiemb. 1914).

60 de ani de la nașterea cîntărețului de operă (bariton) **ION CVASNIUC** (8 iul. 1945).

200 de ani de la nașterea compozitorului și dirijorului italian **LUIGI RICCI** (8 iul. 1805 - 21 dec. 1859).

75 de ani de la nașterea regizorului și dramaturgului francez **ANTOINE BOURSEILLER** (8 iul. 1930).

170 de ani de la nașterea lui **HENRYK WIENIAWSKI**, violonist și profesor polonez (10 iul. 1835 - 14 apr. 1880).

90 de ani de la nașterea poetului rus **MIHAIL MATUSOVSKI** (10 iul. 1915 - 16 iul. 1990).

150 de ani de la nașterea folcloristului român **IULIU A. ZANNE** (11 iul.

1855 - 14 febr. 1924).

60 de ani de la nașterea lui **VIRGIL TÂNASE**, prozator, eseist și dramaturg român, stabilit în Franța (16 iul. 1945).

60 de ani de la nașterea cîntăreței de muzică populară **VERONICA MIHAI** (17 iul. 1945).

50 de ani de la nașterea lui **LEO BORDEIANU**, poet, publicist, matematician (19 iul. 1955).

75 de ani de la nașterea istoricului român, membru corespondent al Academiei Române **POMPILIU TEODOR** (19 iul. 1930).

90 de ani de la nașterea scriitorului **SAMSON ȘLEAHU** (20 iul. 1915 - 27 mart. 1993).

70 de ani de la nașterea lui **ILIE UNTILĂ**, doctor habilitat în științe agricole, profesor universitar, academician (20 iul. 1935 - 27 iul. 2000).

70 de ani de la nașterea biologului, profesor universitar **PETRU OBUH** (20 iul. 1935).

100 de ani de la nașterea lui **NICOLAE CARANDINO**, scriitor, critic dramatic și de artă, traducător, publicist român (20 iul. 1905 - 16 febr. 1996).

60 de ani de la stingerea din viață a poetului și eseistului francez **PAUL VALÉRY** (30 oct. 1871 - 20 iul. 1945).

65 de ani de la nașterea **LUDMILEI SCALNĂI** activistă pe tărîm social, fruntasă a mișcării feministe din Moldova (22 iul. 1940).

80 de ani de la nașterea lui **ALAIN DECAUX**, istoric și scriitor francez, membru de onoare din străinătate al Academiei Române (23 iul. 1925).

225 de ani de la nașterea compozitorului și organistului german **CHRIS-**

TIAN THEODOR WEINLIG (25 iul. 1780 - 6 mart. 1842).

75 de ani de la nașterea lui **VALENTIN MÂNDĂCANU**, lingvist, traducător și publicist (27 iul. 1930).

130 de ani de la nașterea lui **PAUL GORE**, jurist, heraldist, istoric, muzeolog și muzeograf, publicist, prozator, om politic român, originar din Basarabia (27 iul. 1875 - 8 dec. 1927).

200 de ani de la nașterea mezzo-sopranei italiene **GIUDITTA GRISI** (28 iul. 1805 - 1 mai 1840).

140 de ani de la nașterea lui **ALEKSANDR GLAZUNOV**, compozitor, dirijor și pedagog rus (29 iul. 1865 - 21 mart. 1936).

150 de ani de la nașterea lui **POLIH-RONIE SÂRCU**, istoric, istoric literar, slavist și filolog rus, originar din Basarabia (30 iul. 1855 - 23 iun. 1905).

110 ani de la nașterea violonistului și dirijorului **PAVEL BACININ** (31 iul. 1895 - 6 iun. 1976).

80 de ani de la nașterea scriitorului și traducătorului **VLADIMIR RUSSU** (31 iul. 1925 - 9 noiemb. 1959).

160 de ani de la apariția la București a revistei **MAGAZIN ISTORIC PENTRU DACIA** (iul. 1845 - 1848, 1851).

AUGUST

70 de ani de la nașterea criticului literar și de teatru **RAISA SUVEICĂ** (1 aug. 1935).

90 de ani de la nașterea lui **GELLU NAUM**, poet, dramaturg și traducător român (1 aug. 1915 - 29 sept. 2001).

200 de ani de la nașterea compozitorului italian **MARCO AURELIO MARLIANI** (1 aug. 1805 - 8 mai 1849).

75 de ani de la nașterea graficianului **ION TĂBĂRȚĂ** (2 aug. 1930).

70 ani de la nașterea lui **ION UNGUREANU**, regizor, actor de teatru și film, om de stat (2 aug. 1935).

100 de ani de la nașterea compozitorului și dirijorului german **KARL AMA-**

DEUS HARTMANN (2 aug. 1905 - 5 dec. 1963).

70 de ani de la nașterea cîntăreței de operă (soprană) și lied, profesoară, **MARIA BIEȘU** (3 aug. 1935).

75 de ani de la nașterea lingvistului român **ION DIACONESCU** (4 aug. 1930).

200 de ani de la nașterea lui **WILLIAM ROWAN HAMILTON**, matematician, mecanician și astronom irlandez (4 aug. 1805 - 2 sept. 1865).

155 de ani de la nașterea scriitorului francez **GUY de MAUPASSANT** (5 aug. 1850 - 6 iul. 1893).

75 de ani de la nașterea astronautului, inginer american, **NEIL ALDEN ARMSTRONG** (5 aug. 1930).

70 de ani de la nașterea compozitorului **OLEG NEGRUȚĂ** (6 aug. 1935).

75 de ani de la nașterea prozatorului român **PETRE SĂLCUDEANU** (8 aug. 1930).

125 de ani de la nașterea lui **IOAN LUPAȘ**, istoric, profesor, om politic, teolog român, membru al Academiei Române (9 aug. 1880 - 3 iul. 1967).

85 de ani de la nașterea compozitorului și lăutarului **ALEXANDRU RANGA** (10 aug. 1920 - 3 ian. 1981).

75 de ani de la nașterea lui **VITALIE FILIP**, poet, prozator, dramaturg, traducător și ziarist (10 aug. 1930).

95 de ani de la nașterea poetului român, originar din Basarabia, **VLADIMIR CAVARNALI** (10 aug. 1910 - 20 iul. 1966).

75 de ani de la nașterea lui **TEODOR MAZILU**, dramaturg, prozator și poet român (11 aug. 1930 - 18 oct. 1980).

50 de ani de la nașterea lui **IURIE COLESNIC**, inginer mecanic, cercetător, editor, scenarist și scriitor (12 aug. 1955).

100 de ani de la nașterea istoricului literar, bibliograful român **BARBU THEODORESCU** (14 aug. 1905 - 1979).

100 de ani de la nașterea **VEREI PANFIL**, critic literar, prozatoare și profesoară (15 aug. 1905 - 9 dec. 1961).

70 de ani de la nașterea scriitorului român, membru corespondent al Academiei Române **DUMITRU RADU POPESCU** (15 aug. 1935).

85 de ani de la nașterea lui **VIRGIL IERUNCA (UNTARU)**, poet, eseist și critic literar român, stabilit în Franța, comentator la postul de radio Europa Liberă (16 aug. 1920).

100 de ani de la nașterea lui **ANTONIE ABLOV**, specialist în chimia anorganică, academician și profesor universitar (16 aug. 1905 - 18 mai 1978).

75 de ani de la nașterea chimistei **ANA MELNIC (VITIU)** (17 aug. 1930).

80 de ani de la stingerea din viață a scriitorului român **IOAN SLAVICI** (18 ian. 1848 - 17 aug. 1925).

155 de ani de la stingerea din viață a scriitorului francez **HONORÉ de BALZAC** (20 mai 1799 - 18 aug. 1850).

225 de ani de la nașterea poetului și șansonetistului francez **PIERRE JEAN de BERANGER** (19 aug. 1780 - 16 iul. 1857).

150 de ani de la nașterea lui **INOKENTI ANNENSKI**, poet, critic literar, traducător și dramaturg rus (20 aug. 1855 - 30 noiemb. 1909).

75 de ani de la nașterea plasticianului **IURI ȘIBAEV** (21 aug. 1930).

80 de ani de la nașterea actorului român de teatru și film **TOMA CARAGIU** (21 aug. 1925 - 4 mart. 1977).

225 de ani de la nașterea lingvistului și filologului sloven **JERNEJ KOPITAR** (21 aug. 1780 - 11 aug. 1844).

50 de ani de la nașterea pictorului **VICTOR BAHCEVAN** (22 aug. 1955).

60 de ani de la formarea **ANSAMBLULUI DE DANSURI POPULARE "JOC"** (23 aug. 1945).

125 de ani de la înălțarea la Chișinău a **BISERICII ÎNTÎMPINAREA DOMNULUI** (24 aug. 1880).

70 de ani de la nașterea prozatorului și dramaturgului **ANDREI STRĂMBEANU** (25 aug. 1935).

70 de ani de la nașterea artei de balet **CLAUDIA OSADCI** (25 aug. 1935).

100 de ani de la nașterea istoricului și arheologului român, membru corespondent al Academiei Române **ION NESTOR** (25 aug. 1905 - 29 noiemb. 1974).

50 de ani de la nașterea lui **EMIL HUREZEANU**, publicist, poet și analist politic român (26 aug. 1955).

125 de ani de la nașterea poetului și criticului de artă francez **GUILAUME APOLLINAIRE** (26 aug. 1880 - 9 noiemb. 1918).

75 de ani de la nașterea istoricului literar român **ZIGU ORNEA** (27 aug. 1930 - 15 noiemb. 2001).

370 de ani de la stingerea din viață a scriitorului spaniol **LOPE DE VEGA** (25 noiemb. 1562 - 27 aug. 1635).

225 de ani de la nașterea pictorului francez **JEAN AUGUSTE DOMINIQUE INGRES** (29 aug. 1780 - 14 ian. 1867).

90 de ani de la nașterea actriței americane de teatru și film, de origine suedeză, **INGRID BERGMAN** (29 aug. 1915 - 29 aug. 1982).

145 de ani de la nașterea pictorului peisagist **ISAAK LEVITAN** (30 aug. 1860 - 4 aug. 1900).

80 de ani de la nașterea violonistului **NUHIM LOZNIC** (31 aug. 1925 - 30 sept. 1989).

60 de ani de la nașterea lui **TRAIAN BRAD**, om de cultură, bibliolog, traducător și publicist român (31 aug. 1945 - 8 iun. 2002).

50 de ani de la nașterea lui **GHEORGHE EFROS**, economist, om de stat, mecenat ce contribuie la editarea unor valoroase cărți, inclusiv *Mihai Eminescu, Opere în 8 vol.* (31 aug. 1955)

SEPTEMBRIE

90 de ani de la nașterea pianistei și profesoarei **TATIANA VOITEHOVSCHI** (1 sept. 1915 - 26 febr. 1976).

- 60 de ani de la nașterea **SVETLANEI BURGHIU**, cîntăreată de operă (mezzo-soprană) și profesoară (3 sept. 1945).
- 75 de ani de la nașterea lui **GHEORGHE MIHĂILĂ**, lingvist și istoric literar român (7 sept. 1930).
- 50 de ani de la nașterea lui **VALERIU MOȘNEAGA**, profesor universitar, doctor habilitat în politologie (8 sept. 1955).
- 175 de ani de la nașterea poetului francez, laureat al Premiului Nobel, **FREDERIC MISTRAL** (8 sept. 1830 - 25 mart. 1914).
- 70 de ani de la nașterea lingvistului român, originar din Basarabia, stabilit în Franța, **VALERIU RUSU** (9 sept. 1935).
- 420 de ani de la nașterea lui **ARMAND JEAN du PLESSIS**, cardinal de **RICHELIEU**, om de stat francez, fondator al Academiei Franceze (9 sept. 1585 - 4 dec. 1642).
- 100 de ani de la nașterea poetei **ELISABETA ELIADE (ȘIȘCO)** (cu pseudonimul **LOTIS DOLENGA**) (10 sept. 1905-1961).
- 130 de ani de la nașterea pictorului și compozitorului lituanian **MYKALOJUS KONSTANTINAS CIURLIONIS** (10 sept. 1875 - 10 apr. 1911).
- 130 de ani de la nașterea lui **ȘTEFAN O. IOSIF**, poet, prozator, publicist și traducător român (11 sept. 1875 - 22 iun. 1913).
- 75 de ani de la nașterea actriței de teatru și film **CONSTANȚA TĂRȚĂU** (14 sept. 1930).
- 50 de ani de la nașterea publicistului, poetului și traducătorului **VSEVOLOD CIORNEI** (14 sept. 1955).
- 80 de ani de la nașterea actorului rus de teatru și film **KIRIL LAVROV** (15 sept. 1925).
- 75 de ani de la nașterea **LUDMILEI TESTEȚEANU (NOVIKOVA)**, specialist în medicină, profesor universitar (16 sept. 1930 - 6 apr. 1994).
- 100 de ani de la nașterea actriței suedeze de teatru și film **GRETA GARBO** (18 sept. 1905 - 15 apr. 1990).
- 180 de ani de la nașterea istoricului român **ȘTEFAN GRECIANU** (19 sept. 1825 - 1 aug. 1908).
- 75 de ani de la nașterea lingvistei române **FLORA ȘUTEU** (21 sept. 1930).
- 85 de ani de la nașterea istoricului și criticului literar român **DIMITRIE VATA-MANIUC** (25 sept. 1920).
- 75 de ani de la nașterea prozatorului român **SIMION POP** (25 sept. 1930).
- 75 de ani de la apariția la Cernăuți a săptămînalului **TIMPUL** (26 sept. 1930 - 25 dec. 1940).
- 60 de ani de la nașterea cîntăreței (soprană) de operă **ELENA DIMITRIU** (27 sept. 1945).
- 80 de ani de la nașterea lingvistului, **RUBIN UDLER**, academician, cercetător al graiurilor românești la est de Prut (27 sept. 1925).
- 60 de ani de la nașterea poetului bucovinean **VASILE TĂRĂȚEANU** (27 sept. 1945).
- 70 de ani de la apariția la Bolgrad a revistei literare și de cultură generală **BUGEACUL** (sept. 1935 - mai 1941).

OCTOMBRIE

150 de ani de la apariția la Iași a revistei politice și literare **STEAUA DUNĂRII** (1 oct. 1855 - 5 noiemb. 1860).

90 de ani de la nașterea poetului român, originar din Basarabia, **NICOLAE COBAN** (1 oct. 1915).

70 de ani de la nașterea matematicianului **METODIE RAȚĂ**, membru corespondent al AȘM (1 oct. 1935).

70 de ani de la nașterea scriitorului român, originar din Basarabia, **PAUL GOMA** (2 oct. 1935).

85 de ani de la nașterea lingvistului român, membru titular al Academiei Române, **ION COTEANU** (6 oct. 1920 - 1 dec. 1997).

- 60 de ani de la nașterea poetului și prozatorului **VALERIU BABANSKY** (6 oct. 1945).
- 125 de ani de la nașterea scriitorului **SERGIU VICTOR CUJBĂ** (7 oct. 1880 - 8 mart. 1937).
- 95 de ani de la nașterea lui **EUSEBIU CAMILAR**, poet, prozator, traducător român, academician (7 oct. 1910 - 27 aug. 1965).
- 55 de ani de la nașterea cîntăreței de muzică ușoară și populară **OLGA CIO-LACU** (10 oct. 1950).
- 170 de ani de la stingerea din viață a scriitorului și cărturarului **TADEU HĂJDEU (HĂJDĂU)** (1769 - 12 oct. 1835).
- 60 de ani de la înființarea **UNIVERSITĂȚII DE STAT "A. RUSSO" DIN BĂLȚI** (12 oct. 1945).
- 60 de ani de la înființarea **BIBLIOTE-CII ȘTIINȚIFICE A UNIVERSITĂȚII DE STAT "A. RUSSO"** din Bălți (12 oct. 1945).
- 50 de ani de la nașterea **VEREI OSO-IANU**, specialist în domeniul biblioteconomiei, manager (12 oct. 1955).
- 70 de ani de la nașterea tenorului italian **LUCIANO PAVAROTTI** (12 oct. 1935).
- 125 de ani de la nașterea lui **ANDREI BELLI**, poet, prozator și filozof rus (14 oct. 1880 - 8 ian. 1934).
- 155 de ani de la nașterea scriitorului și medicului **VICTOR CRĂȘESCU** (16 oct. 1850 - 1917).
- 70 de ani de la stingerea din viață a scriitorului român **GIB MIHĂESCU** (23 apr. 1894 - 16 oct. 1935).
- 60 de ani de la înființarea **BIBLIOTE-CII UNIVERSITĂȚII DE STAT DE MEDI-CINĂ ȘI FARMACIE "N. TESTEMIȚEA-NU"** (17 oct. 1945).
- 100 de ani de la nașterea lui **ALEXAN-DRU DIMA**, critic și istoric literar român, membru corespondent al Academiei Române (17 oct. 1905 - 19 mart. 1979).
- 260 de ani de la stingerea din viață a scriitorului englez **JONATHAN SWIFT** (30 noiemb. 1667 - 19 oct. 1745).
- 60 de ani de la înființarea **UNIVER-SITĂȚII DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE "N. TESTEMIȚEANU" DIN MOLDOVA** (20 oct. 1945).
- 75 de ani de la apariția la Balta, ul-terior la Tiraspol și Chișinău, a revis-tei **"NOI" (Știința leninistă)** (20 oct. 1930).
- 75 de ani de la nașterea clarinetistu-lui și saxofonistului **IOSIF VATOVSCI** (24 oct. 1930).
- 180 de ani de la nașterea compozito-rului austriac **JOHANN STRAUSS** (fiul) (25 oct. 1825 - 3 iun. 1899).
- 50 de ani de la nașterea compozito-rului și dirijorului de orchestră **VALEN-TIN DONI** (26 oct. 1955).
- 75 de ani de la nașterea graficianului **BORIS BRÂNZEI** (27 oct. 1930 - 8 febr. 1993).
- 85 de ani de la nașterea pictoritei **VA-LENTINA RUSU-CIOBANU** (28 oct. 1920).
- 85 de ani de la nașterea poetului român, originar din Basarabia, **ANDREI CIURUNGA** (28 oct. 1920).
- 125 de ani de la nașterea pictorului și graficianul român **JEAN ALEXANDRU STERIADI** (29 oct. 1880 - 23 noiemb. 1956).
- 75 de ani de la nașterea prozatorului român **RADU COSAȘU** (29 oct. 1930).
- 70 de ani de la nașterea fiziциenei **RAISA JITARIU** (30 oct. 1935).
- 50 de ani de la nașterea **LUDMILEI CORGHENCI**, specialist în domeniul biblioteconomiei, informării și docu-mentării (30 oct. 1955).
- 110 ani de la nașterea poetului rus **SERGHEI ESENIN** (30 oct. 1895 - 28 dec. 1925).
- 100 de ani de la fondarea **SOCIETĂȚII MOLDOVENEȘTI DIN BASARABIA** (oct. 1905).

(După *Calendarul Național* - 2005)

Enescu - Însăși muzica: marea, imensa muzică

Semnalăm, cu bucurie, apariția, în aceste zile ce anunță sosirea verii, a unei lucrări cu titlul pe care l-am preluat și pentru acest articol. Ne referim la bibliografia selectivă *Enescu - Însăși muzica: marea, imensa muzică*, elaborată de colegile noastre de la Biblioteca "Onisifor Ghibu", editată sub auspiciile BM "B.P. Hasdeu"

Cartea se înscrie fericit în programul de activități consacrate Anului Internațional George Enescu, 2005 fiind astfel consacrat de către UNESCO, în legătură cu jumătatea de secol ce se împlinște de la stingerea din viață a acestui geniu al muzicii române, europene și mondiale. Vom menționa că manifestările consacrate Anului Internațional Enescu abia au demarat, în toamnă numărul lor va spori cu mult, culminând cu niște acțiuni culturale de anvergură, inclusiv Festivalul Internațional al muzicii, care se desfășoară tradițional la București, de citeva decenii deja. Desigur, vor apărea și mai multe cărți dedicate lui George Enescu, inclusiv bibliografii. Este deosebit de îmbucurător faptul că bibliografia de la Chișinău, care ilustrează prezența celebrului compozitor în colecțiile Bibliotecii "O. Ghibu", este printre primele de acest fel, dacă nu chiar prima - în întreg spațiul românesc, în acest an când Enescu este omagiat în întreaga lume.

Felicitări celor care au trudit la apariția acestei bibliografii de excepție - ca tematică, concepție, realizare și, desigur, având în vedere calitatea ei de pionierat, la noi, cel puțin: Elena Vulpe și Natalia Madan - alcătuitoari; Taisia Foiu - consultare bibliografică; Natalia Madan, Irina Tutun - tehnoredac-

tare computerizată; Svetlana Vizitiu, Savela Starciuc, Alina Virlan, Elena Cebotari - diverse contribuții.

Cartea *Enescu - Însăși muzica: marea, imensa muzică: Bibliografie selectivă (Din colecțiile Bibliotecii Publice "Onisifor Ghibu")*. - Chișinău: IM CEP Chișinău-Prim, 2005. - 68 p., se deschide cu o *Prefață* semnată de dna Elena Vulpe, care e și responsabil de ediție. Urmează un fragment din eseu *Luceafărul Muzicii românești*, de prof. Zeno Vancea de la Bucu-

rești, apoi un *Tabel cronologic* - de la 19 august 1881, cind la Liveni, județul Dorohoi (azi Botoșani), se naște George Enescu și pînă la noaptea de 3 spre 4 mai 1955, cînd, după o lungă suferință, genialul muzician încetează din viață, la Paris.

Compartimentul *Bibliografie* ca atare include capitolele tematice "*Opera vieții mele: viața și activitatea lui George Enescu; Referințe: monografii, studii, eseuri, articole, cronici, recenzii; Ediții aparte; Enescu în ediții periodice; George Enescu în imagini; Comemorări*. Aprecieri și referințe critice găsim în compartimentul intitulat "*Muzica este adevărul meu*", iar sub genericul "*O personalitate a gândirii și artei*" sînt adunate mai multe reflecții și cugetări ale compozitorului. Bibliografia mai cuprinde un *Repertoriu al operelor din creația lui George Enescu* și un *Index de nume*.

Mai precizăm că bibliografia *Enescu - Însăși muzica: marea, imensa muzică* a fost lansată în cadrul editei din acest an al Zilelor Bibliotecii Ghibu, consacrate comemorării marelui nostru muzician - subiect la care vom reveni în numărul viitor al revistei.

CRONICAR